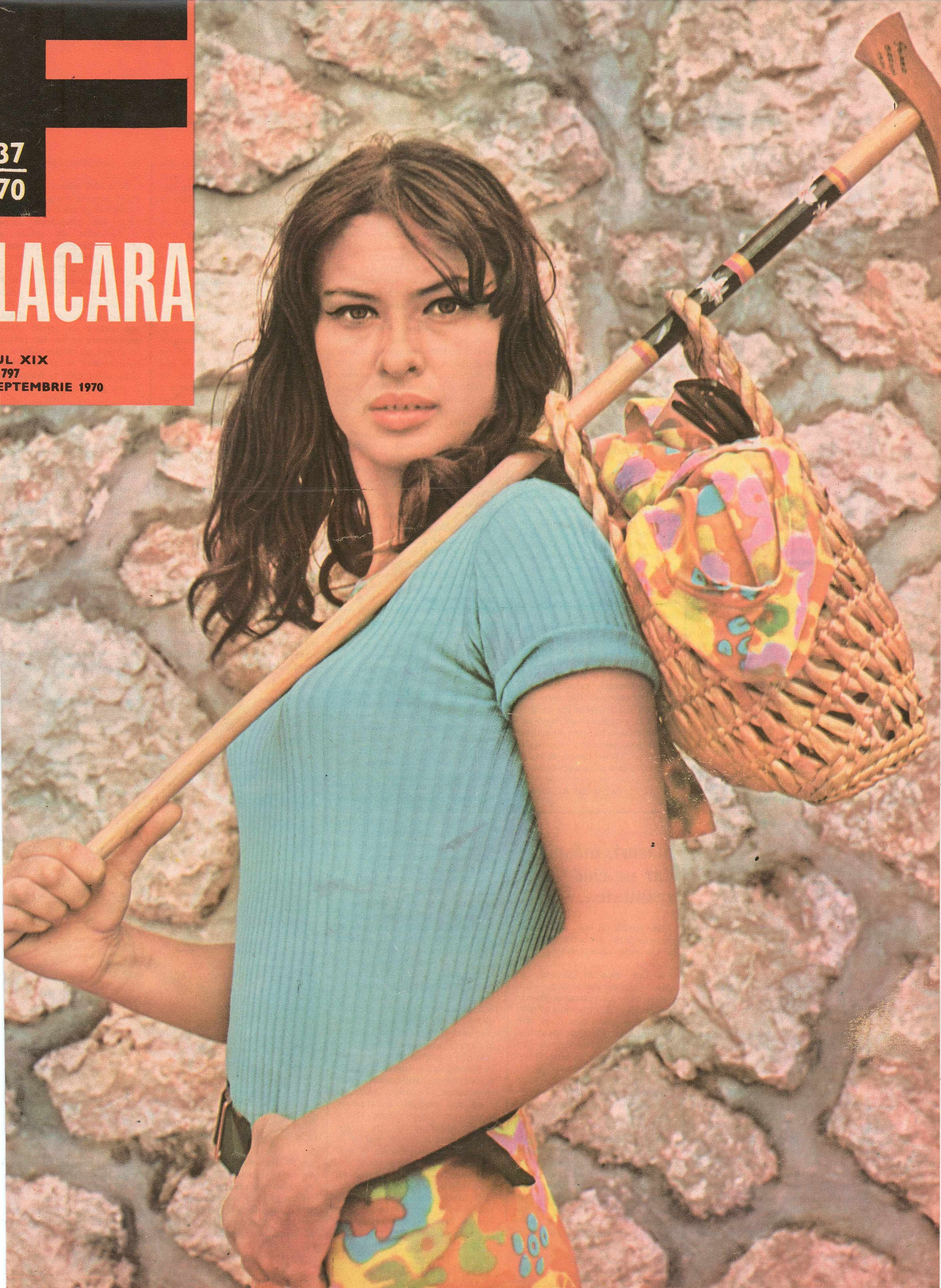

37
70

LACARA

XL XIX
797
SEPTEMBRE 1970

pentru o largă diversificare a produselor alimentare

— Ce perspective se deschid în anul 1971 și în viitorul cincinal pentru unitățile productive ale M.I.A. și ce măsuri se preconizează pentru o mai largă diversificare a produselor alimentare destinate consumului populației?

Am adresat această întrebare tov. ing. Eugen Luca, director general al Direcției generale de îndrumare și control al producției din M.I.A.

— Considerăm în primul rând că ceea ce s-a realizat pînă în prezent reprezintă abia un început. Tocmai de aceea programul de asemilare de noi produse pentru viitor prevede îmbogățirea gamei de sortimente alimentare în toate subramurile industriei alimentare. De asemenea, pentru ușurarea muncii gospodinelor se va orienta producția asupra acelor produse de uz casnic care vor încorpora cea mai mare parte din manoperă, în așa fel ca gospodinele să utilizeze, pentru pregătirea mesei, timp puțin și efort minim.

— Am dori să ne informați, ce sortimente și preparate noi de carne vor fi livrate comerțului, deoarece știm că în prezent, publicul consumator nu se declară întru totul satisfăcut de calitatea produselor dv.?

— Am fost criticați, și pe bună dreptate, pentru slaba calitate și numărul redus de sortimente din acest sector. Tocmai de aceea se preconizează, introducerea în fabricație a unor noi sortimente de salamuri crude, uscate, cu valoare mare nutritivă, de dimensiuni mai mici, sortimente de mîncăruri gătite, conservate prin frig, sosuri culinare, de asemenea conservate prin frig, precum și un număr important de conserve și preparate dietetice din carne.

— Cum se prefigurează și activitatea celorlalte subramuri ale industriei alimentare?

— În perioada 1971-1975 este prevăzută introducerea în fabricație, a unor sortimente noi de conserve de legume și de conserve de fructe.

În industria laptelui și în cadrul procesului general de diversificare sînt prevăzute a fi introduse în producție noi sortimente, printre care: brînză proaspătă de vaci «Delicia», fabricată din lapte smîntînit, brînzeturii proaspete tip desert și tip aperitiv, prevăzute în ambalaje de material plastic și de gramaje diferite; băuturi răcoritoare pe bază de lapte cu adaosuri (zahăr, cafea, arome ș.a.); brînzeturii tari, tip Parmezan; înghețată cu fructe și conținut de grăsimi redus, prezentată în porții familiale. Vă informăm de asemenea că produsele vor cunoaște o largă diversificare și în celelalte subramuri ale industriei alimentare: industria băuturilor și tutunului, industria peștelui, industria de mărîrit și panificație.

— În recenta ședință de lucru

a C.C. al P.C.R. din 3 și 4 septembrie, un accent deosebit a fost pus pe necesitatea îmbunătățirii continue a stilului și metodelor de muncă ale ministerelor și celorlalte organe economice centrale. Ce măsuri se preconizează în această direcție?

— În industria alimentară organizarea producției și a controlului acesteia trebuie să garanteze fabricarea unor produse care să întrunească toate elementele necesare pentru ca acestea să fie nutritive, plăcute și igienice, dînd astfel deplină satisfacție consumatorilor.

În acest scop Ministerul Industriei Alimentare va lua o serie de măsuri printre care menționăm:

— S-a întocmit un regulament privind organizarea, atribuțiile și răspunderile pentru asigurarea și controlul calității produselor, care a fost difuzat la toate fabricile din sector; s-a elaborat un program de îmbunătățirea calității produselor alimentare pe subramuri, care printre altele vizează: a) perfecționarea procedurilor tehnologice de fabricație, prin introducerea și extinderea procedurilor moderne, îmbunătățirea celor existente în toate subramurile; b) diversificarea producției pentru satisfacerea cerințelor și a exigențelor populației și a pieței externe, prin asimilarea de noi produse, îmbunătățirea performanțelor tehnico-economice și a calității produselor existente etc.

Lucrătorii din industria alimentară, muncitori, tehnicieni, ingineri, economiști sînt ferm hotărîți ca în activitatea lor de producție să mobilizeze întregul potențial tehnic de care dispun și să imprime concepția organizării unei producții moderne, de înaltă productivitate și rentabilitate.

Petre DRAGOMIR

măsuri, măsuri, dar pe cînd rezultate...

De vorbă cu tov. ing. Constantin Faur, director general la Uzinele «Electronica»

— Tov. director general, un amic — inginer electronist — și-a permis să facă următoarea glumă: în clipa de față, mi-a spus el consider că aș putea face două acte de curaj: să mă însor pentru a doua oară și să-mi cumpăr un televizor «Venus». Ei bine, lăsînd gluma la o parte, am dori totuși să cunoaștem de ce publicul cumpărător se declară nemulțumit — și pe bună dreptate — de slaba calitate a unor produse fabricate de întreprinderea dv.?

— Fără îndoială, criticile aduse unor produse ale uzinei noastre sînt pe deplin întemeiate. Se pot enumera o serie de cauze care au dus la această stare de lucruri. În primul rînd, uzina noastră își desfășoară activitatea cu un număr mult prea mare de cadre necalificate temeinic. Acest lucru

a dus la realizarea unor asamblări greșite și la executarea unor defectuoase lipituri în interiorul aparatelor. În afara acestor lipsuri care ne aparțin, aș dori totuși să amintesc nemulțumirea colectivului nostru pentru unele piese primite de la I.P.R.S.-Băneasa, cum sînt condensatorii și rezistențele de slabă calitate, circuitele imprimate (care se întrepun atît în timpul procesului de fabricație cît și după ce ajung la domiciliul cumpărătorilor). Aceste «vicii ascunse» — cum obișnuim noi să le numim — se datoresc faptului că producătorul nu respectă procesul tehnologic de fabricație. Mai întîmpinăm greutăți din partea tuburilor cinescop sosite din import, deoarece construcția lor este extrem de fragilă.

— Ce se preconizează pentru înlăturarea grabnică a acestor regretabile deficiențe?

— Repetatele critici aduse întreprinderii noastre, și, în mod deosebit, prețioasele indicații și îndrumări date colectivului de muncă din țara noastră de către conducerea superioară de partid constituie un puternic stimulent pentru activitatea generală a întreprinderii noastre, pentru ridicarea calității produselor la nivelul cerințelor și posibilităților economiei noastre. În cadrul măsurilor de primă urgență voi aminti următoarele: în uzină vor lua ființă cursuri de calificare care treptat vor cuprinde întreaga masă a muncitorilor. Se va trece de asemenea la îmbunătățirea tehnologiei produselor, prin introducerea unor puncte de control la ansamblul șasiu cît și în alte diverse puncte-cheie ale procesului tehnologic. Vom proceda de urgență, totodată, la extinderea lipirii cablajelor imprimate prin procedeu cu undă staționară.

— Vă dorim succes pentru înlăturarea grabnică a deficiențelor semnalate și vă rugăm în continuare să ne precizați care sînt perspectivele dezvoltării capacităților de producție, din cadrul uzinei «Electronica», în perioada anilor 1971-1975?

— Pentru anii 1971-1975 se prevede, deopotrivă, dezvoltarea capacității de producție în cele două mari sectoare ale întreprinderii noastre: unitatea de piese și subansamble și unitatea de montaj radioreceptoare și televizoare. Aș dori de asemenea să furnizez cititorilor dv. o informație prețioasă: în perioada cincinalului va fi construită la Iași o nouă fabrică, care va fi profilată pe fabricarea de radioreceptoare, picupuri și magnefoane. Această tînără unitate, înarmată cu cele mai moderne utilaje va intra în funcțiune în anul 1973 și va prelua treptat producția de radioreceptoare, realizînd totodată două noi produse electronice: picupuri și magnefoane. Transferarea unor sarcini ale uzinei bucureștene la Iași va determina fabricile bucureștene ca la sfîrșitul cincinalului să producă numai subansamble și televizoare, ceea ce va obliga colectivul nostru să-și concentreze eforturile pentru o mai strictă specializare. Pentru diversificarea producției și crearea unei game cît mai largi

de aparate, s-a trecut încă din anul 1970 la întocmirea unui program prin care prevede lărgirea sortimentelor de radio și televizoare. În acest sens s-a produs deja aparatul de radio pentru autoturisme — Sinaia. În anul 1971 vor apărea un tip de radioreceptor cu o singură lungime de undă și o serie de aparate cu lungimi de undă medii și scurte asemănătoare cu tipul Zefir. Din clasa aparatelor Mamaia va apărea un nou tip de aparat cu performanțe superioare, aparatul Neptun. În domeniul televizoarelor cu ecran de 47 și respectiv 59 cm vom realiza noi aparate în mai multe forme de prezentări. Se va trece la producția în serie a aparatelor cu ecran de 61 și 65 cm cît și la fabricarea de apa-

rate portabile complet transitorizate.

Și o altă măsură importantă a noastră merge pe linia eliminării treptate a importului piese. Ne propunem totodată să înființăm un atelier pentru producerea pieselor schimb necesare aparatelor care nu mai sînt în fabricație, atelier care va asigura necesarul de piese schimb și va scuti uzina de producerea acestor piese. Pentru asigurarea uzinei cu cadre specialitate cu studii medii elementare se vor lua măsuri în primii ani ai cincinalului să construiască și să ia ființă liceu electronic la București, și un grup școlar la Iași.

Ioan STĂ

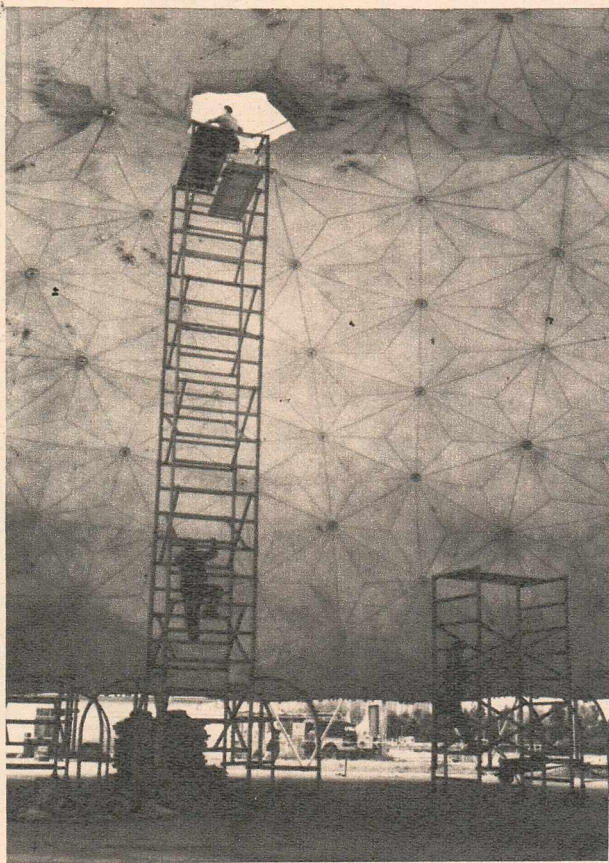
ÎN CURÎND tîrgul internațional de la bucurești

Interviu cu ION AUREL, șeful biroului export, uzina de motoare și compresoare «Timpuri noi»:

Uzina noastră va fi prezentă la Tîrgul internațional de la București cu 8 exponate: cinci electro și motocompressoare cu debite între 0,240 și 6 mc pe minut și trei tipuri de motoare (un motor

cu benzină de 9CP și două toare diesel de 12 și 30CP).

Motoarele sînt intrate deja în fabricația de serie, de un proiect românesc, iar celelalte produse sînt asimilate comuna noi. Sîntem convinși că ne zentăm la acest prim tîrg internațional organizat la București să realizăm lucruri interesante. De fel, cu toate că avem deja produse noi, acestea sînt solicitate de firme străine. Pildă, motorul cu benzină realizat de noi în colaborare cu Uzina de pompe și cu Uzina de mașini electrice-București a fost de

La 30 octombrie, în incinta pavilionului central al expoziției se inaugura Tîrgul Internațional București '70. Ampun pe o suprafață de 78 000 mp, Tîrgul Internațional București '70 va găzdui exponatele a 25 de țări și peste 60 de firme. Tîrgul va face față afluenței de expoziționiști și s-au extins vechile structuri, se construiesc altele noi, urmînd ca zilele următoare să înceapă amenajarea standurilor.

Luni, 7 sept. a.c., s-a deschis în Capitală, în sala Palatului, cel de-al 39-lea Congres internațional de chimie industrială sub înaltul patronaj al președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, NICOLAE CEAUȘESCU. Cei peste 1 000 de specialiști, oameni de știință și reprezentanți ai industriei și cercetării din peste 20 de țări ale lumii (Franța, Uniunea Sovietică, S.U.A., R.F. a Germaniei, Italia, India, Cehoslovacia, Iugoslavia, Polonia și alte state), și-au axat comunicările științifice în jurul temei «Chimie și progres», oferind posibilitatea unui schimb de opinii și informații pe măsura marilor succese realizate pînă în clipa de față în domeniul chimiei și tehnologiei chimiei.

Organizarea acestei importante reuniuni științifice în țara noastră demonstrează prestigiul mondial al școlii românești de chimie, prestigiu confirmat, așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea de salut, în ritmurile de creștere a industriei chimice românești — cea mai dinamică ramură industrială în ansamblul economiei naționale. În fotografie: tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU printre invitați, într-o pauză a congresului.

...n exportat în mai multe țări. această situație ne scutește de condițiile premiei, deoarece au avut față onorabil și altor conținuturi internaționale. Motorul 12 și D-30 și două tipuri de presoare au participat anul acesta la târgurile de la Tel Aviv, Iapasta, Milano, Damasc, Algeria, și vor fi trimise și la Salonul Zagreb. Deși au fost binecunoscute și pînă acum în țările socialiste și în Orient, sperăm în urma participării la târgul de la București produsele noastre să fie și mai binecunoscute. Creșterea și dezvoltarea acestor produse, la noi acasă, am zice, tem să expunem exemplare în întreținute, la care reprezentanții uzinei noastre vor putea face demonstrații convingătoare.

...n prezent cele 8 exponate ale noastre cu care vom participa la târg se află în faza de verificare a comisiei de recepție și sîntem siguri că vor corespunde exigențelor cerute de nivelul confruntării cu produsele similare ale celorlalte întreprinderi. **A. PETRE**

din nou despre lucrările agricole

Două probleme importante sînt la ordinea zilei în agricultură: recoltarea culturilor timpurii și pregătirea însămînțărilor de toamnă. Porumbul, care ocupă cea mai mare suprafață a fost recoltat numai pe mici suprafețe (60 000 ha) în județele Teleorman, Dolj, Ialomița, Ilfov, dar ritmul lucrării se intensifică pe măsură ce cultura ajunge la maturizare. În scurtă vreme vor fi recoltate peste 2,3 milioane ha porumb mai ales în tarlalele care urmează să fie însămînțate în toamnă cu grâu.

Recoltatul florii-soarelui este mai avansat (circa 15%), dar se creează de la început un decalaj între recoltat și treierat, mai ales în județele Buzău, Brăila, Ilfov, Prahova și Mehedinți, unde mai mult de 70% din capitulele așteptate treieratul în grămezi expuse intemperiilor.

Sfecla de zahăr se recoltează conform graficelor stabilite cu fabricile de zahăr, dar transportul de pe cîmp este slab organizat: între 8 și 10 mii tone sfeclă stau pe cîmp în județele Timiș, Ialomița și Dolj, deși se știe că în acest fel se înregistrează pierderi prin depreciere.

A început și culesul strugurilor, mai ales al celor de masă, cu timiditate, pe suprafețe mici, între 1-6% din totalul existent în podgorii. De obicei, această lucrare se intensifică înspre sfîrșitul lunii septembrie, deci... să fim optimiști.

Pregătirea terenului în vederea însămînțărilor de toamnă se intensifică dar nu a atins ritmul planificat. Din cele aproape 3 milioane hectare cîte trebuiau pregătite pînă acum, sînt arate mai puțin de jumătate. Cu deosebire se remarcă ritmul de melc în care se execută această lucrare în I.A.S.-urile din județele Timiș, Mehedinți, Neamț, Caraș-Severin Cluj, Brașov, Bistrița-Năsăud, Maramureș, Suceava. Cu realizări sub 20% se numără de aseme-

nea cooperativele agricole de producție din județele Bistrița-Năsăud, Covasna, Sibiu, deși alte unități din aceeași zonă sînt mult mai avansate.

În acest an sînt prevăzute să se aplice mari cantități de îngrășăminte chimice pe terenurile ce urmează să fie însămînțate în toamnă cu cereale păioase. Lucrarea este însă mult rămasă în urmă, principalul vinovat fiind industria chimică. Azotatul de amoniu a fost livrat doar în proporție de 69% iar superfosfatul de 66%. Sînt restante circa 78 000 tone îngrășăminte chimice, hrana a zeci de mii de hectare.

O problemă care ne preocupă pe toți este cea a legumelor. Aprovizionarea neritmică a piețelor se datorează și unor deficiențe în recoltatul legumelor din cîmp. S-au recoltat pînă la începutul săptămîinii numai 90 000 tone în I.A.S. și 530 000 tone la C.A.P., cu mult sub posibilitățile existente. Din păcate nu sînt mulțumitoare nici pregătirile care se fac pentru asigurarea viitoarelor recolte de

legume. Însămînțatul și plantatul legumelor și verdețurilor s-au realizat pe 6% din suprafața planificată în I.A.S. și pe 39% în cooperativele agricole de producție. Realizări mai bune se înregistrează în județele Ilfov, Dolj, Constanța, Timiș, Dimbovița, Brașov, Satu Mare, Hunedoara, Alba. A început însămînțatul legumelor și în I.A.S.-urile din județele Arad, Bihor, Vâlcea și Sibiu.

Tot în aceste zile se asigură hrana pentru iarnă a animalelor. Deocamdată s-au însoțat numai 592 000 tone (24%) în întreprinderile agricole de stat și 650 000 (14%) în cooperativele agricole de producție. Pînă la 6 milioane tone furaje însoțate cît s-a planificat mai este. Dar abia de acum încep recoltările la culturile furajere duble. Cine s-a învrednicit să folosească cu chibzuință terenul eliberat de culturile timpurii va avea destule furaje și o bună producție animalieră. Cine nu...

reportaj de sapte zile

Sfirșit de vacanță,
început de stagiune.

Fotografie de Aurel MIHALOPO

Prezentarea artistică:
Dan BÎRLĂDEANU

FLACARA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

avancronică școlară

La 15 septembrie, când clopoțelul va suna pentru prima oară în anul școlar 1970-1971, imaginea celor trei milioane și jumătate de copii și tineri cu ghiozdane și serviete va reintra în viața cotidiană. Înceia zi de școală va aduce cu sine o notă de inedit, deoarece inaugurarea noului an va consemna două importante evenimente pentru învățământul românesc: școlarizarea tuturor copiilor de 6 ani în clasa I elementară și apariția clasei a X-a în învățământul de cultură generală de 10 ani.

Mulți dintre ei vor începe anul de studii în școli noi. Cele 394 milioane de lei alocate, în acest scop, consiliilor populare, pentru 1970, au fost cheltuite pentru construcțiile solicitate de începerea generalizării școlii obligatorii de 10 ani și creșterea numărului unităților existente în învățământul profesional și tehnic, urmărindu-se îndeosebi amplasarea lor în noile cartiere de locuințe din diferite centre ale țării. Cu toate greutatețile provocate de calamitățile naturale din mai-iunie, datorită măsurilor luate, consiliile populare județene vor da în folosință, până la sfârșitul anului, în total 3 300 noi săli de clasă. Dintre acestea, 1 800 sunt realizate din fondul central de investiții, iar 1 500 prin contribuția voluntară a populației, statul asigurând materialele de construcție și acordând, în același timp, credite rambursabile. Sunt în stadiu final de execuție, de asemenea, noi și moderne localuri pentru grădinițe, case de copii și internate. Totodată, pentru învățământul profesional și tehnic, redeschiderea cursurilor coincide cu darea în folosință a 156 săli de clasă și a 4 800 locuri în internate.

De asemenea, potrivit unei frumoase tradiții, în prima zi de școală vor urca pentru prima oară la catedră și vor striga primul catalog, aproximativ 5 000 de tinere cadre didactice, reprezentând ultima promoție a universităților și institutelor pedagogice.

păsări, porcine și berbecuți pe bandă rulantă

În județul Dolj se desfășoară o intensă activitate pe șantierul viitoarelor complexe de creșterea și îngrijirea porcinelor (din cadrul C.A.P.-urilor Cerăt, Gălicea, Gîngiova și Maglavit), precum și pe șantierul complexelor de creștere a păsărilor de la Brădești și Rojiște.

Viitoarele construcții zootehnice pentru creșterea și îngrijirea porcinelor vor avea o capacitate de 30 000 capete anual fiecare, însumând o valoare totală

de investiții de peste 50 000 000 lei.

Cele șase obiective zootehnice vor fi date integral în exploatare în anul 1971, unele capacități urmînd să intre în funcțiune chiar în cursul acestui an. Astfel, primele trei hale (vieri și gestație) de la fiecare complex industrial se află în faza de finisare, pardoselile sînt gata în procent de 80 la sută, instalațiile electrice și așezarea azbocimentului pe acoperiș în procent de 70 la sută, drumurile de acces sînt executate în procent de 60 la sută, iar instalația de înaltă tensiune este terminată în întregime. La Cerăt și Maglavit este mult avansată construcția castelelor de apă.

Constructorii s-au angajat ca pînă la data de 20 septembrie 1970 să predea în folosință cele 12 hale (vieri și gestație) de la cele patru complexe pentru creșterea și îngrijirea porcinelor, ceea ce înseamnă o devansare a planului cu șase luni (termenul de predare este fixat la 31 martie 1971).

În județul Bacău 28 de cooperative agricole de producție colaborează la construirea unui complex industrial pentru creșterea și îngrijirea a 30 000 de berbecuți pe an. În intervalul dintre două cicluri de îngrijire, complexul va fi populat cu oile produse de unitățile asociate pentru sacrificare, în scopul sporirii greutatei lor. Noul complex situat în comuna Răcăciuni va fi terminat în cursul anului viitor.

un debut, premisă a unei viitoare tradiții

Originală, multiplu atractivă, divertisment estival elevat, cu vădită adresă la fantezie și bungalow (ca și la dezvoltarea însușirilor unui bun conducător auto), inițiativa denumită «Raliul eleganței» s-a soldat cu plusuri multe, chiar de la primul ei experiment. Întia ediție a concursului internațional cu titlul de mai sus s-a desfășurat recent pe panglicile de asfalt ale litoralului turistic românesc între Mamaia și Mangalia. Și tot aci — așa s-a stabilit — vor avea loc anual viitoarele competiții.

Acțiunea aceasta, despre care fără doar și poate vom mai avea prilejul să vorbim, face parte, de fapt, dintr-un mai larg program de cooperare între societatea «Europa Turistica» și foruri turistice autorizate din țara noastră, în primul rînd Automobil Club Român.

Criteriul principal după care conducerea societății a propus

tocmai litoralul românesc ca loc de desfășurare a concursului internațional denumit «Raliul eleganței» l-a constituit, firește, faima internațională de care se bucură litoralul nostru, cu excepționala sa bază materială. La acest criteriu fundamental, s-au adăugat și altele, printre care și poziția geografică a României, o adevărată răscruce a principalelor magistrale rutiere europene de la Est la Vest și de la Nord la Sud.

Succesul primei ediții a raliului a fost peste așteptările organizatorilor înșiși, în ciuda timpului relativ scurt pentru pregătire, în ciuda dificultăților inerente oricărui debut. Au luat startul 31 de echipaje cu 69 de concurenți din 9 țări pe mașini de felurite tipuri și modele, regulamentul neimpunînd vreo restricție în acest sens. După cum nici vîrsta concurenților nu a fost limitată, printre ei figurînd și mulți tineri dar și un concurent — austriacul Alfred Zeiner — în vîrstă de 70 de ani. Premiile au rîspîdit nu numai calitățile definite de titlul concursului ci și abilitatea concurenților, perseverența, disciplina, cunoștințele lor tehnice și ale normelor de circulație pe drumurile publice etc. (Remar-

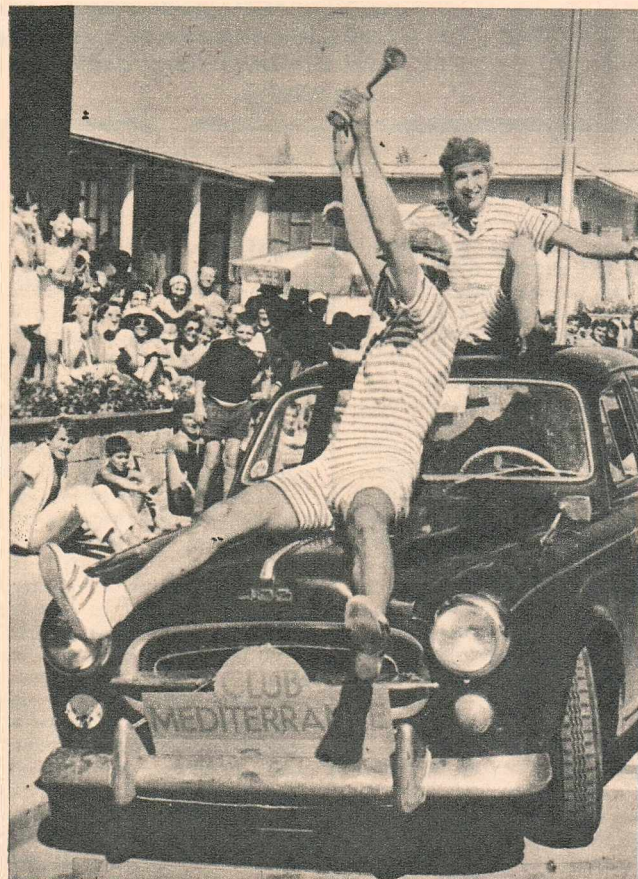
cabil este faptul că în concurență cu mașini de faimă mondială printre premiați se află și «Dacia 1300» și o «Dacia 1100». Încurajată de rezultatele «Raliului eleganței», de condițiile optime oferite de litoralul românesc și de colaborarea excelentă cu Automobil Club Român «Europa Turistica» este în cur de perfectare a altor două acțiuni menite să rîspîndească și mai mult peste hotare faima vacanțelor în România.

Este vorba în primul rînd de un raliu-circuit al capitalelor europene și al țărilor din Orientul Apropiat, avînd ca punct terminus — Mamaia. Plecărilor vor avea loc din Stockholm, Moscova, Londra, Madrid, Roma, Atena, Teheran.

O altă acțiune, bazată pe largă cooperare internațională, constă în decernarea anuală unei medalii de aur în concursul auto desfășurat sub sloganul «Protect, Help, Save» (Prevedere, Întrajutorare, Salvare). Valoarea unui asemenea concurs — menită să depisteze și să popularizeze conducătorii auto cu cel mai mare număr de kilometri parcurși fără accident și fără contravenții — este de necontestat.

E. DASCĂL

În palmaresul bogat al competiției a figurat și premiul juriului pentru «cel mai vesel echipaj». L-au obținut tinerii francezi Robert Collart, Patrick Desroches, Jacques Distinguinț Elisabeth Petit, care, înveșmîntați în costume de baie tip 1900 au parcurs traseul, mai împingînd, mai trăgînd «Peugeot»-lor arhaic de care au legat o tinichea.

Filialele O.N.T. din întreaga țară nu cunosc sezon mort. Nici bișne nu s-a încheiat «campania litorală» că au și început pregătirile pentru sezonul de iarnă. Pe primul loc se situează — bineînțeles — revelionul 1971, care — în dorința celor de la O.N.T. — trebuie să satisfacă — din toate punctele de vedere — cele mai exigente preocupări. În fotografia noastră: un grup de viitori excursioniști la unul din ghișeele agenției București, din bd. Republicii, nr. 68.

CRONICĂ JUDICIARĂ

pe urmele falsurilor de la buzău

Descoperirea unui mare număr de adevăruri false în dosarele elevilor de la unele licee economice — învățămînt seral — constituie, acum, un fapt cunoscut. Am așteptat ca organele de urmărire penală să-și încheie verificările, în cadrul zecilor și zecilor de dosare formate pe acest penibil prilej, pentru a afla răspunsul la întrebarea: cine sînt autorii propriu-zisi ai falsurilor? Edificarea am obținut-o la Buzău, oraș la al cărui liceu economic seral au fost depistate nu mai puțin de 163 de adevăruri fictive.

Este vorba, «șadar, de acte prin care se atesta în mod fals că elevii respectivi sînt încadrați în câmpul muncii și ocupă funcții în categoria celor pentru care ceul pregătește specialiști. Pentru obținerea dovezilor false s-au us în mișcare fel de fel de Piscu-ești, care n-au înțeles, ori n-au put să înțeleagă, că unde-i lege u-i tocmeală, că orice prevedere legală are la bază o temei-că rațiune, în cazul de față însăși destinația învățămîntului seral de specialitate — completarea studiilor de către cei care și dobîndit o însemnată experiență practică. Nimeni nu oprește un tînăr să se pregătească în orice specialitate dorește, dar regula o constituie cursurile de zi, care asigură începătorilor o adevărată pregătire și pentru care trebuie să concureze legal și onest ca un bacșiș pentru fel de fel de nereușiți, respinși de la partea din față, cinstiți, a preșterii școlare.

Emilia Dinu, fără ocupație, a obținut o adevărură de «calificat» de la președintele cooperativei de consum din Padiș — Cornel Mavrodin — caruia ținu-se o nepoată în gazdă. Pentru asigurarea «discreției», președintele a dactilografiat personal dovada, l-a semnat în fals contabil șef și a aplicat ștampila. Totul cu mîna lui.

Pentru Elena Varganici s-a luat mai «tehnic», dispersîndu-se spunderile. Logodnicul ei — Marian Iovițu, contabil la filia-Băncii Naționale (!!) — l-a rupt pe Mihai Lazăr, contabil șef SIRCA-Buzău (cu care era în relații de serviciu) iar acesta, prudent, i-a dat doar... o hîrtie mnată și ștampilată în alb. La a procedat și Mihai Alexe, președintele cooperativei de con-tin din Beceni. Presat de insis-tență de unul dintre superiorii de la uniunea județeană, șeful de serviciu, Nicolae Baboi, i-a dat estuia o adevărură cu rubrica melui necompletată. «Șeful» transformat-o pe nepoata lui în ocupație, din comuna Săgea în contabilă la Beceni.

Alte lanțuri ale slăbiciunilor mai fost și cîrpite cu ață albă.

Cooperative agricole de producție ca cele din comunele Brădeanu, Păltineni ș.a., s-ar fi transformat brusc și din proprie inițiativă în locuri de inițiere în tainele contabilității pentru amatorii și — în special — amatoarele de adevăruri. Simți cum se încheie orice dialog cînd auzi justificări ca: «n-a lucrat niciodată la C.A.P.-ul nostru dar a făcut practică două zile, fără remunerație, și de aceea i-am eliberat adevărura». Un asemenea «pedagog» s-a mai descoperit a fi și Sotir Gojcea, șeful bazei de achiziții și contractări de animale din Buzău, care merge cu impertinența pînă la a comunica scris și cu emfază, acum, după descoperirea falsurilor, cum a aprobat dumneasa lui Gheorghe Păunoaie să se inițieze în lucrările de contabilitate și cum s-a comportat acesta în timpul așa-zisei practici.

Că falsificatorii nu realizează enorma greșeală pedagogică, mai importantă decît orice insucces școlar, de a fi deprins de la primul pas pe protejării lor (care se vor economiști, merceologi, contabili!) cu «gustul» actelor false, de a-i fi ajutat pe acești viitori administratori ai avutului obștesc să deuteze prin înșelăciune, se observă și din cît de mîndru se arată pentru fapta comisă președintele cooperativei de consum din Cilibia — Nicolae Nicolae. A eliberat o adevărură Elenei Gheorghe, datele fiind completate de însăși solicitanta. În ciuda concluziilor expertizei grafice, președintele se bate cu pumnul în piept că dumnealui e singurul autor al falsului și pentru a demonstra aceasta încearcă să dea o probă de scris. Numai că se poticnește încă de la titlu, adoptînd în mod constant o ortografie originală: «ADEVVRINȚĂ» și «SE ADEVREȘTE».

163 de cazuri la o singură școală evocă ideea de «modă». Părerea ne-a fost consolidată cînd am constatat că instigatorul unuia din falsuri a fost însuși Gheorghe Voicu, profesor la liceul cu pricina. Cum or suna prelegerile dumisale despre corectitudine?

Sergiu ANDON

SELECȚIUNI

a bea bere...

...Și acum, cînd lunile lui cuptor și gustar s-au dus pe apele verii, cînd nici pisicile nu mai suferă de insomnie din cauza căldurilor, acum, cînd chelnerii osteniți de mocofănia consumatorilor se pregătesc să-și ia o recreație bine-meritată în ambiantele tăcerii, la pescuit somni și știuci, acum, în sfîrșit, a sosit, o dată cu toamna, și prilejul să vorbim despre bere... Fantezia toamnei stimulează și fantezia discuțiilor. Dacă stau și mă gîndesc bine ce este berea, voi spune, ca severa mea profesoară de gramatică: berea este un obiect gramatical. Ceea ce nu e cu totul neadevărat. Cu o precizare: berea este un obiect cărui îi lipsește un atribut. Deci, un soi de obiect anonim. Berea anonimă este o ingenioasă invenție comercială, dar și o formă originală de prezentare a unui obiect. Atît de originală încît poate fi și subiectul și acțiunea (agrementată cu suspense) a unei piese de trei secunde de genul acesta:

— Ospătar, aveți bere?
 Politicos: Da, domnule!...
 — De care?
 Politicos: Bere, domnule...
 — Ospătar, mă faci melancolic...

Surprins: Da, domnule...
 — Berea d-tale n-are nume?
 Politicos: Nu, domnule.
 — Atunci ce beau?
 — Bere, domnule.
 (Au trecut secundele și piesa se încheie.)

Din discuție, în discuție se ajunge, fatal, la întrebări. Mai ales după ce deguști o bere... anonimă. Adică: de ce cea mai mare cantitate de bere care se desface în comerț nu are pe sticle o etichetă cu numele fabricii care o produce sau un nume oarecare? Cum s-ar zice, să știe românul pe cine laudă sau pe cine... De ce pe eticheta cu pricina n-ar fi trecute și gradele care indică țaria? Și-apoi, la urma urmei, avem fabrici de bere, mai noi și mai vechi, în diverse orașe ale țării și s-ar manifesta astfel veșnicul și discutabilul specific local. Poate și grija pentru marca fabricii...

Atunci și dialogul cu ospătarul ar fi mai simplu.

— Ospătar, o bere!
 — De Azuga, Rahova, de Pitești, domnule?
 — De Azuga băiete, o prefer dintre toate...

Ion MAN

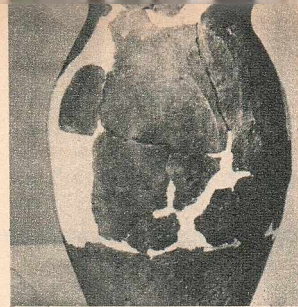
P.S. Autorul n-a uitat că există bere care se numește «Cazino» etc., etc.

arheologii în sudul țării

Dulceanca este un sat vechi, situat la doi pași de Roșiori de Vede. La marginea lui, pe o terasă care domină cîmpia teleormăneană, un arheolog din București, Suzana Dolinescu-Ferche, cercetătoare la Institutul de arheologie al Academiei, a descoperit așezări străvechi, care încep în neolitic și continuă pînă în epoca feudală tîrzie. Primele săpături au început în urmă cu șapte ani. Pînă la sfîrșitul lunii trecute s-au descoperit la Dulceanca 25 de «focare» arheologice: locuințe, bordeie, cuptoare de ars oale, vetre în aer liber, gropi pentru provizii. De asemenea, foarte multe vase din ceramică, parte din ele cu caracteristici dacice, monede romane, fibule din aceeași perioadă, piepteni și diverse po-doabe.

Din tot ce s-a descoperit la Dulceanca, cel mai bine reprezentate sînt urmele de civilizație umană din secolul al III-lea și secolele al VI-lea și al VII-lea e.n. Care sînt concluziile care se pot trage pînă acum? Materialul descoperit — după afirmațiile arheologului Suzana Dolinescu-Ferche — dovedește, o dată în plus, că în sudul țării a existat, secole la rînd, o economie bine organizată și o tehnică dezvoltată în ceea ce privește meșteșugul olăritului.

Întrucît așezarea străveche de la Dulceanca prezintă un interes deosebit, săpăturile ce se efectuează aici vor continua și în anii viitori.

Vas din secolul VI e.n. descoperit la Dulceanca, într-un cuptor de ars oale, alături de alte 12 vase lucrate cu mîna și la roată.

Tot în sudul țării, de data aceasta la Radovanu (12 km de Oltenița), cunoscutul arheolog Eugen Comșa, doctor în științe istorice, «sapă» în prezent la o așezare neolitică din mileniiile III-II e.n. Cercetările de aici, începute și ele în urmă cu șase ani, au condus la scoaterea la lumină a unui complex de locuințe străvechi. Deosebit de interesante sînt obiectele descoperite, în special figurinele din lut ars și ceramica ornamentată cu grafit. Materialul găsit se încadrează, din punct de vedere arheologic, în faza de tranziție de la binecunoscuta cultură Boian la cultura Gumelnița.

Săpăturile de la Radovanu sînt deosebit de importante și datorită faptului că aici se cercetează în întregime o așezare neolitică, ceea ce pînă acum nu s-a făcut în sudul țării.

F. URSEANU

La Magura (Munții Buzăului) și-a deschis stagiunea artistică prima tabără de sculptură din țară. «Cioplitorii» — tineri absolvenți ai Institutului de arte plastice «Nicolae Grigorescu» — înarmați cu clasicele instrumente de lucru, au purces către însuflețirea marilor blocuri de piatră aduse din carierele ținuturilor învecinate. Lucrările de sculptură realizate vor alcătui un muzeu în aer liber.

Prin darea în folosință a unui modern teleferic (cabină), cursele obișnuite între orașul Brașov și Timpa s-au redus la 2 minute și 15 secunde, spre bucuria localnicilor dar mai ales a turiștilor. Sistemul de telecomandă și aparatul de control și siguranță rezervă celor 40 de călători transportați în două cabine un «curcuș» lipsit de orice peripeții.

ENESCU DE LA I LA V

Marcind un prim jubileu, cea de-a V-a ediție a Concursului și Festivalului internațional «George Enescu» incită cronicarul care le-a urmărit pe toate celelalte, din 1958 încoace, să reparcurgă traiectoria care a integrat manifestarea de la București la egalitate cu cele de mai veche tradiție pe plan mondial. L-am rugat pe unul dintre membrii Comitetului de organizare a ediției actuale, prof. Victor Giuleanu, rectorul Conservatorului «Ciprian Porumbescu», să ne însoțească într-o rapidă retrospectivă, ținind seama de faptul că a prezidat de câteva ori juriile ale concursului, a făcut parte și din juriile altor concursuri internaționale și a reprezentat de câteva ori concursul nostru în Federația concursurilor internaționale de muzică de la Geneva.

— Dacă e vorba de concurs — ne spune interlocutorul — înseamnă îmbunătățirile ce s-au adus treptat structurii sale, vădesc mai ales acum, la ediția a V-a, acumularea unei bune experiențe. Probele tuturor etapelor, la toate disciplinele, îmbină tot mai armonios bogatul repertoriu universal de specialitate, din care nu lipsesc piesele contemporane, cu unele din cele mai valoroase lucrări ale literaturii autohtone, locul principal fiind de bună seamă rezervat creației enesciene. Lărgirea simțitoare a repertoriului oferă candidatului — la același grad de dificultate — mai multe posibilități opționale, potrivit gustului și inclinațiilor sale.

Exigența juriilor «Enescu» este notorie. Personalitățile proeminente ale vieții muzicale care le alcătuiesc asigură permanent îmbinarea criteriilor obiectivității cu cele ale rigurozității științifice, în scopul unic al selecționării valorilor artistice reale. De câte ori cei

îndreptățiți la aprecieri egale au meritat-o, s-au acordat premii «ex aequo», iar uneori, cind premiul I n-a putut fi acordat —, ca la ultimul concurs, la canto bărbați — juriul n-a făcut nici un rabat candidatului cel mai apropiat. Cind din juriile noastre au făcut parte muzicienii de talia unor André Marescotti, Aram Haciaturian, Remo Principe, Nadia Boulanger, Florica Musicescu, Hans Sittner, Magda Tagliafero și alții alții, e de la sine înțeles că girul distincțiilor acordate în numele și pentru cinstirea genului enescian poartă în sine o serioasă recomandare de lansare.

— În contactele dv. cu exponenți ai vieții muzicale de peste hotare, în discuțiile cu membrii Federației internaționale a concursurilor de muzică, s-a vorbit desigur și despre Festivalul «George Enescu». Cum este apreciat acest eveniment muzical de cei pe care-i putem numi cu adevărat experți în materie?

— Este o adevărată mândrie pentru noi să auzim sau să citim cele declarate sau scrise în presă de aceste înalte autorități muzicale asupra acestui eveniment. Distinsul pedagog Henri Gagnebin, care a onorat permanent juriile noastre cu prezența sa, întărită de autoritatea ce i-o dădea calitatea de președinte al Federației internaționale a concursurilor de muzică (de un an încoace, retrăgându-se pe motive de vîrstă, a rămas președinte de onoare) mi-a spus: «Cine vrea să-și facă o imagine despre ce s-a realizat în arta interpretativă a vremii noastre să se ducă la București, cu aceeași încredere cu care s-ar duce la Paris, Londra sau Moscova; la Festivalul «Enescu» va înțeli tot ce are mai valoros contemporaneitatea muzicală».

Cunoscutul compozitor bulgar Pancio Vladigherov, un prieten apropiat și admirator al lui Enescu, spunea, acum 6 ani, cind a luat parte la ediția a III-a: «Prin ținuta sa artistică, prin programele sale, Festivalul «Enescu» se numără între marile festivaluri muzicale mondiale de tradiție».

— Este un lucru știut că o parte a succesului de care se bucură Concursul și Festivalul «George Enescu», despre care trimisul special al cotidianului «Journal de Genève» scria că este «un remarcabil exemplu de emulație artistică», se răsfrînge și asupra Conservatorului «Ciprian Porumbescu» și a celorlalte pepiniere de învățămînt muzical din țara noastră.

— Însuși ziaristul elvețian la care ve referiți a remarcat acest lucru, aducînd elogiul actualului sistem educativ muzical din România, condițiilor optime ce sînt asigurate prin școală depistării și promovării talentelor artistice. Laurii pe care-i culeg absolvenții și studenții noștri, atît la Concursul «Enescu» cît și la alte competiții similare, atestă acest lucru. Aș vrea să amintesc aici de rezultatele corespunzătoare ultimului deceniu. Din aproape 70 de distincții aduse de la 17 concursuri internaționale de către tineretele talente crescute de noi, 21 reprezintă premiul I. Iar dacă ne referim în general la rezultatele obținute de concurenții români în acest domeniu, o statistică publicată de «Deutscher Musikrat» (Consiliul muzicii din R.F. a Germaniei) arată că, într-un singur an, România i-au revenit 11 premii I, ocupînd în ordinea țărilor locul IV, după U.R.S.S., R.F. a Germaniei și Franța. Pe întreaga perioadă 1956-1967, aceeași statistică înscrisă țara noastră cu 66 premii I-III, clasificînd-o înaintea Ungariei, Poloniei, Angliei etc.

— Ce ne-ați rezervat pentru Concursul și Festivalul al V-lea?

— Exact jumătate din numărul concurenților români sînt absolvenții (8) și studenții (5)

noștri. Dorința noastră firească este ca dintre aceștia și dintre ceilalți reprezentanți ai artei interpretative românești să aleagă juriile cît mai mulți purtători ai laurilor ediției 1970

În ce privește festivalul, este pentru prima oară cind Conservatorul «Ciprian Porumbescu» participă cu trei valoroase formații camerale: corul «Madrigal», abia reîntors din două turnee de mare succes în Iugoslavia și Spania a celorlalte două. Alături de celebrele orchestre «Camerata», care și-a cucerit primul său titlu de glorie la festivalurile anuale de tineret de la Bayreuth, și mai tînăra «Academica», aspirantă și ea la cariera de invidiată a celorlalte două. Alături de celebrele orchestre și formații camerale străine, împreună cu cele mai bune din țară, formațiile noastre studențești susțin două concerte în care muzica românească, în frunte cu cea enesciană, deține prioritatea.

Mai pregătim oaspeților și o surpriză. În cadrul Studioului de concerte al conservatorului va debuta «Freamătul» — prima formație corală în mișcare, o nouă formulă de ansamblu vocal care-și propune să sugereze conținutul textului muzical deopotrivă prin cînt și mișcare scenică. Sperăm ca această nouă artă interpretativă să însemne o reușită.

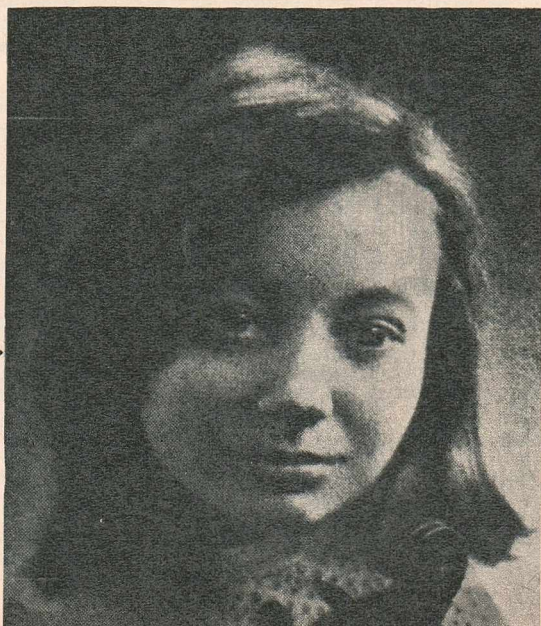
Cu prilejul aceleiași manifestări, orchestra «Academica» va prezenta publicului 50 instrumente de coarde produse la cunoscuta fabrică din Reghin, instrumente cu calitate tehnică deosebită. Construite pe baza unui sistem nou — brevet românesc — permițînd îmbogățirea coloristicii timbrale, aceste instrumente constituie o realizare lăudabilă pentru arta lutierilor noștri.

După cum se vede, retrospectiva evocată de rectorul conservatorului bucurește și desfășurarea de pînă acum a ediției V-a se situează la aceeași înălțime cu cea obișnuită, nedezmîțîndu-se niciodată tradiția sărbătorilor muzicale enesciene

Claudiu MIHA

▲ ARMAND FLAMMER (Franța), violonist, are numai 17 ani și este elev la Conservatorul din Paris.

▶ BARBARA GORZYNSKA (Polonia), nu are încă 17 ani impliniți, dar destule apariții la Radioteleviziunea poloneză, Filarmonica din Lodz etc.

MEZINII LA PRIMUL TRAC

ARNOLD SCHERER, 20 de ani, elev al regretatului prof. G. Avachian, iar azi la Conservatorul la clasa Corneliiei Bronzetti ▼

ȘERBAN LUPU a împlinit de curînd 18 ani, dar cîntă la vioară de la 7. În 1969 a obținut Premiul I la Festivalul republican al liceelor de muzică și coregrafie ▼

FORMATIUNEA QUARTETULUI

„GEORGE ENESCU”

QUARTETUL ENESCU“...

...l evoca pe George Enescu, apelind
mintirea vie pe care i-o păstrează acei
s-au bucurat de privilegiul de a-i fi
în preajmă sau i-au fost apropiați
laboratori, te poate face, în ciuda legi-
timpului și spațiului, părtaş la același
ilegiu. Când cel care-ți vorbește accen-
tă asupra mării fericiri de a-l fi putut
oaște vreme îndelungată și de a se
utut adăpa în voie la izvorul nesecat
ăiestriei, înțelepciunii și al pilduitoarei
generozității, evocarea devine o emo-
antă restituire a unui Enescu plecat
ăici, dintre noi, de un sfert de veac,
dintre vii, de numai 15 ani. Pentru cât
prezent ne-a făcut să-l simțim acum,
ceste zile de tradițională sărbătorire
eniului enescian, rămânem îndatorați
a dintre maestrul emerit al arcusului
ănesc, artistului și pedagogului
randru Rădulescu.

Ați conlucrat în dese rânduri cu ma-
Enescu. Știm cât de mult a prețuit
ceastă colaborare, și cât de puternică
st prietenia ce v-a legat, îndeosebi în
ii ani ai activității desfășurate de
cu la București.

Nu pot vorbi despre maestrul nostru,
ituror artiștilor din generațiile care
fost contemporane, fără a fi pătruns
clipa aceasta de fiorul ce ni-l trans-
ă, în toate ocaziile, uriașa sa prezență
re noi.

și fusesem solicitat, la 23 de ani, să
esc o catedră la conservatorul din
rești, pe care-l absolviseam nu cu
înainte, pasiunea pentru instrumen-
e care-l îndrăgeam de mic copil m-a
minat să cînt 40 de ani ca prim-vi-
solist în orchestra Filarmonicii bucu-
ne, și abia în 1949 să devin profesor
nservator, la prima catedră de violă,
e înființată, unde funcționez și în
ent.

orchestră am cîntat sub conducerea
mai mari maestri ai baghetei care
perindat la noi în perioada interbelică,
oate că nici unul nu a produs asupra
și a celorlalți orchestranți impresia
virșitoare măreție pe care o degaja
cu la pupitru. Temperamentul său
nic, pe care maestrul reușea să-l
e cu o putere de stăpînire demiurgică,
vărsa în valuri năvalnice în Wagner
eethoven, în partituri a căror inter-
re Enescu o realiza printr-o rară în-
a intențiilor autorilor.

oada cea mai importantă a colabo-
cu el rămîne cea din 1941-1946, cînd,
cu la vioara I, Constantin Bobescu
ara II, eu la violă și Theodor Lupu
oncel, am alcătuit Cvartetul «George
cu», o formație care a înscris o pa-
nemorabilă în istoria muzicii de ca-
din țara noastră. Aproape întreaga
ură camerală—începînd cu integrala
telor de Beethoven și incluzînd, pe
clasicii și preclasicii germani și ita-
opere de Ceaikovski, Dvorak, Gre-
lov, Frank—a fost prezentată de noi
ncerte de neuitat pentru cei care
ascultat. Păcat că mijloacele reduse
emii n-au permis înregistrarea lor!
cum regret că spațiul rezervat ace-
gitive evocări nu-mi permite să in-
supra laboratorului de pregătire a
rtelor, a orelor de repetiție fără nu-
în care Enescu, risipînd o energie
izabilă, reușea să scoată de la în-
ansamblu perfecția la care nu re-
niciodată. Munca neobosită, ardoa-
dăruirea totală cu care se cheltuia
artist fără pereche în slujba frumô-
și a ideilor generoase au fost pentru
templul pe care sînt încredințat că
prelua aidoma și generațiile care-l
c pe Enescu numai din amintirile

GEORGE ENESCU
vioara I

CONST. BOBESCU
vioara II

ALEX. RADULESCU
viola

TH. LUPU
violoncel

*Memoria
Eminentului meu coleg și atât de prețios
colaborator domnului Alexandru Rădulescu
apre prietenească amintire.*

clare
precum
cristalele
și
rezistente
precum
oțelurile

sînt produsele

ÎNTRINDERII DE GEAMURI – BUZĂU

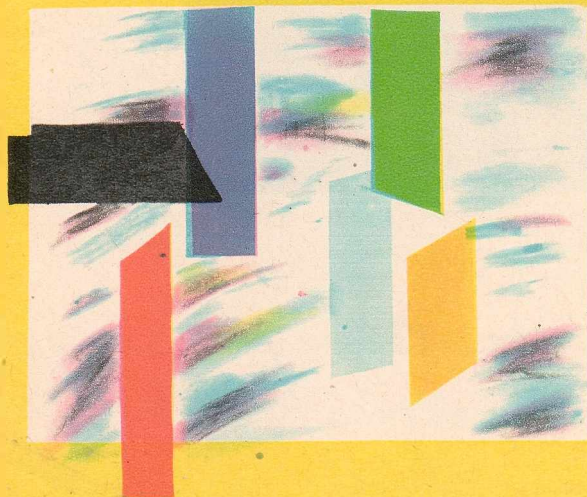
I.G.B. –

Aleea Industriilor nr. 1, telef. 24.00 Telex: 01184-06—
produce și livrează fără repartiție

- 1) Geamuri securizate dimensiuni mari pentru vitrine, uși, glasvanduri, ghișee, plăci balustrade și orice alte întrebuințări:
— din geam tras 6 mm în dimensiune maximă de 1 000—2 000 mm.
— din geam laminat lis și ornament 6—10 mm în dimensiune maximă de 1 700—3 000 mm.

La cererea beneficiarilor, geamurile securizate se pot emaila în culorile solicitate.

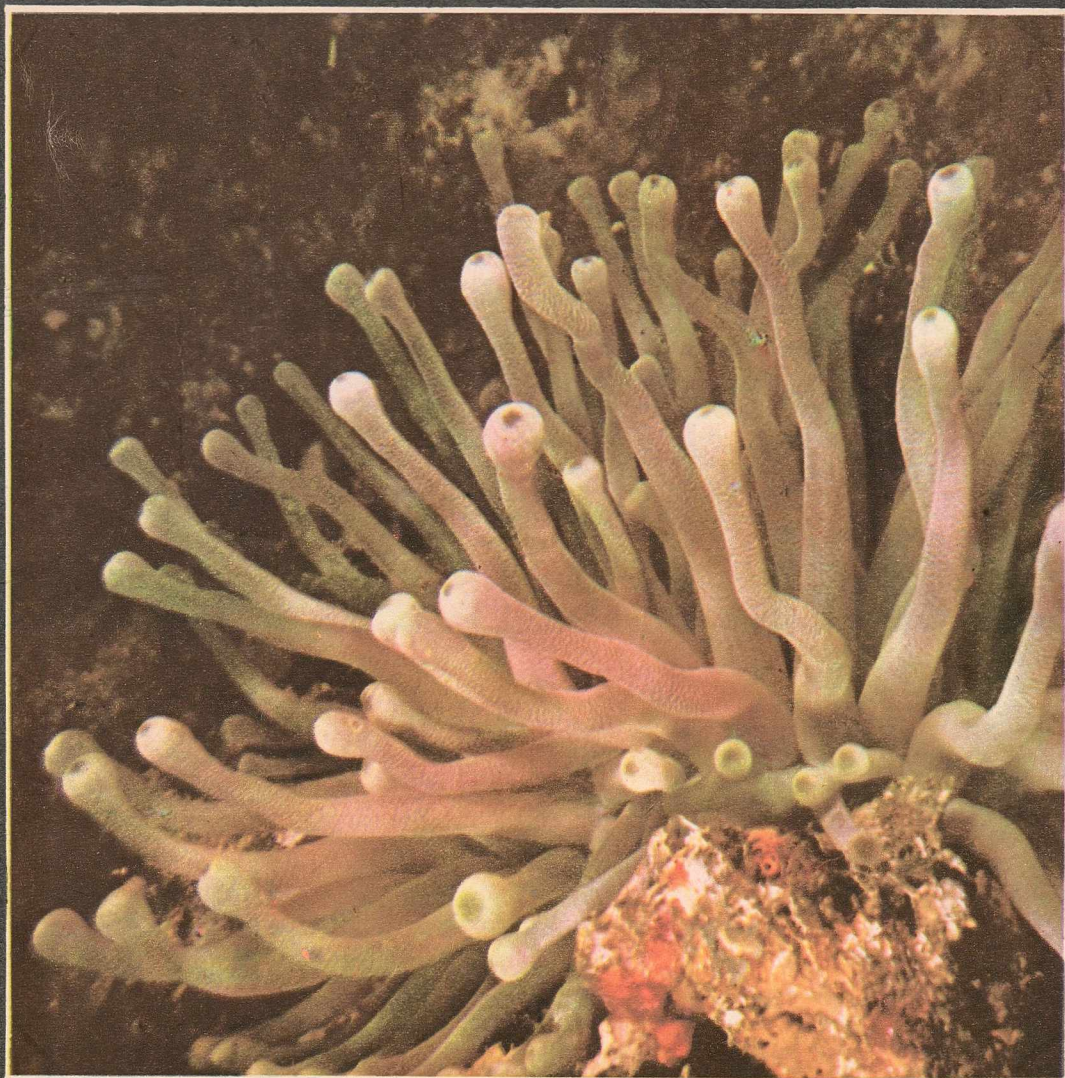
- 2) Oglinzi din geam tras 3—5 mm grosime în dimensiunile și cu prelucrările solicitate de beneficiari (șlefuiți cant, fazete de la 5 la 25 mm etc.).

O ANEMONĂ... CARNIVORĂ

Obiectivul aparatului a surprins o anemonă marină care seamănă cu o agavă. Este o specie carnivoră care își capturează prada (pești mici, crustacee, moluște) înfășurând-o în tentaculele sale viscoase, din care nu mai există scăpare.

La câteva anemone mai mari tentaculele sînt acoperite cu celule urticante, care anesteziază și ucid, putînd produce arsuri foarte nepiăcute chiar și omului. «Agave» de acest gen sînt în măsură să se deplaseze lent pe fund pentru a-și alege cel mai bun teren de vînătoare.

MAREA ESTE CEA MAI «STRĂINĂ», CEA MAI IGNORATĂ ȘI CEA MAI TAINICĂ REGIUNE DE PE GLOB. IATĂ DE CE PÎNĂ NU DEMULT ADÎNCURILE EI AU FOST CONSIDERATE CA ȚINUTURI ALE ÎNTUNERICULUI VEȘNIC, CA O LUME A TĂCERII ÎN CARE, DIN CAUZA PRESIUNII ENORME, NU POATE TRĂI NICI O VIETUITOARE.

GRĂDINILE DIN ADÎNCURI

de Lia HODOROGEA—biolog

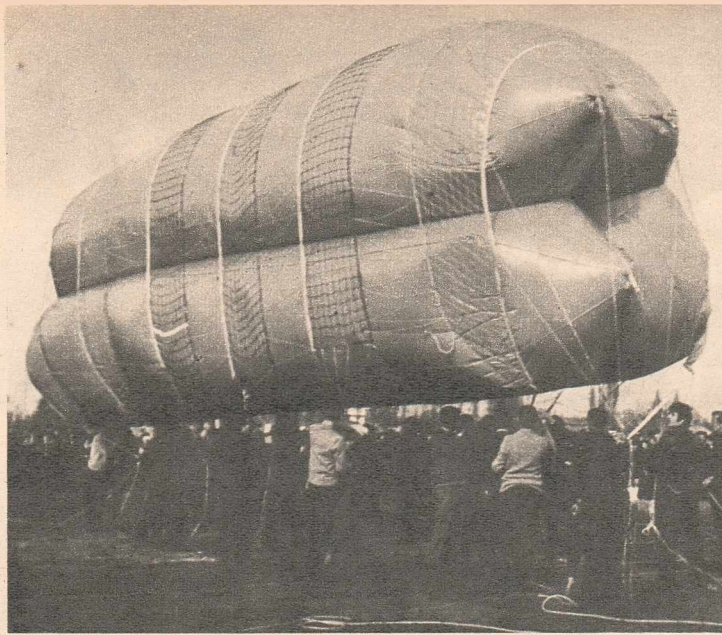
Astăzi, datorită expedițiilor submarine, tehnicii coborîrii năvoadelor la mare adîncime și explorării fundului mărilor cu aparate speciale, se știe că noaptea eternă din adîncuri este luminată de licăririle animalelor fosforescente, iar tăcerea aparentă este tulburată de sunete extrem de variate. Dar față de imensitatea și insondabilitatea mării, toate acestea nu reprezintă decît incursiuni fugitive.

Comparînd spațiul oferit vieții de ansamblul continentelor, cu spațiul oferit de oceane, se constată că primul cîntărește foarte ușor în balanță, cu mult mai puțin decît ar fi justificat de simplul raport al suprafețelor. De ce? Pe uscat, stratul «locuit» de plante și de animale formează o pătură subțire, a cărei grosime

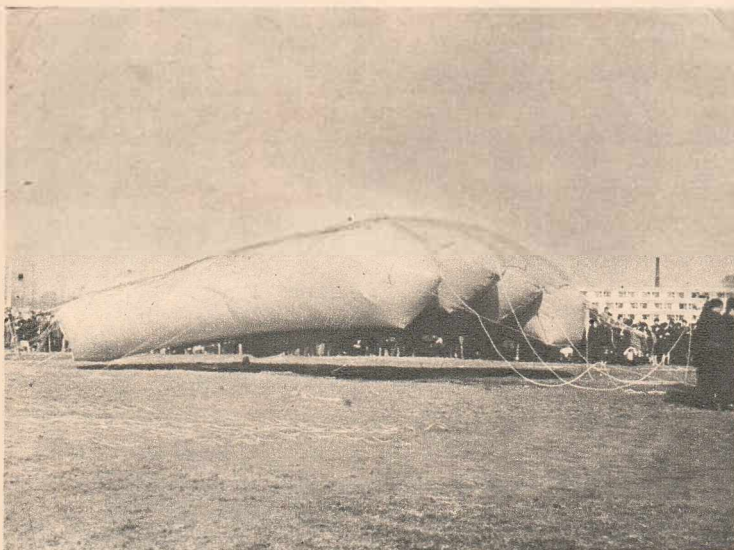
(Continuare în paginile 16-17)

de H. DONA

-DE CE ZBORI,

MIRCEA MUNTEANU?

-DAR DE CE SĂ NU ZBOR?!

— La urma urmei, ai dreptate. Dar cum și-a venit ideea?

— Stînd.

— Aș continua întrebările dar nu și jocurile de cuvinte. Să nu-mi spui că înălțîndu-te simți că te avînți și că înainte de a te fi ocupat de baloane te plimbi numai pe jos?

— Nu. Înainte de baloane m-am scufundat. Am coborît lîngă barajul Văliug, cu un costum de scafandru autonom, pînă la 38 de metri adîncime.

— Bine, dar e aproape mortal!

— Am aflat după aceea.

Așadar, cam acesta este Mircea Munteanu, tînărul reporter al postului de radio Timișoara, devenit cunoscut, în plină eră cosmică, prin pasiunea lui pentru aerostate.

Nu e o joacă, dar nici o nebunie. Părerile celor care-l văd sau aflu de lansările lui nu sînt niciodată neutre: ori entuziaste și admirative, ori — mai rar — ironice și ușor disprețuitoare. Deasupra tuturor opiniilor, Mircea Munteanu știe un singur lucru: *că trebuie să zboare!*

Este personificarea unei generații de cutezători, traducerea la propriu a năzuințelor unui tîrîret înaripat cu gînduri și pasiuni. Munteanu are 25 de ani, este mai tînăr decît țara renăscută, și asta mi se pare semnificativ.

— Simțeam că trebuie să fac ceva, orice. Nu puteam sta să picotim în cafea, nici eu, nici prietenii mei de idei, Kurt Dieter și Viorel Marcu. Ne gîndisem mai întîi să construim o barcă pneumatică și să coborîm cu ea pe Mureș. Dar era prea puțin. Așa am ajuns să ne gîndim la baloane.

Pasiunea celor trei tineri nu putea să nu fie împărtășită și de alți bănațeni. E drept, că un chimist priceput s-a grăbit să întrebe: «Și ce vrei să demonstrezi, că hidrogenul e mai ușor decît aerul?» Dar, în același timp, un întreg grup de entuziaști, de la munci-

toarea Magda Frățilă pînă la inginerul șef al fabricii «Victoria» — Tiberiu Guban — și de la prorectorul Petre Stanciu pînă la directorul fabricii «Bega» — ing. Liviu Groapă — i-au sprijinit, fiecare cum au putut.

Primul aerostat a fost construit din foi subțiri de policlorură de vinilin, sudate în forma a patru tuburi lungi de cîte 2,5 m și cu diametrul de 2,60 m. Maistrul Feller încredințase sudarea lor electricianului Mișu Ceauoreanu. Toți lucrau strict voluntar, și, bineînțeles, din pură pasiune.

Și în ziua de 6 martie 1970, deasupra privirilor unui mare număr de timișoreni, care și-au învins teama că hidrogenul va exploda, Mircea Munteanu a zburat, mai bine de un sfert de oră, pînă aproape de înălțimea de 200 de metri.

Era și aniversarea tatălui său. Dar profesorul pensionar Augustin Munteanu «zăcea» la pat, în locuința lui din Reșița. Aflase de temerara încercare a mezinului familiei doar cu două zile mai înainte, grație unei știri transmise de postul local de radio. Și-a dat seama că nu-l va putea opri, dar nici nu putea alarma familia și în primul rînd pe mama celui care se dorea, cu orice chip, aeronaut. Așa a recurs la stratagema «bolii», pentru a putea rămîne lîngă aparatul de radio. Asculta transmisiunile în direct ale postului Timișoara și se gîndea de cîte ori îi reproșase în copilărie lui Mircea că «nu vrea să se ridice deasupra celorlalți». Acum, cînd dojenile primeau un răspuns prea concret, inima lui de tată fremăta.

A urmat a doua lansare, cu un aerostat «perfectionat», în comuna Crivaia. Mircea s-a înălțat vreo 30 de metri și a căzut. Eroare de calcul. Locul lui a fost luat imediat de un altul, cercetătorul științific Dumitru Marandiuc. Avea avantajul de a fi cu 24 de kg mai

ușor. S-a înălțat și, în emoțiile tuturor, aeronautul nr. 2 a dispărut de-a lungul crestei muntelui Semic. A zburat timp de 40 de minute la înălțimea de 1.700 m, aterizînd cu bine pe vîrfurile Nedeia.

— Alți prieteni din grup nu vor să zboare!

— Ba da. În primul rînd tehnicianul Liviu Munteanu, dar n-a obținut încă aprobarea... soției.

— Și ce proiecte mai aveți?

— Am acumulat experiență și trebuie să depășim faza improvizărilor. Vom construi un balon mult mai bun, din pînză de in cauciucată, cu care vrem să traversăm masivul Făgăraș.

— Există și o valoare sportivă a acestor încercări?

— Zborul cu aerostate este destul de răspîndit în lume. Există și concursuri internaționale, unul se ține chiar în luna aceasta la Augsburg, în R.F. a Germaniei. Am fost și eu invitat să particip, dar nu sînt încă pregătit. Oricum, cînd am aflat că baloanele brăzdează cerul Europei, mi s-a părut rușinos ca noi, românii, să rămînem pe pămînt.

Surprinzător pentru neinițiați este și faptul că hobby-ul lui Mircea Munteanu e legat de destule posibilități de aplicare practică. Organismele care se ocupă cu supravegherea digurilor și rețelelor de irigații, cele care studiază poluarea aerului s-au și arătat interesate de acest economic mijloc de transport aerian. Literatura străină de specialitate mai prezintă calcule despre avantajul zdrobitor al folosirii baloanelor captive pentru antrenarea parașutiștilor sportivi, comparativ cu lansarea acestora din avion. În sfîrșit, un austriac a descoperit cu prilejul lansării unui aerostat o nouă particulă cosmică.

Din orice direcție ai privi, tot la vorba lui Mircea Munteanu ajungi: chiar așa, de ce să nu zburăm?

S. ANDON

Cititorul T. Mărcuș din București ne mulțumește pe că am publicat un amplu reportaj ilustrat despre traversarea Atlanticului de către «Ra-II», corabia de papirus Thor Heyerdhal. Mulțumim și noi pentru mulțumiri în ce privește concluziile pe care tov. Mărcuș le trag numele exploratorului norvegian sîntem de părere și ne pripim. Expediția vasului «Ra-II» — așa cum am avut, de altfel, ocazia să subliniem chiar în această rubrică — deosebit de merituosă din multe puncte de vedere dovedește însă de fel — cel puțin pentru cine manie un minimum de exigență științifică — temeinicia tezei că care vechii egipteni au cunoscut America. Ce compari se poate face între corăbierii de acum patru mii de ani navigatorii de astăzi care — chiar călătorind pe un vas de papirus — sînt înarmați cu tot ceea ce știința și tehnica creat în acest rîstimp, cunosc la perfecție oceanul în care călătoresc, știu precis unde vor să ajungă, se bazează pe sprijinul unei flote moderne gata oricînd să le vină în ajutor, dispun de legături radio cu restul lumii etc., și, în definitiv, ce a demonstrat recenta călătorie? Printr-un nimic. Oricine știe că chiar dacă am lansa în valuri o singură cutie în punctul de pe coasta marocană pe care ia naștere curentul alizeelor, ea va ajunge după un timp în Caraibilor. Dar vechii egipteni cunoșteau oare în amănunt și traiectoriile curenților care străbat Atlanticul și-ar fi putut determina să înceapă o călătorie dintr-un punct situat lîngă actuala Casablanca, într-o zonă, de altfel, cunoscută lor? Și cum au ajuns corăbierii lui Ramzes în Egipt pînă în Maroc? Despre aceasta Heyerdhal nu știe nimic. Deci, fără a subestima frumusețea recenteii călătorii transatlantice — de fapt, mult mai puțin periculoasă decît cele întreprinse de Alain Bombard și alți navigatori sovietați — să nu-i exagerăm însă valoarea de probă științifică. Ceea ce nu înseamnă, bineînțeles, că, în mod sigur, vechii egipteni n-au ajuns în America. Dar, pentru asta, trebuie să dovedești...

Nu demult, am primit o scrisoare de la cititorul L. Popescu din Constanța, care nu ne întreține despre problemele litoralului, ci ne aduce aminte că în această toamnă, printre cele mai prestigioase instituții de învățămînt din țara noastră — Liceul Internat din Iași — împlinesc 50 ani de existență și-și exprimă speranța că vom reuși să așa cum se cuvine acest eveniment. După cum s-a văzut și am și consacrat trei pagini de revistă importantului jurnal cultural. Desigur, vom reveni și în timpul festivităților. Cei cîțiva foști «internatiști», care lucram în redacția «Flacării», ne luăm, în această privință, un angajament ferm.

Din Brașov, cititorul Augustin Marcu ne întreabă «mai aude» în legătură cu campania de presă pentru introducerea cinematografului printre materiile de studiu la licee. După cîte știu, n-a fost vorba de nici o campanie pur și simplu de o discuție în cadrul căreia cei mai dînzii participanți au susținut ideea predării în curriculum-ul mediu a unor noțiuni de cultură cinematografică. Nu era vorba de a pune nota 4 și a-l lăsa corigat un elev pentru că n-a știut cum e folosită «profunzimea» a pului în «Cetățeanul Kane» de Orson Welles sau filmul debutat Greta Garbo, ci de a familiariza pe ardeleanii cu limbajul specific artei cinematografice, de a-i să se orienteze mai bine în aprecierea valorilor autenticilor între altele prin cunoașterea temeinică a unor opere de calitate indiscutabilă. Pînă acum nu s-a găsit un cadru instituțional pentru organizarea unei asemenea activități în momentul de față preocupările se îndreaptă mai mult spre simplificarea și desconggestionarea programei și orice propunere de introducere a unei noi discipline este, firesc, privită cu rezervă. Dar, pînă la organizarea unui studiu sistematic de «introducere în artă» (nu numai în arta cinematografică, ci și în pictură, muzică, arhitectură etc., unde lucrurile nu stau mult mai bine) nimic nu împiedică pe profesorii cu inițiativă (ca să nu mai vorbim de comitetele U.T.C. din licee) să organizeze — pe de altfel voluntariat și în afara cursurilor — cercuri de inițiere ai mîinii care să contribuie la inițierea elevilor în cultura adevărată a artei cinematografice.

Și, fiindcă tot vorbim de cinematograf, vreau să-mi exprime tristețea în fața scrisorii trimise de studenta Constanța din București în care sîntem (blajin) criticați că nu ne ocupăm pînă acum de marele actor englez Paul Scofield («nu a apărut nici o fotografie și nici măcar un cuvînt despre Tristețea e datorată contemplării numărului 14 din anul, pe a cărui copertă, la «Flacăra-Album» a apărut o splendidă fotografie a lui Scofield în rolul regelui Lear. Sînt atîtea lucruri slabe în revistă pentru care merită să fim criticați încît e păcat să se irosească mînia pe vîni imaginare. Oricum, asupra creației lui Paul Scofield vom mai reveni și în viitor.

APĂRAREA SECRETULUI DE STAT - ÎNDRĂTORIRE PATRIOTICĂ A FIECĂRUI CETĂȚEAN

de Petre HLADCHI-BUCOVINEANU

«...este necesar să se acorde mai multă atenție păstrării și apărării secretului de stat. Trebuie să fie clar, tovarăși, că în condițiile în care ne desfășurăm activitatea persistă și vor persista încercările unor cercuri străine de a intra în posesia unor acte secrete, de a cunoaște activitatea strict internă a organelor noastre de stat».

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvîntarea rostită la Consfătuirea cadrelor de bază din securitate, miliție, procuratură și justiție din aprilie a.c.)

Recent, organele competente de stat au surprins pe inginerul Nicolae Negoescu, de la Fabrica de mobilă din comuna

Caragiale (jud. Dimbovița), în timp încerca să iasă pe poarta întreprinderii o servietă în care avea mai multe acte aparținând fabricii, parte din ele avînd caracter secret. Într-un alt caz, la domiciliul inginerului Vasile Popescu, de la Centrul informațional și de calcul, aparținînd de Centrala pentru valorificarea umelor și fructelor, au fost descoperite mai multe documente pe care se făcea mențiunea «strict secret» sau «secret». Cum era și normal, în ambele cazuri, actele au fost predate procuraturii în vederea sesizării instanțelor de judecată competente.

Este cunoscut că, prin Decretul Consiliului de Stat nr. 430/69 și H.C.M. 1009/69, au fost instituite norme unice și obligatorii pentru asigurarea securității documentelor și informațiilor ce au caracter de secret de stat, precizîndu-se totuși obligațiile și răspunderile cu privire la păstrarea acestora.

Într-o încercare a generalizării (din păcate mai sînt și excepții ca cele arătate mai sus), numeroasele controale și sondaje au dovedit că majoritatea conducătorilor întreprinderilor și instituțiilor, a funcționarilor care întocmesc sau manipulează asemenea documente, dovedesc lipsă de conștiință și o mare răspundere civică în asigurarea lucrărilor cu caracter secret. Comitetul de Stat al Planificării, la inițiativa Național al Cercetării Științifice și Tehnologice, au fost organizate periodic analize asupra modului cum sînt păstrate documentele secrete, au fost prelucrate, de cite ori s-a considerat necesar, în vederea aplicării normelor care reglementează această problemă, șefii de compartimente executiv, în limita atribuțiilor de serviciu sau sondaje inopinate, luînd și alte măsuri care au dus în final la asigurarea aplicării legislației în vigoare. Exemple în acest fel ar putea fi multe, printre care: la fabrica de fier din Vlăhița (jud. Harghita), la Combinatul de faianță-sticlă-Sighișoara (Mureș), Fabrica de tricotaje-Miercurea Ciuc și altele, unde întocmirea, păstrarea, sau transportul unor asemenea documente se fac în condițiile stabilite

de lege.

Din păcate, în cazurile constatate de la data intrării în vigoare a legii, dovedesc că în acest domeniu mai sînt neajunsuri și numai acestea au putut duce în final ca ing. N. Negoescu sau V. Popescu, amintiți la început, să comită asemenea încălcări flagrante. Deși izolate fiind, apreciem că abaterile de acest gen necesită a fi aduse în vizorul opiniei publice, direct interesată în eradicarea oricăror manifestări de inconștiență sau chiar intenționale într-un domeniu atât de important. În această ordine de idei am vrea să arătăm că, de pildă, la Academia de științe medicale nu s-a luat pînă în iulie a.c. nici cel puțin măsura prelucrării normelor legale privind păstrarea documentelor secrete cu salariații care au acces la acestea. O insuficientă cunoaștere a normelor de lucru cu asemenea documente a fost constatată și la Institutul de matematică al Academiei R.S.R. precum și în unele compartimente din Ministerul Sănătății.

În acest context considerăm că nici un cuvînt nu-i prea aspru pentru a ne declara dezacordul cu modul în care la unele întreprinderi și instituții se poate avea acces la documente secrete. Spre exemplu, la C.E.I.L.-Miercurea-Ciuc, nu există nici o evidență a persoanelor care au acces la documente și date secrete iar ca o curiozitate în plus, e și aceea că, la această întreprindere, sînt păstrate la categoria «secret» hîrtiile ce aveau un asemenea caracter prin normele reglementate de legislația abrogată, fără a se analiza dacă mai e necesar ca ele să aibă caracterul de secret. Datorită lipsei unei stricte evidențe, privind redactarea și manipularea acestor documente, la Ministerul Construcțiilor Industriale, nu au putut fi prezentate trei materiale din care unul strict secret. La Combinatul de confecții-Vaslui, cu ocazia unui sondaj anterior, a rezultat că un document înregistrat ca fiind secret a circulat mai mult timp printre salariații ca o lucrare obișnuită, iar lista avizată de conducerea întreprinderii cu persoanele ce au acces la asemenea date era întocmită conform normativelor abrogate. Lista fiind verificată, s-a constatat că zece persoane avizate nici nu se mai găseau în combinat iar altele, prin natura funcției, nu mai

aveau contingentă cu astfel de date.

Asemenea flagrante încălcări ale legalității sînt relevante pentru că ele reflectă o anumită optică potrivit căreia legea ar fi valabilă pentru toți și probabil mai puțin aplicabilă în întreprinderile sau instituțiile în care lucrăm. Numai așa ne putem explica de ce unii factori, care au în responsabilitate acest sector, produc încălcări de natură să lezeze aplicarea întocmai și la timp a legii.

În sensul celor arătate, trebuie să menționăm că la întreprinderea de construcții-montaj din Harghita, documentele sînt păstrate în dulapuri nesigilate, nu se știe cine anume poate avea acces la ele, iar la U.C.M.-Reșița, pe biroul directorului comercial, cu ocazia unui sondaj, au fost găsite documente și diverse situații centralizate ce aveau un caracter secret. Într-un mod necorespunzător, sînt păstrate documentele și la Grupul de uzine Reșița unde au fost «descoperite» zeci de asemenea date, amestecate cu alte hîrtii lipsite de valoare, literalmente aruncate pe diferite rafturi sau «asigurate» în dulapuri de lemn neînchinate. *Dorim să reamintim că legea prevede în mod expres ca o necesitate de a păstra separat documentele secrete de cele nesecrete și aceasta considerăm că nu poate fi o noutate pentru nimeni, așa cum nu poate fi nici prevederea referitoare la modul cum se efectuează transportul documentelor secrete.* Dispoziții care vizează deopotrivă și întreprinderi ca U.C.M.-Reșița, Industrial import-București, Uzina de utilaj petrolier-Tirgoviste și altele care, pentru a expedia documente secrete în alte localități, foloseau delegații sau alte mijloace și nu calea prevăzută de lege.

Evident, nu vom încerca aici a face o enumerare a constatărilor făcute de cei în drept, dar nici nu putem trece fără a aminti că încălcarea dispozițiilor legii privind apărarea secretului de stat este precedată de regulă de încălcarea atribuțiilor de serviciu a celor chemați să vegheze la respectarea ei.

Încă în puține cazuri se constată că directorii, locuitorii lor sau alți factori de răspundere, controlează și analizează la timp stadiul cunoașterii și aplicării legislației privind asigurarea securității docu-

mentelor secrete, persoanele care au acces la asemenea documente și date ca și modul cum se realizează acestea.

Din nefericire, mai pot fi întîlnite și cazuri în care orice «nepoftit» intră cu ușurință în întreprinderile sau instituțiile noastre, iar de aici, întîlnindu-se cu pasivitatea sau chiar cu atitudinea de «gură cască» a unor salariați, se poate «înfrupta» din seifurile deschise sau chiar din hîrtiile «uite» pe birouri. Ca să edificăm cititorii că asemenea acte sînt posibile vom arăta că, de exemplu, în urma unui control efectuat de organele în drept la uzinele «Danubiana» s-a constatat că peste o sută de salariați nu posedau legitimații de serviciu sau aveau legitimații nevizate pe trimestrul în curs. Situații asemănătoare s-au constatat cu aceea ocazie și la uzinele «23 August», «Uzina de mașini electrice» și altele.

La toate acestea am mai putea adăuga și atitudinea de neglijență în respectarea atribuțiilor de serviciu, a unor salariați ce fac de serviciu în unitățile industriale, a unor paznici, portari și a celor ce-i instruiesc cu privire la modul cum trebuie să-și facă datoria. La I.C.S.I.M.-București paznicul Ion Dumitrache a pus la dispoziția organelor de control biroul conducerii șantierului, fără ca cel puțin să-i legitimeze pe cei care-i cereau zeci de relații și pe care el le dădea cu dezinvoluntă omului «bine informat».

Deficiențe de felul celor arătate obligă pe cei vizați — și nu numai pe ei — la meditație. Este știut că respectarea legalității înseamnă cunoașterea și popularizarea legilor, aplicarea lor întocmai și la timp. Aceste obligații generale ale reprezentanților instituțiilor și întreprinderilor au o importanță aparte, deosebită, cînd de respectarea lor depinde însăși asigurarea secretului de stat. Măsurile propriu-zise de întărire a legalității trebuie completate prin: cultivarea unor înalte trăsături moral-politice, prin desfășurarea unor activități susținute politico-educative, ridicarea neconștienței a vigilentei oamenilor nu numai în pasurarea secretelor de stat, închiderea oricăror «porțițe» de eludare a legilor elaborate în acest sens — sarcini majore ale tuturor cetățenilor patriei.

magazazine

cu obloane trase

Să nu ne ascundem după deget. Cu toate că unitățile comerciale din imobilele construite în ultimii ani însumează, în întreaga țară, suprafețe ce s-ar putea măsura în sute de hectare, numărul magazinelor ce stau la dispoziția cumpărătorilor este încă nesatisfăcător. Dacă această situație marchează, desigur, un aspect negativ al rețelei noastre comerciale de desfacere, fenomenul menționat reprezintă, în același timp, și un semn al progresului: puterea de cumpărare a maselor, nivelul de trai au atins în ultimii ani cele mai înalte cote din istoria poporului nostru.

De mai mulți ani împotriva penuriei de spații comerciale, simptom al unor carențe ce frânează încă dezvoltarea comerțului nostru, s-a pornit o acțiune care trebuia să se facă mai mult simțită.

PE URMELE UNEI VECHI HOTĂRIRI — MĂSURI NOI

Războiul încheiat în urmă cu un sfert de veac și-a lăsat urmele pe plan economic, vreme îndelungată. Printre altele, lipsa de produse de consum a dus, în anii ce au urmat lui 1945, și la o masivă stagnare a activității

comerciale. Transformarea socialistă a economiei naționale, proces îndelungat și complicat, a avut drept urmare o treptată reînviere a activității comerciale, a mai bune aprovizionări cu mărfuri a cetățeanului. Dar ani și ani de-a rândul producția noastră industrială și cea agricolă n-au putut satisface întru totul cererile în permanentă creștere ale pieței — ba la unele sortimente mai sintem deficitari și astăzi. Ca atare, transformarea socialistă a comerțului a fost însoțită de un fenomen a cărui realitate n-a putut fi ignorată: din lipsa fondului de mărfuri, numeroase spații comerciale — vechi «vaduri» — au trebuit să-și tragă obloanele; numeroase magazine de tot felul au fost transformate, prin anii '40-'50, în depozite de tot felul: ateliere, birouri, ba chiar și în locuințe particulare.

Cînd a început să se facă simțită creșterea fondului de mărfuri pe care agricultura și, mai ales, industria noastră socialistă îl livrau pieței, s-a ajuns la constatarea lipsei de spații comerciale de desfacere a acestor produse. Constatarea aceasta își găsea, încă în anul 1954, reflectarea în H.C.M. nr. 739, care prevedea o acțiune de eliberare și redare comerțului a fostelor vaduri co-

merciale care căpătaseră altă destinație.

Hotărîrea n-a avut tocmai urmările scontate. Dovadă stă faptul că, după 15 ani, în 1969, Ministerul Comerțului Interior a lansat o acțiune specială, dînd comitete executivă ale consiliilor populare județene — pe baza vechii hotărîri — instruirea și expresie în întocmirea noului plan de dezvoltare pentru depistarea și eliberarea vechilor vaduri și redarea acestora comerțului amănuntului. Planurile de măsuri trebuie să prevadă mai multe etape, prima dintre ele vizînd rezolvarea acestei probleme în planurile centrale ale orașelor.

ÎN PAS DE MĂSURI

Am încercat să aflăm ce s-a realizat în 16 ani de la elaborarea H.C.M. din 1954 și mai bine de un an și jumătate de cînd Ministerul Comerțului Interior a dat instrucțiuni populare județene îndrumările de lucru amintează mai sus. La direcția organelor comerțului din M.C.I. am găsit situații. Spicuiam unele date:

În județul Iași, în anul 1969, s-au eliberat și redat comerțului 10 vechi vaduri, în primul trimestru al anului 1970 alte 8, iar pe

de V. SAVIN
Fotografiile autorului

rșitului anului în curs, planul prevede recurarea a încă 8; în Sibiu — 11, anul trecut. în primul semestru al anului în curs și încă 4 în al doilea semestru: în Constanța 9 în 1969 și 3 în 1970; în Dolj — 9 și 2; Cluj — 6 și 4; în Hunedoara — 7 și 2; Bacău — 8 și 2; în Timiș — 8 și 3 etc. estea sînt județele fruntașe în acțiune! acordăm titlul de «fruntașe» pentru că istă județe, ca Galați, unde în 1969 s-a zuperat un singur vad comercial iar pentru 70 nu s-a prevăzut nimic, sau Brăila, cu n 1969 și nici unul în 1970, ori Botoșani, de nu s-a realizat nimic în 1969 și s-au văzută doar 3 magazine pentru 1970 — și în altele (destul de multe!) nici pentru 9, nici pentru 1970 nu au existat nici un de prevederi în acest sens.

Care este situația spațiilor comerciale în reșești?

Cea din noile cartiere este îndeobște iocută: în toate acestea s-au construit se vor construi complexe comerciale derne. Acestea asigură — și sperăm că asigura în măsură și mai largă — aprovonarea cetățenilor cu produse agroalintare, de uz casnic și gospodăresc, de rcerie și parfumerie. Fiecare asemenea plex, destinat să aprovizioneze 5 000–10 000 locuitori, mai are și cîte o unitate de nentație publică (bufete sau centre de pritoare). Urmează apoi centrele comere de cartier (ca cel construit în Drumul erei, de magazinul universal «Favorit» elalalte unități din vecinătatea sa), centre ite să aprovizioneze un număr de circa 100 de locuitori cu mărfuri de cerere iodică (îmbrăcăminte, încălțăminte, artiși aparatul electrocasnic etc.), dar și cu duse alimentare, cosmetice, de uz casnic, incluzînd totodată și unități mai mari alimentație publică (restaurante, cofei, braserii).

cestea constituie acea parte a rețelei erciale a Capitalei care a luat ființă în mii ani. Ea este o rețea modernă, instan în clădiri noi, edificată o dată cu noile iere, dispunînd de spații de desfacere lepozitare adecvate, practicînd forme lerne de comerț.

mintind de această parte a rețelei, cu e avem destule motive să ne mîndrim eși mai sînt încă foarte multe lucruri acut — să nu uităm însă că ponderea cea e o reprezintă vechile vaduri comerciale, cele situate în sutele de vechi străzi și în ierale Capitalei cît și, mai ales, în centrul

cuprinde — conform recenziei întocmite la D.G.C.M.B. — 402 unități, cu o suprafață totală de peste 35 000 mp. Dintre acestea, doar 142 unități, cu 16 216 mp suprafață (46% din total), sînt magazine comerciale; restul de 260 unități, însumînd 18 941 mp suprafață comercială (54%), sînt ocupate de diferite ateliere, birouri și depozite. Numai 73 din cele 260 de unități necomerciale, cuprinzînd doar 2 975 mp, sînt destinate direct prestărilor de servicii pentru populație (centre de comandă ale cooperăției meșteșugărești ș.a.).

Cele mai multe dintre spațiile vechiului și tradiționalului centru comercial al Capitalei sînt ocupate de birouri și depozite ale comerțului cu ridicata, de birouri și ateliere ale cooperăției meșteșugărești, ba chiar și de întreprinderi și instituții care n-au nimic comun nici cu comerțul, nici cu prestările meșteșugărești. Exemplele se pot da — după cum rezultă din cifra globală mai sus amintită — cu sutele. Vom cita cîteva, care, totuși, se poate să nu fie cele mai flagrante: în str. Lipscani nr. 30 se află un atelier de

decorații și costume al Teatrului de stat de operetă (160 mp suprafață comercială) și o secție de imprimat drapelul a întreprinderii pentru mobilă și decorațiuni; la nr. 94, într-un fost mare magazin de fierărie pe două niveluri — depozitul Oficiului de medicamente nr. 1; la nr. 5, un depozit al Administrației de stat «Loto-Pronosport» (300 mp); între străzile Covaci și 30 Decembrie, pe str. Șelari, se află un depozit al Teatrului Uniunii Generale a Sindicatelor; pe str. Smîrdan, 16, întregul fost magazin de jucării «Lindenberg», de o considerabilă suprafață comercială, este ocupat de atelierele Teatrului de Comedie (plus depozitele teatrului din aceeași stradă nr. 27); în str. 30 Decembrie nr. 31, depozitele și birourile secției șepcării a cooperativei «Sporul» ocupă 1 000 mp; în aceeași stradă, la nr. 9–11, depozitele și atelierele de butaforie, tîmplărie și tapițerie ale Institutului de artă teatrală și cinematografică ocupă 5 magazine cu o suprafață de 156 mp. Cele mai năstrușnice destinații ce-ți trec prin minte au putut fi date unor foste spații

comerciale din această zonă centrală: un birou al serviciului de aprovizionare a întreprinderii «Electroputere» din Craiova (Măndinești, 1); birouri ale I.A.L., sect. 6 (Lipscani, 3); birourile de contabilitate ale întreprinderii «Mineral-import-export» (200 mp în Lipscani, 11); depozit de materiale sportive ale Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport (200 mp în Lipscani, 2); magazie a clubului sportiv «Spartac» (Lipscaeni, 22); ateliere de pictură și decorații ale întreprinderii de material didactic (Smîrdan 24, 37, 39 și 41); depozite ale cooperativei «I-giena» (Smîrdan, 43) etc. ba chiar și unele așezăminte sociale, ca policlinicile din str. 30 Decembrie nr. 15 și Măndinești nr. 2, cele două cămine de studenți din Gabroveni etc. Mai mult decît atît: în unele foste spații comerciale aflăm pur și simplu locuințe particulare: str. Nicolae Șelari, 3, str. Smîrdan, 29, str. Blănari, 5 ș.a.! Aceasta ca sa nu mai vorbim de faptul că însuși comerțul a răpit... comerțului diverse spații comerciale, transformîndu-le în depozite, birouri, ateliere: O.C.L.-«Mobilax» în str. Lipscaeni, 9 (birouri); Ministerul Comerțului Interior (da, da: însuși ministerul... în persoană!) arhivă în str. Șelari; O.C.L.-«Universal» în str. Șelari, 6 (depozit); în str. Smîrdan, 16 și Măndinești, 2 (birouri «Consignația»); O.C.L.-«Confecția» în str. Smîrdan, 28 (depozit) și în str. Blănari, 13 (atelier de pictură); O.C.L.-«Alimentara» în str. 30 Decembrie nr. 56 (depozite pe o suprafață de 518 mp).

Dacă la toate acestea adăugăm faptul că în ultimii ani au trebuit să fie demolate, din cauza gradului avansat de uzură, spații comerciale ce însumau circa 10 000 mp, că și în prezent există clădiri cu o uzură atît de înaintată încît problema demolării lor se pune cu acuitate (vezi cazul magazinului «Papagal»), nu trebuie să ne mirăm de loc de cifra la care au ajuns specialiștii: pentru ca zona comercială Lipscaeni să răspundă solicitărilor crescînde ale cumpărătorilor, ea necesită 40 000 mp suprafață comercială în plus față de cea de care dispune!

MAI MARE DARUA DECÎT OCAUA

Am nedreptăți total Direcția generală comercială a Municipiului București dacă nu am menționa faptul că întru rezolvarea acestei probleme au existat preocupări, s-au depus eforturi. Să ne imaginăm numai volumul de muncă depus pentru depistarea și recenzarea tuturor vechilor vaduri comerciale! Aceasta ca să nu mai vorbim de

- 1 Simpatice și populara instituție ce se numește «Loto-Pronosport» ocupă în Calea Victoriei nr. 9 acest imobil, la parterul căruia s-ar putea amenaja unul dintre cele mai frumoase magazine bucureștene. Dar pentru aceasta, cîteva tovarăși ar trebui convingiți că activitatea acestei administrații se poate desfășura tot atît de bine oriunde în București, nu numai în Calea Victoriei.
- 2 În str. Blănari la nr. 12 și 14 se află peste o duzină de magazine cu obloanele trase.
- 3 Pasajul Blanduziei: 23 de magazine în care se află birourile cooperativei de invalizi «Metalica», ale I.C.R.-2, ale «Centrului de comenzi ștergători de vitrine» etc. Și cînd te gîndești că aici erau cîndva vestitele «Galeriile Blanduziei», în care activitatea comercială era una dintre cele mai intense din București!
- 4 Pe strada 30 Decembrie majoritatea magazinelor — ca acestea de la nr. 24 și 26 — au obloanele trase. Pe unul din ele o firmă-rebus: «Confecții perii colector»!
- 5 Uneori comerțul însuși răpește... comerțului spații comerciale de desfacere, transformînd magazine în depozite, ca în cazul acestui depozit al O.C.L.-«Confecția» din str. Smîrdan nr. 41.
- 6 La cele două niveluri ale imobilului din str. Lipscaeni nr. 94 era pe vremuri un magazin de fierărie foarte căutat. Acum este un depozit de medicamente pe care Oficiul de medicamente nr. 1, București, nu vrea cu nici un chip să-l mute în altă parte.
- 7 Iată și stadiul actual al Hanului cu Tei. Parcă ar fi trecut prin catastrofa cuprinsă în titlul romanului cu conținut omonim al lui I. Peltz! Și cînd te gîndești că în halul acesta a putut ajunge un pasaj situat în inima Lipscaenilor! Dar de vreme ce timp de două decenii aici nu au fost decît depozite, ateliere și... o cantină!
- 8 După mai bine de un deceniu cît a fost sustras circuitului comercial, localul în care pe vremuri se afla unul din cele mai cunoscute magazine bucureștene, «Sora» din Calea Victoriei nr. 11, a fost restituit scapului său firesc, aici luînd ființă supermarketul «Fortuna».

LIPSCANI & Co. = UN MINUS DE 40 000 METRI PĂTRAȚI

oricît de multe și de bine aprovizionate magazine ar exista în noile (și vechile) care — și deocamdată nu putem vorbi nici departe de multe, iar în ce privește a aprovizionare, mai este destul loc — element din psihologia cumpărătorului va putea fi schimbat niciodată sau cel t nu prea curînd: cînd e vorba de mărfuri cerere periodică, îndeosebi de articole spectacul și calitățile cărora are de spus cuvînt și moda (mai ales textilele, conțiile și încălțăminte), acesta va veni «în cru». În asemenea împrejurări, Calea oriei, marile bulevarde și mai ales Lipcii îl atrag ca un magnet. Dintr-un studiu comit de Direcția generală comercială a Municipiului București am putut afla că ai magazinele cuprinse pe Lipscaeni, e Banca Națională și pasajul de trecere ub Bulevardul 1848, au desfacut într-un de două ori mai multe mărfuri decît eaga Calea Victoriei — fără a pune însă ocoteală magazinul universal «Victoria» «Romarta copiilor». Desfacerea zilnică nărfuri în sectoarele textile-încălțăminte obiecte de metal realizează în Lipscaeni medie valorică pe metrul pătrat de su- ață comercială de 3 ori mai mare decît ia pe țară! Și chiar dacă facem compa- a cu cel mai solicitat magazin universal București (și din țară!), cu «Victoria», lipscaeni aflăm o medie de vânzare cu mai mare la metrul pătrat!

ar Lipscaeni nu este de fapt numai da Lipscaeni propriu-zisă, ci întreaga i comercială de aici, cuprinzînd și stră- adiacente: Blănari, Băcani, Șelari, Smîr- 30 Decembrie, Șepcari, Gabroveni, aci, Hanul cu Tei, Soarelui, Măndinești Astăzi, în ceea ce se înțelege prin noțiu- «zona Lipscaeni», constituită din străzile e întind pe aria mărginită de Bulevardul l la răsărit, Calea Victoriei la apus, str. ni și Doamnei la nord, complexul rtea Veche» și zona Pieței Unirii la sud,

magazine cu obloane trase

demersurile făcute, la toate nivelurile, pentru eliberarea lor! Ce s-a obținut însă? Mai nimic, în raport cu eforturile depuse. Nici unul dintre deținătorii actuali ai fostelor spații comerciale nu spune că se cramponează de localurile pe care le ocupă; dimpotrivă, toți răspund că sînt gata să se mute, dacă li se dau localuri în loc — dar numai localuri «corespunzătoare», neapărat «corespunzătoare»!

Cît de elastică este această noțiune e lesne de înțeles: «nu mă mut în cutare loc, pentru că e departe de centrală» — de pildă — deci e «necorespunzător». Or, găsirea altor localuri este o chestiune care depășește de departe competența și posibilitățile Direcției generale comerciale. Comitetul executiv al C.P.M.B. și înseși departamentele interesate ar avea mult mai multe posibilități.

În cursul anului 1969 cu chiu, cu vai s-au eliberat pentru comerț bucureștean 29 vechi vaduri comerciale; anul acesta au reintrat în circuitul comercial alte 18 vechi magazine și cam încă pe atîtea vor mai intra pînă la finele anului. În continuare s-au inițiat alte măsuri. Institutului «Proiect-București» i s-a comandat un studiu special care — ținînd seama de gradul de uzură al unora dintre imobilele din zona Lipsani, de apropiata încheiere a lucrărilor de mare interes turistic din zona Curtea Veche-Hanul lui Manuc, de necesitatea armonizării

aspectului urbanistic al vechiului centru comercial cu această zonă și arterele învecinate — să propună cele mai bune soluții arhitectonice și urbanistice. Studiul are în vedere și posibilitatea revalorificării — prin reparații, supraetajări, demolări, transformări — a multora dintre imobilele folosite actualmente cu o capacitate redusă.

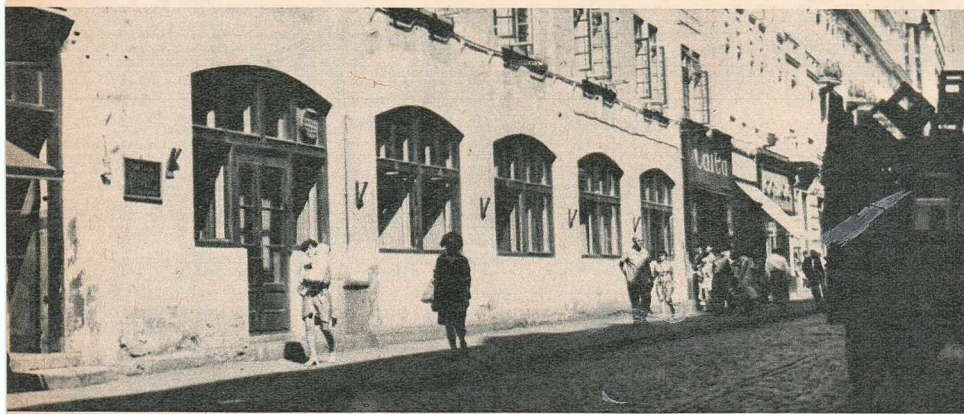
Pentru eliberarea unor spații pe care înseși unele organizații comerciale le-au blocat, creînd depozite de mic-gros sau altele (de ex. depozitul O.C.L.-«Alimentara» 4 din str. Băcani), Ministerul Comerțului Interior a luat măsura montării unor barăci metalice în cartierul Militari, barăci care vor putea servi drept depozite în locul celor din zona Lipsani. S-au început și o serie de lucrări de renovări temeinice, pe trotuarul din partea stîngă a străzii Lipsani (în sensul Calea Victoriei-Bulevardul 1848); magazinele «Porțelanul» și «Macul Roșu» se află la ora actuală în stadiul de șantier.

Cam atît e tot ce putem consemna în această primă etapă.

Există posibilități de revitalizare a vechilor vaduri comerciale?

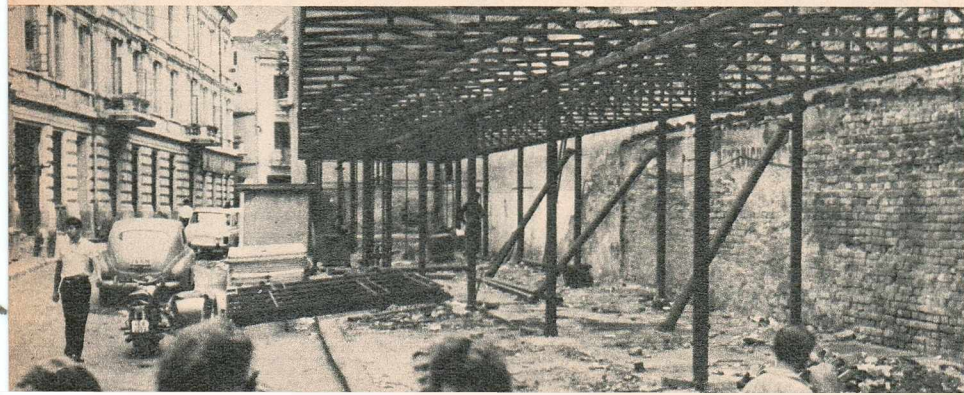
Evident că există. Este necesară doar mai multă fermitate din partea celor în drept să hotărască. Și în primul rînd din partea Comitetelor executive ale consiliilor populare.

Recuperarea tuturor spațiilor comerciale cărora le-au fost date alte destinații poate însă că nici nu intră în vederile Ministerului Comerțului Interior sau ale organelor comerciale județene și locale. Ea ar putea totuși să constituie o importantă contribuție la o mai bună aprovizionare a populației cu produse de tot felul, chiar dacă magazinele respective, eliberate de către deținătorii lor actuali, nu ar fi reintegrate în rețeaua Ministerului Comerțului Interior. O bună parte dintre ele ar fi foarte potrivite pentru organizarea unor magazine de prezentare și desfășurare a produselor unor fabrici, centrale industriale sau chiar departamente; altele — pentru cele ale unor întreprinderi din industria locală, pentru unități ale cooperăției meșteșugărești sau ale agriculturii socialiste. Ceva s-a pornit în acest domeniu — începutul e însă timid și este încă loc pentru multe.

Strada Academiei: la nr. 1 se află un local la stradă, ușor transformabil într-un mare magazin, în care funcționează o tipografie a Bibliotecii Centrale de Stat; în imobilul alăturat, la nr. 3, lîngă «Gospodina», se află instalat, într-un local făcut parcă special pentru comerț, un laborator geotehnic.

Strada Băcani. În stînga sînt o serie de magazine spațioase cu două fațade: una în Băcani, alta în Hanul cu Tei; speranța de a fi redat comerțului este legată de amenajarea celebrului pasaj. În dreapta: scheletul metalic al construcției noului bazar ce se ridică aici pe locul unor foste dughene demolate.

mapamond'70

de Ioan GRIGORESCU

PLAY-BOY

Domnul Play-Boy a descins din ceruri la Paris cu «Big Bunny», avionul său negru ca o pasăre de pradă, și o piramidă de ziarști și fotoreporterii s-au înălțat la picioare călcîndu-se, stivîndu-se, formînd o stranie claie de aparate de fotografiat și de cape febrile. Domnul Play-Boy, alias Hugh Hefner, surîde satisfăcut, sigur de sine, strălucînd în mijlocul unui harem ambulant de exemplare feminine dintre cele mai rasate, seletionate din tot ceea ce continentele i-au oferit mai frumos în domeniul sexului slă Lumea mondenă va avea fotografii de senzație, hebdomadarele frivole se vor ilustra copios, jurnalele cinematografice devorează pelicula operatorilor forfecînd pe mese de montaj un subiect «tare», camerele de luat vederi ale televiziunii insistă îndelung asupra faimosului avion Douglas Dc-9 care l-a costat pe domnul Play-Boy aproape șapte milioane de dolari. Sîmbătă seara, în tihna week-end-ului lor, telespectatorii vor putea admira pe îndelete silueta acestui splendid aparat vopsit în negru, cu emblema unui iepuraș alb la babord și la tribord, carlinga mobilată și decorată cu toate trucurile sîntului James Bond, patul zburător al domnului Hefner, televizorul în formă aerodinamică magnetoscopul de înregistrat imagini la bord, telexul, telefonul, barul, bideurile W.C.-urile somptuoase, și, mai ales, garnitura de fete, acele exemplare de uluitoare frumusețe care i-au adus domnului Play-Boy bunăstarea de invidiat. Sînt o duzină tinere femei înalte, stranii, cu priviri ucigătoare, cu trupurile calibrate după măsura modei la zi, îmbrăcate sumar în mini, cu fustițe de pubere din care se lasă văzute în toată suplețea lor cele mai splendide picioare croite de pîntecele mamelor de pe acest pămînt.

Domnul Play-Boy are de ce surîde satisfăcut. E un american de 44 de ani, ceva nu puțin urît decît dracul ca să placă la nebulie femeilor, un self-made-man, adică un care a reușit prin el însuși, pornind pe drumul combinațiilor aventuroase cu numai 600 de dolari în buzunar, pentru ca să ajungă după cîțiva ani la o cifră de afaceri de peste o sută cincisprezece milioane. Prosperitatea lui se datorează gustului pe care elita societății de consum îl are pentru frumos, pentru lectură, pentru desfășurarea ochiului. n-a făcut decît să observe partajarea domeniilor între publicațiile prea serioase, grele la lectură, cu tiraje limitate de invandabilitate, și fișuicile pornografice, prea indecente și prea grosolane pentru ca un om de gust să le poată afișa cu conștiința liniștită. Și, în mariajul acestora, domnul Hefner a scos o revistă care avea să cunoască în curînd extraordinar succes. Ceva lectură, mai ușorică, pentru a nu încălca prea mult capetele obosite ale cititorilor săi, ceva politică tratată la modul amuzant, ceva reportaj de senzație cu subiecte din lumea bună, ceva umor deochiat dar nu atît de vulgar încît să tereze ținuta și a revistei, și, mai ales, nuduri color, semi-nuduri, strip-tease de cernă tipografică, adevărate opere de «artă» erotică dusă pînă la granița frivolității, dar mai departe, furnizate de rasatele din imensul său harem și, uneori, de vedete tentate de publicitate și de un câștig ușor. Pentru aceasta a angajat o armată de «aparaz-fotoreporter-vînători, cîțiva artiști ai luminii și ai obiectivului, o tipografie de lux, reclame de marcă. Revista, cu titlul șagalic «Play-Boy», a prins, căpătînd în lumea artistică și chiar într-a «treia» o difuzare mondială, banii au început să curgă și, cum apet vine mîncînd, proprietarul ei s-a gîndit să lanseze și o serie de cluburi-cabaret în cele mai frumoase «bunny» — iepurașii săi cu fesele goale — să producă în chip de animată desfășurarea unei clientele alese. Domnul Play-Boy, micul Hefner, crescut într-un cartier sordid din Chicago, s-a instalat președinte al unei societăți edificate sub semnul Eros, și-a cumpărat un zgîrie-nori, un avion, un iaht, citeva vile prin peisajele cele mai elegante din toate cîlțurile lumii, și acum a început să achiziționeze artiști.

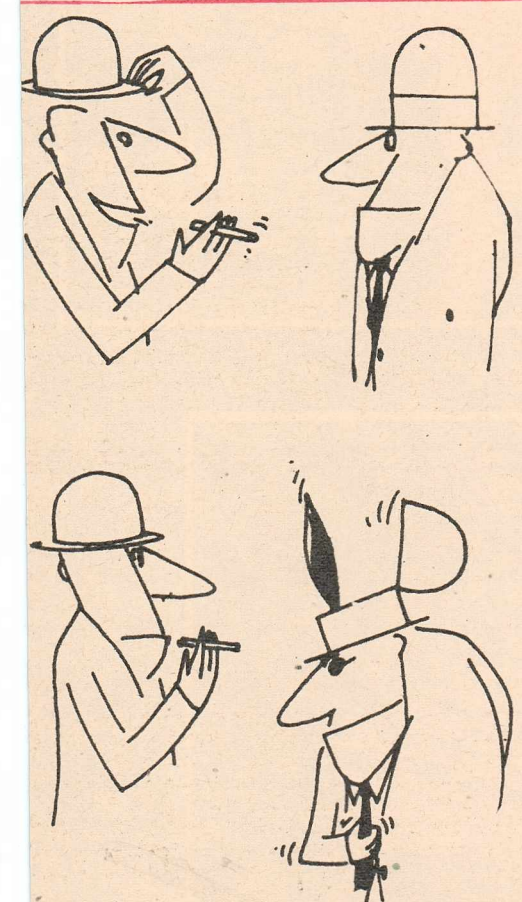
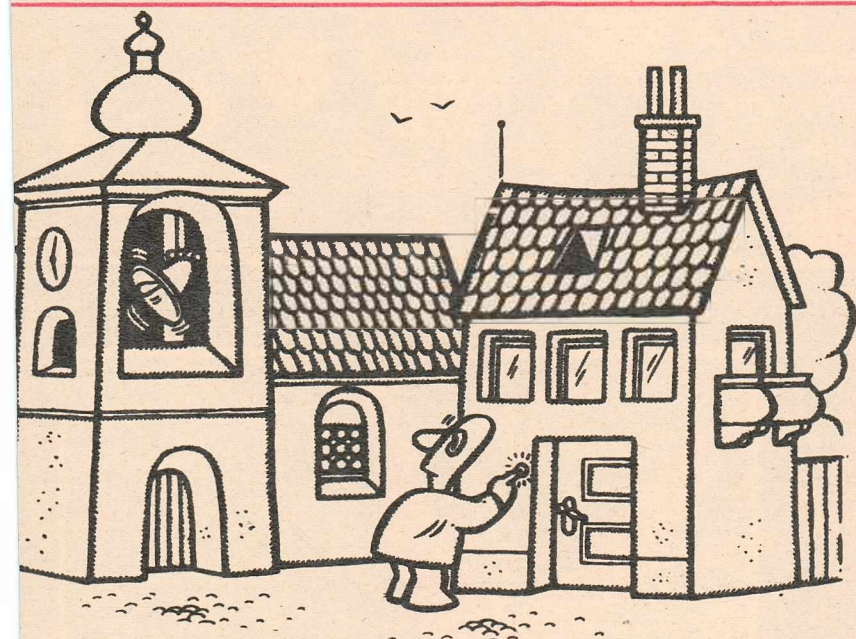
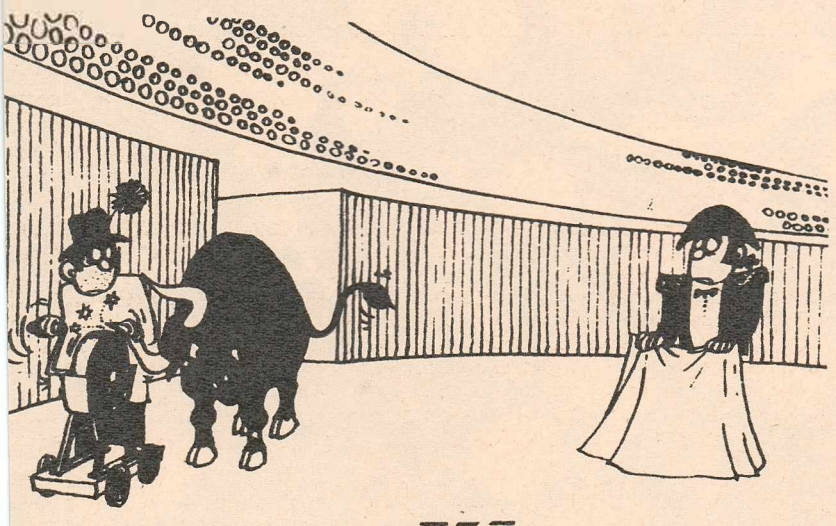
La Paris a venit însoțit de Roman Polanski, unul dintre cei mai remarcabili regi de cinema ai Occidentului, mult compătimitul soț al actriței Sharon Tate, asasinată în trecut în California de clanul lui Manson. Prezența lui în mijlocul turmei de iepurași domnului Play-Boy a fost pentru lumea artistică a Parisului ca dușul rece pe care l-a produs căsătoria lui Jackye Kennedy cu multimilionarul Onassis. Dar, pentru a se afirma, artiștii și mai ales cineaștii, au nevoie de bani, și prea puțini se întrebă pe ce căi și-i procură Mecena.

Dureroasă mi-a apărut postura lui Polanski la conferința de presă desfășurată la aeroportul «Le Bourget», imediat după aterizarea lui «Big Bunny». Domnul Hefner cam încurca stînga cu dreapta — în sens anatomic — și, vrînd să-l scoată din încurcătura Roman Polanski a încercat să-l traducă și să-i corecteze răspunsurile. Dar n-a apucat rostească decît o jumătate de frază, doar vorbeau milioanele domnului Hefner și lui le place să fie întrerupte nici chiar de Roman Polanski. Mecena își prezentase protejele anunțase că avea să-i dea bani ca să toarne «Macbeth» după Shakespeare, și Polanski, marele Polanski, copilul minune al cinematografului anilor '60, n-avea decît să tace. Vorbea domnul Play-Boy, laudîndu-se că interiorul avionului său a fost amenajat de marele decorator Daniel Czuback, că pe pat are o cuvertură de Tasmania, că vine ba din Spania, ba din Kenya, ba din Italia, ba din Austria, și că se duce ba în Maroc, ba în Florida, ba în Sydney, că fetele lui sînt îmbrăcate de Walter Holmes și dezbrăcate de el, că prietenele de la bordul lui «Big Bunny» se află celebrele modele Britt Elders, Ma Morris, Rosemary Melendez și Lynda Donnelly...

«Aveți bani, domnule Hefner?» — l-a întrebat un ziarist. «Asta-i o întrebare de...» «Da!» «Ei bine, am» — a răspuns el după o mică ezitare ca și cînd s-ar fi gîndit de unde îi are. «Sînteți fericit, domnule Hefner?» — l-a întrebat altul. Altă ezitare. «Cînd bărbat trece de 40 de ani, își dă seama că îi mai rămîne puțin timp să facă ceea ce dorește să facă. Am hotărît să scriu o carte despre filozofia mea cînd voi avea 60 de ani. De altfel, în următorii zece ani aș dori să mă îndrăgostesc de o fată care să mă iubească atît de mult încît să mă facă să câștig altă sută de milioane de dolari...» Polanski învine: «Prietenul meu, domnul Hefner, vrea să spună...» «Taci, Polanski. Tu vorbi în firm!...»

Să mai așteptăm încă douăzeci de ani filozofia lui Play-Boy?

UMOR CEH

SUNĂ CLOPOTELUL!!!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
M	A	C	U	L	A	T	O	R					
	T	O	C	I	T		T	A					
F	U	L					T	A	L				
O	R	A	R				E	L					
N	A	R	A	V			M	E					
E	L	I	M	I	N	A							
T	E	Z	A				U						
		A	S				M	I					
C	O	R					R	E	P	E	T	A	T
A	M	E							T	R	E	C	E

ORIZONTAL: 1) Învățători. 2) Caiet de notițe. 3) Învățat mecanic — Bine pregătit (fam.). 4) Fulminant, doar la un capăt! — Sinteza cunoștințelor elevilor. 5) Programul materiilor de studiu — Scurtă relatare! — Primele la matematici! 6) Învățătură rea — Tare la chimie. 7) A exclude din școală — «Clasele» studenților. 8) Lucrare scrisă, trimestrială sau anuală — Să fie pe latinește... 9) A-și însuși cunoștințe. 10) Aplicație practică la muzică — A recapitulat materia... sau clasa. 11) A lua loc în bancă — A promova.

gramaticii. 2) Științe ca zoologia, botanica etc. — Studiat la anatomie. 3) Cuprindere într-o formă de învățămînt. 4) Sărut (Trans.) — Nu a promovat. 5) Pieptar — Clasa a 6-a! — Curelușă de meșină. 6) Popor din U.R.S.S. — În prima rubrică din catalog. 7) Nota 1 la muzică (inv.) — Lucrare pentru acasă — Institutul politehnic-Tișoara. 8) Rezultă din adunare (fem. pl.) — Al șaselea simț. 9) Examen verbal — Secționare. 10) Studiul limbii materne — Bun la lucrul de mîna. 11) Relație algebrică.

VERTICAL: 1) La primară! — Parte a

I.Gh. CARAIMAN

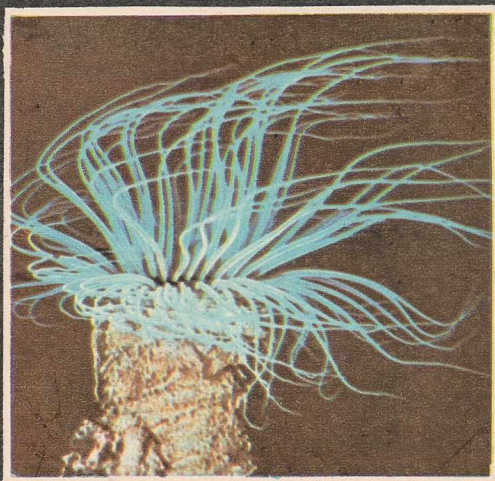
Dezlegarea jocului «IZVOARE DE SĂNĂTATE», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) BORSEC — AMARA. 2) MALNAS — BRAN. 3) BUDA — IZA — ACI. 4) ALUNIS — NAMOL. 5) N — CIN — DESIS. 6) ALAC — VIM — U — R. 7) TIN — TIMIS — ME. 8) PETEA — CURAT. 9) IONI — TA — LUME. 10) AVINTA — BICAZ. 11) SA — CO — SINAIA. 12) I — LACUL SARAT.

GRĂDINILE DIN ADÎNCURI

CU «PLETELE» DESPLETITE

Tentaculele îndoite de curenții marine ale lui *Celianthus membranaceus* creează un efect de o stranie frumusețe.

O PAJIȘTE DE «MARGHERITĂ»

care în realitate nu este altceva decât o mare familie de madrepori.

(Urmare din pag. 9)

nu depășește de regulă înălțimea arborilor. În schimb, întreaga imensitate a mărilor și oceanelor palpită de viață. Peste 140 000 specii și-au găsit adăpost în apă, iar volumul «insuflat» este de o mie de ori mai vast decât cel terestru. Este adevărat că plantele, care au nevoie de lumină, se găsesc, în general, doar în straturile de apă superioare, dar animalele pătrund pînă în fundul abisului marin.

Marea nu constituie însă numai cel mai vast, dar și cel mai vechi mediu de viață al planetei noastre; ea este leagănul tuturor viețuitoarelor terestre. Iată de ce o călătorie în adîncuri reprezintă o fascinantă experiență.

Spongieri, brizoare, tunicierei, florile delicate ale anemonelor și coraliilor formează un covor gros și pestrîț care acoperă stîncile. Pe acest covor mișună viermi delicați și agili, gasteropode și crustacee bogat ornate. Știați că aproape jumătate din încrengăturile animale, adică marile grupe în care zoologii divizează regnul animal, sînt exclusiv sau aproape exclusiv marine?

Cînd obiectivul aparatului fotografic pătrunde și cercetează adîncurile, pelicula înregistrează imagini uluitoare, lumina reflectorului transformînd într-o clipă peisajul submarin, aparent monoton, într-o paletă de pictor smălțuită în cele mai variate culori.

În aceste zone adînci, unde razele soarelui pătrund foarte anevoie, plantele și animalele îmbracă culori incredibil de strălucitoare. Blitzul poate să surprindă astfel, acolo unde totul ni se părea întunecat și rece, imagini extraordinare, parcă dintr-o grădină înflorită.

Toate fotografiile reproduse aici ne fac cunoștință cu lumea mărunță a nevertebratelor, deși asemănarea cu flori, cu ramuri sau cu frunze este adesea perfectă. Acest lucru nu este întîmplător, ci se datorește în general faptului că animalele respective trăiesc «ancorate» pe fund, de unde își întind tentaculele sau alte părți ale corpului pentru a captura microorganismele indispensabile hranei. O pașnică «ramură» este adesea un tentacul, o armă ucigătoare.

Pentru a realiza imagini de acest fel scafandrul trebuie să se apropie în liniște, pe nesimțite, în așa fel ca lumina fulgerătoare a blitzului să surprindă animalele în comportarea lor firească, normală. Altfel, tentaculele s-ar închide, minunatele «flori» ar păli și fabuloasa grădină ar dispărea ca prin farmec...

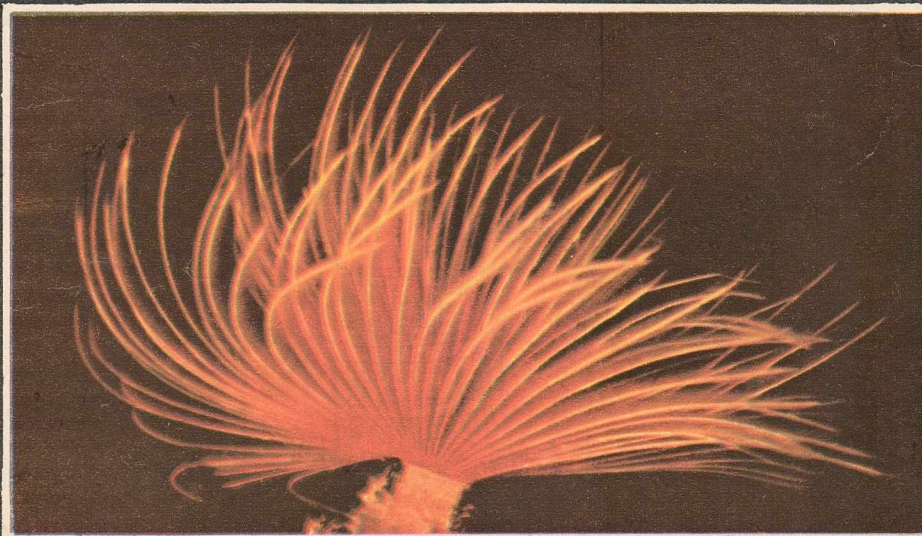
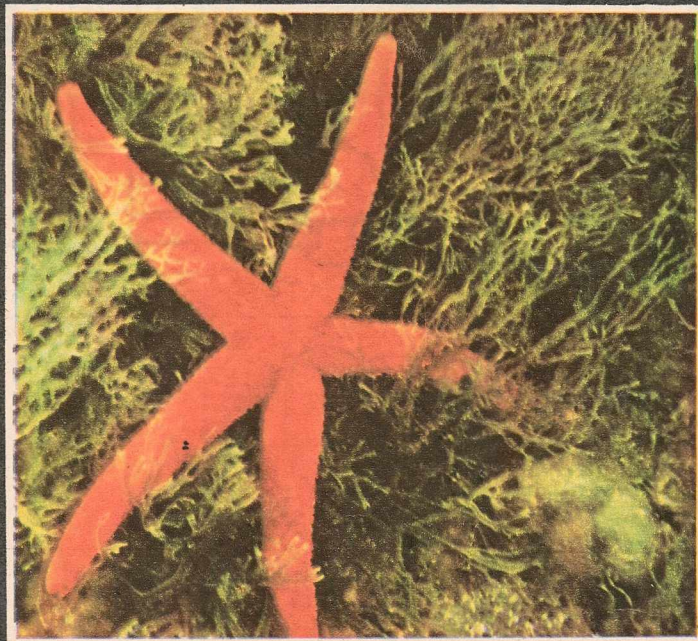

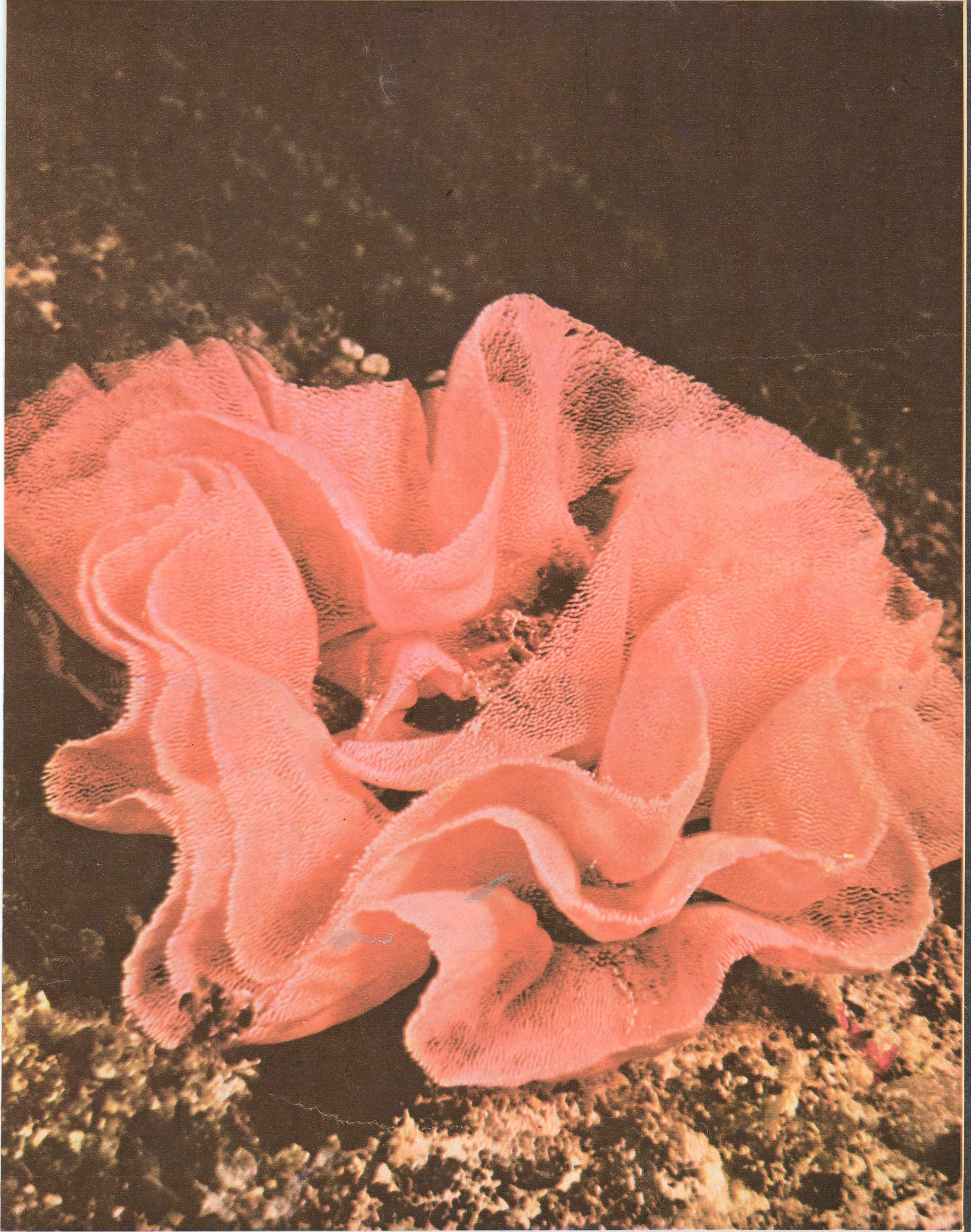
NU E O PLANTĂ

Steaua-de-mare (*Echinaster sepositus*) nu este o plantă, cum s-ar putea crede, ci un animal plecat după hrană, printre alge.

LA VÎNĂTOARE

Tentaculele acestui minunat anelid, adesea în formă de spirale grațioase, plutesc în voia curenților marini pentru a captura hrana. Dacă însă o lumină sau un zgomot deranjează animalul, acesta își retrage gingașele sale «ramuri» în interiorul corpului său în formă de tub. Celenteratul din fotografie are tentacule care ne duc cu gîndul la o splendidă fîntînă arteziană.

«...SĂ IUBIM TRANDAFIRII»

Acest splendid trandafir marin nu este altceva decât o panglică spumoasă, țesută din ouă de *Flabellina affinis*. Este o mică moluscă gasteropodă, alungită, firavă, de culoare violetă, cu puncte brune pe spate, și având tentacule foarte lungi.

A

m impresia că unele orașe au început să se cam sature de propriile clișee, că fac de la o vreme alergie la propriile prospecte turistice și că își lasă câteodată — vara mai ales — pe mâna călătorilor, muzeele cu pinze celebre, catedralele solemne și localurile zgomotoase, le lasă să fie pozate, să facă bani, să dea turiștilor grăbiți iluzia că au venit, au văzut și au luat cu ei, pe rețină, totul. Și, în acest timp, orașele respiră mai departe, în spatele monumentelor, străzile lăturălnice își văd liniștite de treabă, oamenii trec pe lângă capodopere arhitectonice ignorându-le cu seninătate, muncesc în uzine și birouri, pleacă în week-end ori se închid în casă, de la ora 6, în fața televizoarelor și sînt gata uneori să-și renege cu ingraturitate propriile simboluri. Parisul și-a desființat Halele centrale și mai că ar renunța și la Turnul Eiffel, dacă acesta se va dovedi pus serios și ireversibil pe ruginire, și sînt gata să pariez că Londra ar ceda cu plăcere faimoasa sa ceață, chiar cu riscul de a lipsi de atmosferă viitoarele romane polițiste...

Dar cred că Viena nu se va nega niciodată pe sine însăși și nu va șterge niciodată, de pe efigia sa, nici unul din însemnele ei clasice. Viena duce o viață sobră și cumpătată, dar nu renunță pentru nimic în lume la fastuosul bal anual al fetelor de 18 ani, pozat agfa-color în orice prospect turistic, Viena a strîns cureaua dar a reconstruit întocmai, piatră cu pia-

tră, celebra Staatsoper de pe Ring, fărîmată de bombardamentele războiului, Viena își păstrează cu sfințenie Praterul, deși are renumele de «oraș fără copii», Viena face economii, dar bea duminica vin nou în Grinzing, mănîncă Sachertorte cu ciocolată — făcută după o rețetă veche de secole — cîntă mereu, cîntă cu orice prilej — chiar și la concertele simfonice — «Dunărea albastră» și se duce la demonstrațiile celebrei școli spaniole de călărie din incinta Hofburgului, deși acestea imprumută palatului imperial mirosuri nu dintre cele mai delicate... Viena se place ușor tradiționalistă, își adoră barocul ei monumental, perdelele rococo, statuile Mariei Tereza și istoriile palpitate ale Schönbrunnului, Viena nu poate trăi fără muzica lui Strauss și fără fanfara din Stadtpark, Viena ține cu ardoare să fie ea însăși, să rămînă ea însăși, să meargă înainte luîndu-și cu ea toată poezia și patina trecutului. Și am impresia că acest profund respect față de tradițiile sale — în fond respect față de sine însăși — se face cel mai puternic simțit în zonele vieții artistice. Viena își poartă oaspetele, dacă acesta are timp, la toate cele 60 de adrese la care a locuit Beethoven (eventual, dacă-i dă oaspetelui mina, și într-o trăsură cu birjar «de epocă», îmbrăcat în frac și cu cilindrul pe cap), te găzduiește într-un hotel vecin cu exact casa în care Johann Strauss a compus «Dunărea albastră», te invită la un concert la care se cîntă exclusiv muzica vieneză (și asta înseamnă Haydn, Mozart, Beethoven,

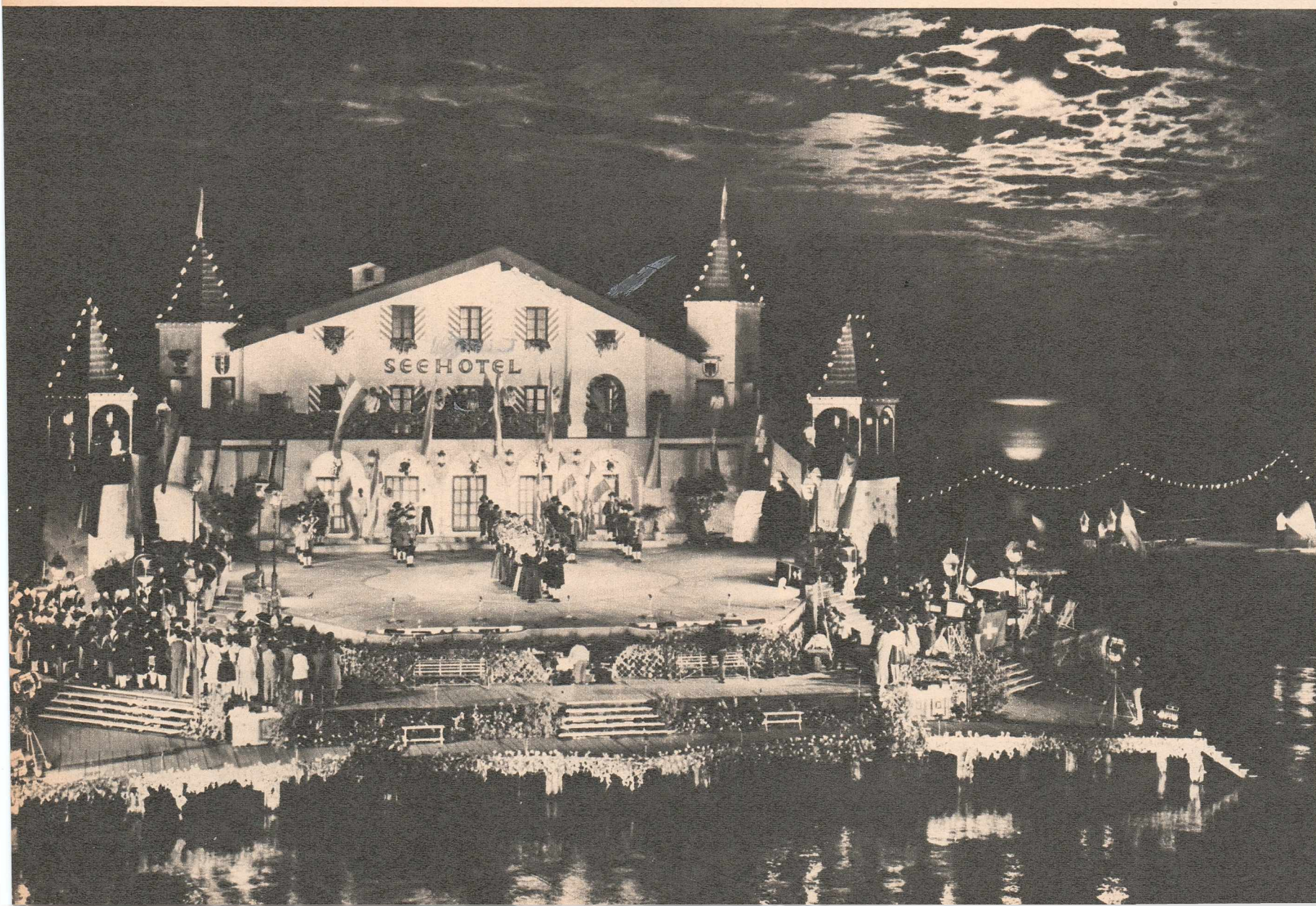
Brahms, Schubert), îți pune la dispoziție — desigur, contra unei sume exorbitante, care ajunge la sute de șilingi — un bilet la Opera de stat, și te face să înțelegi clar că te onorează invitîndu-te la un concert dirijat de Karajan sau Leonid Bernstein. Și, poți fi sigur, aici nu te afli într-un imperiu artificial rezervat turiștilor, ci în mijlocul, în inima lumii vieneze. Sălile de cinematograf — unde e programat vreun strașnic western — sînt goale, Praterul — cu amuzamentele sale nebune — la fel, în timp ce la casele de bilete ale operei studenții fac coadă pentru a obține un bilet în picioare la galerie, în stal doamne, în rochii de seară urmăresc spectacolul cu partitura în mînă, la Schönbrunn ghidul zăbovește cel mai mult în salonul în care Mozart, copil, cînta la harpă în fața Mariei Tereza. Viena este realmente îmbibată de muzică, vienezul este sincer îndrăgostit de muzică, el învață notele o dată cu literale alfabetului. Nici urmă de infatuare ori snobism în titulatura de «Capitală a muzicii», care și-o atribuie orașul. Vrei nu vrei, ai ori nu ureche, cită vreme ești în Viena, devii meloman.

Vara, în zilele în care metropolele obișnuiesc să tragă obloanele și să se golească, Viena, și nu numai ea, ci multe din orașele Austriei încep să-și trăiască marile lor zile de artă. Cine are prudența stagiunilor estivale, cine crede că atunci cînd urcă mercurul termometrului scade automat apetitul artistic al omului, cine crede că vara, omul, cu mintea înmuiată de căldură, suportă cel mult

o comedioară amuzantă, să privească o clipă în programul Festivalului vienez, prestigioasă manifestare anuală care începe la sfîrșitul lui mai și ține aproape toată vara. În aer liber, în fața aceluși splendid Rathaus gotic, cu neasemuite virtuți de decor teatral — și care parcă își împlineste astfel și acest destin scenografic — festivalul din acest an a fost inaugurat de Orchestra simfonică a Vienei care a cîntat ceasuri întregi, sub bagheta lui Karl Melles, muzică din Beethoven în fața unui public care asculta cu religiozitate, cu răsufierea tăiată, piese pe care le știa pe dinafară. Orașul își potolise prin farmec tumultul străzilor, orașul se lăsa pătruns de sunetele vrăjite. Iar apoi, printre turnurile patinate de vremuri, printre zidurile bătrîne ale mult încercatei Viene, au plutit, ireale, balerinele de la Volksoper, dansînd — firește — în sunetele valsului «Dunărea albastră» și apoi, din nou, pe muzică de Beethoven. «Festivalul Viena '70» ne-a lăsat să credem că momentul său de vîrf va fi opera «Ulysse» de Monteverdi; a invitat pentru montarea acesteia nume prestigioase din întreaga lume, dar apoi a oferit, una după alta, în cadrul Festivalului său internațional de comedie, cîteva măiestre lovituri... de teatru. La Viena a jucat în zilele acestei veri — și nimeni nu s-a plîns de lipsa publicului, ci doar de a biletelor — compania Nuria Espert din Barcelona (piesa «Cameristele» de Jean G enet, care a luat anul trecut Marele Premiu al Festivalului de teatru modern de la Belgrad);

VARĂ AUSTRIACĂ- SERILE DE ARTĂ

de
Sanda
FAUR

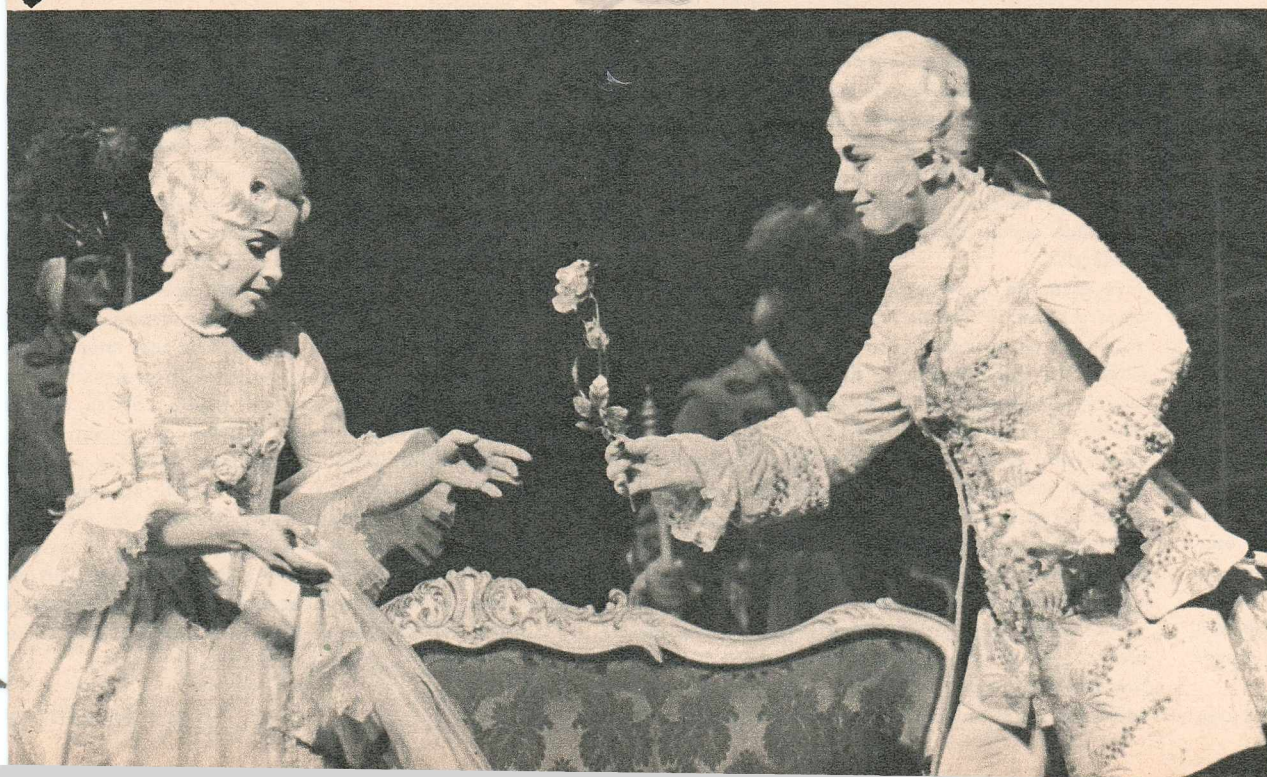

▲ La celebrul Festival de la Salzburg — care aduce în fiecare an în orașul lui Mozart artiști și trupe din întreaga lume — spectacolele muzicale sînt prezentate uneori și în splendida catedrală-barocă pe care o vedeți în fotografia de față.

Pe o scenă înălțată, romantic, în mijlocul lacului, printre fasciculele de raze ce traversează tot timpul nopțile și cerul Festivalului de artă de la Bregenz, o scenă dintr-un spectacol de răsunset: «Nuntă la Bodensee» de Robert Stolz.

▼ «Cavalerul rozelor» nu lipsește niciodată din repertoriul festivalurilor austriece.

a prezentat spectacole — amestec de teatru medieval și modern — «The New Troup» din New York, formație provenită din teatrul «La Mama» și condusă de Tom O'Horgan, celebrul autor al «Hair»-ului; au jucat trupe franceze, irlandeze, japoneze, cehe, tunisiene, suedeze, Viena devenind astfel, de-a lungul a săptămîni întregi, centrul în care pulsa cel mai intens și la cea mai înaltă temperatură viața teatrală a Europei. Și nu te mai uimește atunci de loc faptul că Viena are dacă nu unicul, în orice caz unul dintre putinele teatre gratuite din lume — «Treuberg Bühne» — că acesta a ajuns să-și sărbătorească, sănătos și prosper, a 20-a aniversare, prezentînd, într-o formă modernă, vechi istorii și legende vieneze, și că se întreține perfect din «micile daruri» pe care directorul și actorii trupei le strîng, cu eleganță, în antract, de la public.

Dar Viena nu ține de loc să monopolizeze viața artistică a Austriei, ci, dimpotrivă, exemplul ei — ca și cel al Salzburgului — proliferază la nesfîrșit alte și alte manifestări de artă. Festivalul de vară de la Melk (Austria de Jos) își prezintă — de 10 ani încoace — spectacolele prin grădinile baroce și în piața din fața mănăstirii Melk, iar anul acesta publicul a asaltat realmente «Istoria tragică a dr. Faustus» de Marlowe, prezentată într-o versiune foarte apropiată de cea a vechiului text original, și a gustat din plin «Bolnavul închipuit», interpretat printre aleile și copacii bătrîni ai parcului abațial, cu acele «intermedii» muzicale care făceau deliciile contemporanilor lui Molière. Austria de Sus nu se lasă nici ea mai prejos și găzduiește, în orașele și satele ei, de-a lungul întregii veri, o serie de «Festivaluri populare»: la Bad Ischl a avut loc, anul acesta, cu prilejul centenarului nașterii lui Franz Lehar, un festival de operetă; la Mondsee, burgul romantic situat pe malul unui lac lamartinian, se joacă în aer liber — în fiecare vară din 1922 încoace — «Jedermann» de Hugo von Hofmannsthal; Mettnach a căpătat de mai mulți ani numele de «Sat al festivalurilor țărănești», iar la Meggenhofen o veche gospodărie țărănească a fost transformată într-un original teatru în care actorii din Mûnster joacă celebrele lor «spectacole de fermă». Să pomenim și de jocurile de vară de la Grein, un pitoresc orașel de pe malul Dunării care se mîndrește cu cel mai vechi — și mai bine păstrat! — teatru austriac (ridicat în 1791), și care i-a avut vara aceasta oaspeți permanenți pe actorii de la Volkstheater din Viena.

Ai putea crede că gongul inaugural al stagiunii de toamnă îi găsește pe actorii epuizați și pe spectatorii saturați, că sezonul artistic își începe nițel obosit activitatea, dar dacă ai presupune aceasta ar fi limpede că nu-i cunoști ca lumea pe austrieci și n-ai aflat încă proporțiile apetitului lor artistic. Directorul Burgtheater-ului, d-l Paul Hoffman (care răspunde și de conducerea scenei «Akademietheater»), anunța cifra — modestă, după domina-sa — a 20 de premiere care vor vedea luminile celor două rampe în următorul an teatral, și cita titluri ca «Visul unei nopți de vară» și «Iuliu Cesar» de Shakespeare, «Regina Cristina» de Strindberg și «Cercul de cretă caucazian» de Brecht, menționa piese de Nestoy și Grillparzer, de Dürrenmatt și Ionescu, de Miller și Wesker, dădea și numele citorva tineri dramaturgi austrieci, precizînd pînă la urmă că stagiunea ce urmează va fi, probabil, unul din obișnuitele sezoane ale Burgtheater-ului. Mă rog, modestia nu strică niciodată, mai ales în materie de previziuni artistice, dar ceva mă face să cred că de astă dată ea prisosea cu evidență...

Cînd părăsești Viena, tu, călător grăbit, cu mintea otrăvită de clișee, te lași urmărit obsesiv de acordurile valsurilor lui Strauss, pe retină porți imaginea Hofburgului și a Praterului, dar undeva, adînc, în suflet, ai închis imaginea unui vienez sobru, grav, cumpătat care simte arta cu toate fibrele ființei sale...

DRAMATICUL PREȚ AL NEGLIJENȚEI ȘI NEPĂSĂRII

Iremediabilul s-a produs. Procesele verbale, anchetele îl consemnează în termeni preciși, seci, fără nici o metaforă, poate de aceea mai impresionanți decât orice încercare de literaturizare. La 3 septembrie orele 14, la Grupul 104 construcții-Buzău, șantierul 1042, muncitorul Ion Rîpeanu — 23 ani — lucra la cota 36 m a unui siloz în construcție. Stătea pe o podină suspendată. La un moment dat, capul podinei a cedat (podina nu fusese asigurată). Ion Rîpeanu a decedat pe loc.

Pe data de 1 septembrie, la orele 16, zidarul Dușu Constantin lucra la un șanț necesar bazinului de spălat cartofi din cadrul șantierului fabricii de amidon ce se construiește la Tg. Secuiesc. O țevă metalică din apropiere nefiind sprijinită, pornește la vale, prinzîndu-l sub ea, strivindu-i picioarele. Peste două zile D.C. — tată a doi copii — moare în spital.

Trifaș Virginia, muncitoare la o întreprindere din Măreni (25 ani, 2 copii), lipea cu prenadez (substanță ușor inflamabilă) linoleumul dintr-o încăpere. Un chibrit, o țigară aprinsă și vaporii de prenadez aprinzîndu-se o transformă într-o veritabilă torță vie. Moare la spitalul de chirurgie reparativă din București pe data de 2 septembrie, cu toate îngrijirile permise.

Brațul unei macarale lovește din greșeală un panou

greu de circa o tonă. Acesta se prăbușește peste Calotă Stan, 54 de ani, manipulant de materiale la întreprinderea de prefabricate «Progresul» din București. Omul este lovit mortal.

Asemenea întâmplări dramatice mai sînt încă destul de numeroase. De aceea ele ne obligă la o promptă sesizare, la acțiune pentru completa lor eliminare din contextul producției.

Pe birourile inspectorilor din cadrul Inspectoratului General pentru Protecția Muncii, dosarele cu accidente de muncă se acumulează într-un număr care pune pe gânduri. Iar telefoanele sună cu insistență. Chiar în momentul în care mă aflu la Direcția respectivă din cadrul Ministerului Muncii, un glas sugrumat de durere și emoție, anunța prin telefon, dintr-un colț de țară, moartea unui muncitor de pe un șantier de construcții. Accident de muncă, urmare a unei neglijențe. Dincolo de drama profund umană, de tragedia care îndoliază familii, accidentele de muncă aduc mari prejudicii materiale întreprinderilor, economiei noastre, în ultimă instanță.

Dintr-o discuție avută la Inspectoratul General pentru Protecția Muncii cu inspectorul general-șef Florea Cernica, am aflat cauzele care provoacă asemenea întâmplări nefericite. Ele se numesc în primul rînd neglijență. Negli-

jență și nepăsare. Nerespectare a regulamentelor de protecția muncii. Această desconsiderare a unor norme elementare de protecție pot fi semnalate în unele întreprinderi pe întreaga ierarhie, de la director la ultimul muncitor necalificat. «Furați» de procesul de producție, acești oameni consideră că a te mai preocupa de probleme de securitate a muncii reprezintă un moft, un fel de lux pe care, evident, nu și-l pot permite. De ce să-ți mai pui casca de protecție cînd parcurgi grăbit o hală? De ce să oprești banda cînd vrei să execuți nu știi ce reparație? Timp pierdut! Puțină iușime de mină, puțin noroc și totul se aranjează pe loc! Cum se «aranjează» lucrurile s-a văzut, cît despre invocarea factorului economic (de timp), aceasta puțin mai încolo...

Cealaltă sursă de accidente de muncă este legată de dotarea insuficientă cu mijloace tehnice de protecție a diferitelor utilaje. Cu tot efortul material imens făcut de statul nostru în această direcție (numai în anul trecut a fost alocată suma de un miliard șase sute de milioane lei în vederea îmbunătățirii protecției muncii), se mai face simțită încă, în anumite sectoare, o lipsă a acestor mijloace tehnice. De unde o serie de accidente, mai mult sau mai puțin grave. S-a constatat, de pildă, frecvența electrocutărilor pe șantiere, provocate de automacarale. Intrînd într-o zonă de înaltă tensiune, mașina respectivă (prin înălțimea sa) poate atinge rețelele, expunînd pe cei din cabină la un pericol mortal. Faptul că șoferul nu poate vedea dacă macaraua atinge sau nu vreun fir, îl pune în situația de a merge de multe ori «la noroc», după intuiție. Ar fi absolut necesară montarea pe toate autobasculantele a unor semnalizatoare care să-l prevină pe șofer că a intrat cu mașina într-o zonă de înaltă tensiune. Asemenea semnalizatoare uzitate în alte țări, ar reduce simțitor cazurile de electrocutare (se exclude neglijența sau indisciplinarea șoferului...).

O serie de accidente ce provoacă invalidități de lungă durată sînt cauzate de lipsa apărătoarelor la benzile transportoare. Malaxoarele, agitatoarele, morile cu ciocane etc. ar trebui dotate cu dispozitive automate de blocare care să oprească instantaneu respectivele mașini în cazul că intervine ceva în procesul de producție. Argumentul că asemenea dotare ar scumpi foarte mult prețul respectivelor agregate și, implicit, al producției, nu stă în picioare din două motive. Primo: fiecare minister alocă o sumă absolut satisfăcătoare pentru asigurarea protecției muncii sumă care, din păcate nu este cît mai eficient folosită (din motive de neglijență și desconsiderare, așa cum arătam la început). Secundo: «economisirea» a cîtorva mii sau zeci de mii de lei, obținută prin nedotarea cu aparatură de protecție, este greu plătită prin pierderi de vieți omenești, prin scoaterea pe lungi perioade de timp din producție a unor oameni.

Un calcul elocvent arată că un muncitor suferind de o invaliditate definitivă de la vîrsta de 30 de ani, să zicem primește pensie de invaliditate ce se cifrează la suma totală de circa 400 000 lei! Să mai adăugăm spitalizarea, faptul că statul a cheltuit bani grei pentru calificarea respectivului muncitor și cifra de mai sus va crește vertiginos, iată dar ce prejudicii uriașe materiale (pe lîngă cele morale ireparabile), poate aduce greșita înțelegere a conceptului de economie...

Ce este de făcut? În primul rînd este necesară o intensificare prin toate mijloacele a propagandei vizînd respectarea normelor de protecția muncii. Filme, afișe, broșuri articole în presă, totul cît mai convingător, pentru a crea la fiecare muncitor deprinderi de activitate disciplinată ordonată. Nu-i întâmplător că accidentele de muncă cele mai numeroase se produc în întreprinderile și șantierele «normale» și nu pe unele, cum ar fi cele de la Lotru sau Porțile de Fier, unde continua înfruntare cu apa, conștiința că totul trebuie făcut cît mai aproape de perfecțiune obligă pe fiecare să-și cunoască perfect atribuțiile, să dea dovadă de o disciplină de fier. Trebuie apoi impulsionate diversele ministere (în particular, cel al construcțiilor de mașini și al chimiei) pentru a asigura dotarea tehnică corespunzătoare a tuturor utilajelor cu aparatură de protecție. Electrofiltre cu randament superior, o ventilație corespunzătoare a halelor, spații de depozitare adecvate, benzi transportoare cu apărători etc., etc. totul coroborat cu o cunoaștere perfectă a profesiei, cu crearea celui instinct industrial care să-l îndrume infailibil pe muncitor — iată premisele care vor face ca întâmplări triste ca cele cu care am început articolul de față să fie din ce în ce mai puține.

de Petru ISPAS

MEȘTERUL

— Unde este?
— La Văcărești.
— Unde este?
— La Jilava.
— Unde este?
— La Aiud.

Și a început războiul.

— Unde este meșterul, Ilarioane?

— La Tg. Jiu. Se interesează la ce lucrăm.

Până aproape de sfârșitul războiului a fost ultima veste aflată despre meșter. De la atelier am plecat imediat după Ilarion. Un vecin, profesor de desen, dat afară din învățământ, în timpul războiului, pentru «idei periculoase», și devenit anticar, îmi dădea lecții de desen. Drept plată, îi duceam dimineața și seara căruciorul cu cărți până în gangul unde își desfășura taraba. După eliberare, de câte ori era cite o demonstrație sau cite un miting, mă trimitea să fac portrete «pe viu». Le afișa pe un panou. Erau oameni vâgâuiți, cu fețele trase, cu minile mari și noduroase, femei cu pieptul sunt, cu oasele umerilor împungând trist prin rochii. Erau femei care nu aveau decît ochii, ochi mari, ochi triști, umbriți de cearcane, și toate figurile acestea adunate pe panou parcă așteptau ceva, priveau undeva departe, vrînd să vadă, dar ce? — Nu știau. Mergeam prin mulțime infrigurată, privind fețele oamenilor, căutînd un chip, un gest, o privire, un rictus al feței și cînd îl găseam rămîneau ca hipnotizați, urmărindu-l, înghițind lacrimă toată amănuntele, și mai ales expresia chipului, mai ales aerul feței. Și nu mă săturam privindu-l, pentru mine în el concentrîndu-se toată mulțimea din ziua aceea, toate chipurile, întreaga atmosferă, pentru că el aduna ca într-un numitor comun totul. Mai ales la început eram imbrîncit, lovit, pentru că nimănui nu-i făcea plăcere să se lase urmărit, pîndit pînă în cele mai adînci gânduri, pentru mine ieșite la suprafață în lumea de furtuni adunate în priviri, în jocul neastîmpărat și meșteru altul, al cutelor de pe față... Și seara, la umina lămpii cu petrol, prin albul colii de carton vedeam ca printr-o fereastră mulțimea aceea de umbre și lumini și, din mijlocul ei, ochii omului care întrebau, care vroiau să vadă pînă undeva departe, gura cu buzele strînse într-o așteptare dureroasă, sau deschisă, mensă, ca un hău fără fund, strigînd cine știe ce... Și eu nu făceam decît să plimb cărbunele pe liniile acelei mulțimi, pe ochii omului, pe jura lui, pe cutele adînci ale feței... Dimineața, priveam obosit și străin chipul de pe carton, ca pe un lucru făcut de altul. Și de pe hirtie mă privea același chip chinuit, trist, plin de așteptare a ceva ce trebuia să vină, trebuia să se împlinească... Și pe panoul profesorilor mai apărea un carton. Și oamenii se învățaseră să-și aducă aminte, privindu-le: «Asta-i de cînd l-am dat jos pe prefect. Doamne, ce furie te cuprinsese atunci!! Astălatu-i de la 1 Mai. A fost vesel și mergeam pe baltă să facem broșap... Asta...»

— Mi-era teamă că sint ale tale. Vroiam și tu vroiam să fii tu cel care le-ai desenat. Nu i-a spus profesorul că trec aproape zilnic pe a el?

— Nu mi-a spus. Dar de ce nu faci ceva pentru el, meștere?

— Am vrut să-l numim directorul liceului. Am obținut și numirea. Nu vrea. Spune că-i obosit. L-am rugat să-și reia catedra. Refuză. Zice că are un elev și-i ajunge. Se consacră lui! Asta ești tu. O să primească pensie, i-am dat cartela...

— De ce nu-ți plac, meștere, desenele mele?

— Pentru că sint făcute cu mult, foarte mult lent...

L-am privit mirat, nedumerit.

— ...Și groaznic de confuze. Le-am privit cu oare multă atenție. După ce le vezi, nu știi ncotro s-o iei. Am făcut insurtecția, am cucerit puterea, avem guvernul nostru, dar cînd privesc desenele tale, oamenii aștia care așteaptă, așteaptă, încercînd să înțeleagă ceea ce nu înțeleg, privind halucinant ceva ce nu văd, începi și tu să te îndoiești, să nu mai înțelegi!... Pentru asta ar trebui să te areștăm, numai că nu prea avem timp de tine...

— Meștere, dar așa sint. Eu nu mint. Alerg, i caut prin mulțime, îi văd și atunci îi simt, îi înțeleg...

— De ce pe ăștia, de ce tocmai pe ăștia și nu pe ceilalți care știi, care văd, care nu aș-

teaptă, ci luptă...

— Nu știi de ce, meștere...
— Băieții de la care ai învățat meseria nu-i găsești în mulțime? Ghiță, prima ta expoziție o visam alt fel. Niște tablouri colorate viu, luminoase, care să-ți dea încredere, putere...
— Meștere...

Mergeam pe cheiul Dunării. Ne oream din cînd în cînd și priveam apa tulbure, murdară. Poate că multe sint încă tulburi, poate că nu totul e încă foarte curat.

— Așa este, ai dreptate. Prea multă mizerie, prea multă sărăcie. Cînd eram în închisoare, în nopțile lungi de celulă, visam că atunci cînd comuniștii vor lua puterea, vor răsări ca din pămînt uzine luminoase, holdele vor fi bogate, oamenii vor munci rîzînd și cîntînd... Mă supăram și rideam de mine. Știam că așa ceva cere multă, multă muncă. Dar niciodată nu mi-am imaginat că va fi atît de greu. Războiul a distrus atît cît poate distruge un război ca ăsta, iar ce n-a reușit el a terminat seceta, arzînd totul. Și oamenii așteaptă. Se uită la noi cu încredere și așteaptă. Înainte, am fi ieșit în stradă să înjurăm regimul. Acum, trebuie să strîngem dinții, să strîngem pumnii, să strîngem cureaua și să muncim. Zi și noapte. Este singura noastră salvare.

Mă simțeam vinovat. La urma urmei toată lumea muncește, iar eu îmi pierd timpul mîzgăind cartoane Mesterul slăbise rău. Din voinicul de altădată nu mai rămăsese decît umbra. Pieptul i se scobise, ochii îi ardeau ca de febră, fața îi era suptă, iar pielea străvezie. Din cînd în cînd, o tuse rea, urită, îl oprea la mijlocul unei fraze. Ducea batista la gură și apoi o ascundea repede.

— Meștere, m-am hotărît. De miine mă duc la fabrică.

— Nu fi prost, meseria ta îi pictura. Miine pleci la București. Te duci direct la Belle-Arte, te înscrii, și pînă la toamnă, cînd încep cursurile, mergi la o școală de cadre a U.T.C. Toți oamenii tăi vor avea privirea scurtă dacă tu nu ai să ajungi să vezi departe.

Eram la sfârșitul anului trei de facultate, cînd am aflat un lucru zguduitor: meșterul fusese exclus din partid. M-am urcat în tren și am plecat. L-am găsit în atelierul nostru. Era lucrător. Pe lingă el se învîrteau cîțiva puști.

— Am venit, meștere.
— S-au terminat cursurile, Ghiță?
— Nu mai fac nici o școală, meștere. Mă întorc la atelier și în timpul liber am să desenez chipuri de oameni care privesc mirați, am să desenez ochi dilatați de mirare, o mirare adîncă, definitivă...

A oprit mașina și s-a întors spre mine. Era enervat.

— Pleacă!
— Nu plec decît atunci cînd s-o face dreptate.

Și i-am simțit palma arzîndu-mi fața.

— Pleacă și să vii înapoi cînd ai să înveți să crezi! Nu am stat prin închisori ca un simplu vînt să te clatine pe une și pe alții ca tine. Am fost și am rămas un comunist și la asta trebuia să te gîndești cînd ai fugit de la școală. Acum pleacă. Du-te și învață. Cînd ai să ajungi un pictor mare, poate că o să ai și mai multă minte.

Au trecut ani. Visul meșterului din nopțile lungi de celulă începuse să fie adevărat. Holdele erau bogate și grele, uzinele au împlîntit țara. S-au schimbat multe și nici noi nu mai simțem aceiași.

La Congresul al IX-lea al partidului stăteam în sală și ascultam, atent, fiecare vorbitor, iar mîna îmi alerga pe hirtie surprinzînd chipuri, gesturi, priviri... Și deodată am tresărit. «Are cuvîntul tovarășul...» secretar al comitetului regional de partid... Și un om cu părul complet alb s-a îndreptat spre tribună. A scos din buzunar cîteva hirtii pe care apoi le-a împăturit și le-a băgat la loc. Și-a rotit ochii asupra sălii și a început să vorbească cu o voce caldă, catifelată. Îi vedeam ochii cînd aprinzîndu-se, cînd rîzînd, îi vedeam gura mișcîndu-se, dar nu auzeam nimic. Păstrasem în suflet un pumn de zgură. Și omul ăsta, cu un singur gest, a curățat totul. Dumnezeuule, dacă aș putea, dacă aș putea să pun pe pînză sufletul mare al acestui om...

Meștere, meștere, meștere...

de Teodor MAZILU

BUNĂ-VOINȚĂ ȘI ATÎTA TOT...

Am poposit într-o splendidă după-amiază de vară în grădina unui cunoscut restaurant bucurestean...

Trebuie să mărturisesc de la bun început că am fost primit cu o bunăvoință cum rar mi-a fost dat să văd... Ospătarul a țîșnit ca din pămînt și s-a prezentat imediat... Bunăvoința ospătarului mergea pînă într-acolo încît — caz mai rar — mi se adresa în limba germană... I-am explicat că nu este nevoie de această galanterie, i-am dat să înțeleagă că și în limba română ne putem înțelege la fel de bine, dacă nu și mai bine...

Pretențiile mele erau, mi-am dat seama imediat, prea modeste față de bunăvoința cu care eram înconjurat... Cu riscul ca ospătarul să se întristeze, mi-am expus doleanțele mele de a căror modestie mi se făcuse rușine...

— Aveți bere?...
Plin de o bunăvoință — cum n-am văzut și cred că n-am să mai văd niciodată — ospătarul mi-a răspuns înclinîndu-se pînă la pămînt:

— Bere, n-avem...
Bere n-avea, dar, trebuie să recunosc, politețea nu-i dispăruse, tot simpatic, tot amabil... Nu e bere, dar e multă bunăvoință, tot e ceva. Decît o bere rece servită c-un zîmbet acru, mai bine acest refuz aristocratic.

Nu mai zîmbet și delicatetea, ospătarul aștepta noile mele comentarii.

— Roșii aveți?
Observ cu plăcere și uimire că de data aceasta adăugă lingă bunăvoință — devenită aproape utopic — și-o nuanță de respect...

— Nu sint pentru dumneavoastră...
Nu vreau să-l tulbur, nici să-l jignesc, totuși, insist...

— Adu, te rog, două-trei roșii.
Stima ospătarului față de mine atinge proporții alarmante.

— Am spus, Herr, nu sint pentru dumneavoastră...
Ca un semn de mare considerație îmi divulgă și taina.

— Sint scofilcite...
— Friptură de vacă, aveți?
Iarăși respect.
— N-avem...
— Vin roșu aveți?
Iarăși multă considerație.
— N-avem.

Și iarăși se apleacă pînă la pămînt...

Pe scurt — în afară de bunăvoință n-am găsit nimic. Dar ce frumos am fost refuzat, Doamne, Doamne. Poate că era mai bine dacă era mai puțină bunăvoință și mai multă brînză cu roșii... Poate, cine știe...

Ne-am despărțit ca doi prieteni, m-a rugat să mai trec pe la restaurant, nu să iau masa, bineînțeles, ci să mai stăm de vorbă. I-am promis solemn că așa voi face.

de G. DIMISIANU

VLAICU BÂRNA:

CUPA DE AUR

Editura Minerva a tipărit de curînd o culegere retrospectivă din poezia lui Vlaicu Bârna, unul dintre reprezentanții liricii ardelenne de după Bлага, alături de Mihai Beniuc, Emil Giurgiuca, Ion Th. Ilea, Grigore Popa ș.a. Culegerea, prefăcută de Traian Stoica, selectează versuri din volumele: *Cobane albe* (1936), *Brume* (1940), *Turnuri* (1945), *Arcul aurii* (1962), *Ceas de umbră* (1966), precum și un număr de inedite, oferind astfel imaginea cuprinzătoare a unei activități poetice nu îndeajuns de binecunoscute.

Pompiliu Constantinescu a comentat toate vechile volume ale lui Vlaicu Bârna, remarcînd «sensibilitatea domoală elegiacă», tonalitatea potolită și neexpansivă a poemelor sale aparținînd unui «poet delicat, de șoptă lirică». Prefațatorul noii ediții constată și el «nota elegiacă», «discreția», tendința de a «surdiniză» emoțiile, insistînd în chip special, cu îndreptățire, asupra multiplelor semnificații și valori simbolice ale cuvîntului *brumă*, atît de frecvent invocată în poezia lui Vlaicu Bârna.

Intr-adevăr, una din plachete se intitulează chiar *Brume*, undeva, într-o poemă, se evocă o «țară de brume», în altă parte se vorbește despre «regatul ars de brume, ros de foame» — prin repetare adîncindu-se impresia că ne aflăm în prezența unui cuvînt-obsesie (de factura bacovianului «plumb»), pregnant definitiv pentru o atmosferă sufletească și pentru un univers de inspirație. Pornind de aici Traian Stoica vorbește despre registrul discret și despre tonurile «mate» ale liricii lui Bârna, dezvoltînd considerații demne de reținut: «Brumele nu te invită la exuberanțe. În fața unui peisaj brumat nu se poate exulta. Spectacolul lui e de ordin mai interiorizat. (...) Bruma nu e culoarea tragică a naturii, dar nici cea euforică. Bruma e culoarea de elegie în priveliștea naturală».

Poetul brumelor este în fond un simbolist tîrziu, evocînd parcurile ce plîng «în havuze», peisaje de burg medieval, lacul, adîncul fîntînilor — evocări și creații care nu și dezic pe alocuri condiția minoră. Sensibilitatea e însă autentică, lirismul incontestabil. Să transcriem una dintre poezii: «Din parc au plecat visătorii, / Frunzele verzi și păunii, / Vino, iubito, ne-așteaptă / Trăsura de gală a lunii, / Vom trece-n landoul de gheață / Prin clarele nopți de Brumar, / În drape de argint, scînteind, / Stele vor bate arar, // Noi, numai noi și vîntul, / Prin spațiile reci — numai noi, / Purta-vom pe-naltele frunți / Aur de veștede foi» (*Autumnale*).

După volumul *Turnuri* (1945) poezia lui Vlaicu Bârna suferă o dislocare cu efecte nefecunde. Adeseori poetul alunecă în discurs, în anecdotic și versificație, tocmai modurile improprii naturii sale interiorizate și elegiace. Lirismul se despersonalizează, iar poetul va străbate o destul de lungă perioadă în care vocea sa lirică rămîne fără ecou în actualitatea literară. Ultimul volum publicat (*Ceas de umbră*, 1966) și secțiunea de inedite din actuala ediție selectivă ne fac să regăsim totuși cîteva din vechile intonații (mai cu seamă în *Meditație*, *Aleea cu plopi*, *Păsări migratoare*, *Spune-mi*), semne ale resurselor regeneratoare de care poetul dispune încă.

o soluție la problema parcării

Parcajul dă multă bătaie de cap edililor metropolelor supraaglomerate. Nimeni nu s-a gândit pînă acum să-și «ancoreze» mașina pe un perete, dar, privind fotografia, ați putea crede că Tokyo s-a decis să facă și în acest domeniu un nou pas înainte în tehnică, mai bine-zis în tehnica parcării.

De fapt, e vorba doar de reclama unui nou tip de automobil japonez. Ea a produs senzație, și e tocmai ceea ce a dorit fabricantul.

frumusețea nu e interzisă

Aceste scutere elegante sînt destinate fabricilor, halelor de asamblare și, în general, incintelor producție în care deplasarea personalului constituie o problemă. Se pare că proiectanții au pornit de la ideea lăudabilă: dacă tot ne trebuie vehicule «de uz intern», de ce să nu fie și frumoase.

pe insula pinguinilor

Ți-o jur! Ești unica pinguină din viața mea...

Un vechi obicei retrăiește pe străzile Pamplonei: de ziua Sf. Fermin, patronul orașului spaniol, taurii de corrida sînt lăsați să se plimbe în voie pe străzi. De data aceasta, «vedetele» sînt acelea care fug după public.

preludiu la corrida

ÎNȚELEPȚII PRINTRE NOI

● A accepta ideea unei înfringeri, înseamnă să fii învins.

Mareșalul Foch

● Feriți-vă de acei care vă fac mici destăinuirii pentru ca să obțină în schimb de la voi altele mai mari.

Chevalier de Méré

● Perfecțiunea unei pendule nu constă în a merge repede, ci regulat.

Vauvenargues

● Iubim totdeauna pe cei care ne admiră, dar nu și pe cei pe care îi admirăm.

La Rochefoucauld

● În viață sînt posibile două categorii de tragedii: să nu-ți poți satisface dorința, și să ți-o satisfaci.

Oscar Wilde

● Reumatismul duce pe mulți bărbați pe calea virtuții mai repede decît cele mai bune predici morale.

Peter Kreuder

● Nu cred într-o fatalitate care lovește oamenii, indiferent ce ar face ei, ci într-o fatalitate care îi lovește dacă nu fac nimic.

G.K. Chesterton

● Există oameni care admit că pe lume sînt și lucruri mai importante decît banii. Numai că ei își închipuie că și acestea pot fi cumpărate.

● Omul crede mai degrabă ceea ce spune, decît spune ceea ce crede.

Tristan Bernard

un „instantaneu“
de acum
două mii de ani

«Pe marele hipodrom din Tir a avut loc ieri dimineața o palpitantă cursă de care...» — ar fi putut anunța cotidianul sportiv al marelui port al lumii antice, acum două milenii, însoțind știrea cu fotografia alăturată. Firește, dacă ar fi existat pe atunci gazete, fotografi și cronicari sportivi. Dar curse de care — fără îndoială — erau, și ele au fost resuscitate recent, în atmosferă de epocă. Prilejul: deschiderea pentru vizitatori a marelui hipodrom din Tir. Recent, scos la lumină de arheologi, el este unul din cele mai mari și mai bine păstrate hipodromuri ale antichității. Cei șapte concurenți, care s-au aliniat la pornire, purta fiecare culoarea calului său. Ei au condus armăsarilor lor arabi pîrsînge cu mină de expert. Ca în «Ben Hur». Dar după aceea au băut o Coca-Cola.

noveste vînătorească?

Vinătorul Bekali Aliev, din satul azerbaidjan Mardakian, a împlinit 100 de ani. Primul trofeu cinegetic l-a dobîndit la 16 ani și de atunci străbate neobosit stepa, pădurile și poienile, iar ochiul său de vultur rareori greșește ținta. Întrebat dacă intenționează să abandoneze vînătoria, el a răspuns că cel puțin în viitorul apropiat, nu, precizînd că prin aceasta înțelege următorii... 50 de ani!
Asta da, optimism!

Greu a fost primul pas, adică acceptarea femeilor în ultratradiționala poliție a maiestății sale britanice. Zilele trecute, o nouă măsură a lărgit cîmpul lor de activitate iar pe străzile Londrei au apărut primele două polițiște călare: Margaret Goodacre (25 de ani) și Ann MacPherson (21 de ani).

amazoane veac XX

de Felicia ANTIP

FRANȚUZISME?

Veșnic cirtitorul Jean Cau, scriitor de loc zgîrcit cu verva sa polemică, semnează în «Paris Match» un mare documentar intitulat «ORTF, un monstru ingovernabil» și începînd cu următoarele cuvinte: „Se zice cîteodată că televiziunea franceză este «cea mai bună din lume». Dar, una din două: sau avem de-a face cu o lăudăroșenie șovină sau chiorul francez este bietul împărat al lumii orbilor. Vreau să spun că programele televiziunii noastre sînt de o calitate cenușie. Vreau să spun că, de luni de zile, acest «cenușiu» virează spre negrul cel mai negru. Mașina derapează și se împotmolește“. Urmează cifre copleșitoare, metafore zdrobitoare («Dacă tot peisajul social modern evocă într-o mie de privințe universul lui Kafka, ORTF este însuși castelul acestuia»), și o sentință finală în «latină», «burocrația malignissima et incurabilis».

Dar, așa cum țările mai puțin evolute tind din răspuțeri să se industrializeze, iar poluarea mediului înconjurător pe care o va antrena după sine această industrializare le pare, pe bună dreptate, un rău prea îndepărtat și comparativ minor, telespectatorii încă neblazați de răsfațul unei televiziuni cu calități atât de mari încît să riște să se transforme, prin supradimensionare, în defecte, năzuiesc spre continuă dezvoltare și perfecționare a ceea ce li se oferă. Deocamdată nu putem decît să ne dorim o televiziune care să ne irite așa cum îl irită pe Jean Cau televiziunea franceză. Și să zicem *merci* atunci cînd constatăm unele încercări de însușire a ceea ce — indiferent de criteriile de apreciere — este pozitiv în experiența celei din urmă. Să dai o mie de lei sau chiar o mie de franci și tot n-ai să vezi pe micile ecrane din Franța o foaie de hîrtie destinată a fi citită cu voce tare. Nu numai pentru că cei invitați să vorbească vorbesc, nu citesc, ci și pentru că textele scrise, urmînd a fi aduse la cunoștința telespectatorilor (de pildă programul pe a doua zi), sînt memorizate de crainici și reproduse fără greșală. Efort inutil? Nu, afirmă responsabilii televiziunii franceze, ci un gest de elementară curtoazie față de cei ce ne ascultă. Presupunem că s-ar simți insultați dacă le-am citi noi un text pe care ar putea să-l citească și singuri văzînd pe ecran hîrta respectivă. De cîtăva vreme, crainicele televiziunii române au luat și ele bunul obicei de a vorbi pe de rost. Este, fără îndoială, mai greu pentru ele, dar le asigurăm că le apreciem gențilea.

Un fleac? Nu cred; la televiziune amănuntele contează enorm, ajunge o măciucă la un car cu oale sau ajunge un cronicar sportiv agramat pentru ca tot ceea ce ne învață emisiunea «Mult e dulce» să ne pară derizoriu. Recunosc însă că forma de prezentare a «anușurilor de crainic» nu e o problemă de fond. Să ne ocupăm, deci, de lucruri cu adevărat serioase, de pildă de filmele consacrate unor scriitori, așa cum a fost filmul despre Elsa Triolet și Louis Aragon, din care am văzut și noi un fragment. Nu-i lucru ușor să faci asemenea filme. Mai întîi trebuie să fii foarte aproape de marii scriitori sau să te bucuri de un prestigiu deosebit pentru a-i convinge să se lase filmați și chiar «să joace». După aceea vine problema măsurii, a tactului, a bunului-gust. Te afli pe muchia aceea dintre sublim și ridicol unde orice pas greșit poate fi fatal. Autorii filmului despre acest minunat cuplu de scriitori au împins îndrăzneala pînă la ultima ei limită, cu rezultate admirabile. Ochii Elsei, pînă la sfîrșit fascinanți, dragostea — vai, atât de rareori — frumoasă pînă la sfîrșit și sfîrșitul despre care noi știm că s-a consumat, că ochii Elsei nu mai există, că scriitorul a rămas să înfrunte singur fantasmale, adversitățile, ultima bucată de drum... Filmul este o reușită deplină, dar pentru a reuși trebuie să îndrăznești, se poate să nu-ți iasă din prima dată și totuși ești dator să încerci. Iată de ce am fost de la bun început încîntată de ideea televiziunii noastre de a face filme cu, despre, sau gîndite de scriitorii români.

În acest domeniu, nici măcar eșecurile nu trebuie considerate eșecuri. Chiar și un film neizbutit va avea o anumită valoare, nerealizabilă pe alte căi: valoarea întîlnirii cu eroul (sau cu autorul) ei. Emisiunea «Poesis» consacrată Anei Blandiana a avut nesfîrșit de multe calități. Poeta ne citea din «cele mai frumoase poezii» cu frumoasa ei voce gravă, ea însăși tulburător de frumoasă. Sentimentul comuniunii cu natura și cu tot ceea ce este viață solicită toate antenele sensibilității noastre. Era oare necesară inserarea celor trei episoade cu Irina Petrescu și cu Florian Pitiș, dintr-un film mai vechi al lui Andrei Șerban? Mie filmul nu mi-a plăcut și am scris acest lucru chiar de la prima lui prezentare, opunînd această nereușită, splendidei reușite a filmului despre poezia de dragoste a lui Eminescu, realizat tot de Ana Blandiana și de Andrei Șerban. Dar, chiar dacă s-a alunecat, cred, de pe periculoasa muchie despre care scriam mai sus, prefer de o mie de ori un succes în căutare, conformismului plat și lipsit de primejdii. Aștept deci cu încredere tot ceea ce «Viața literară», «Studioul N» și alte emisiuni ne promit la capitolul întîlnirilor cu scriitorii. Cu o sugestie: să nu li se ceară doar «scenarii literare», pe baza cărora să se realizeze filme, urmînd apoi a fi «comentate» tot de ei, ci să fie rugați să facă regia propriilor lor filme. Pentru ca accentul să cadă nu pe text, ci pe imagine. La televiziunea franceză... Ba nu, să nu mai privim atîta prin gaura cheii.

stranie dezamăgire

VENETIA XXXI

de Mircea ALEXANDRESCU

Festivalul internațional, faimoasa *Mostra cinematografică*, era un eveniment. Azi este doar o tradiție venețiană la care se mai aprind luminările arse la alte nunți și botezuri. Cîndva — și nu este mult de atunci — a primi *Leul de Aur* era o consacrare pentru un realizator și pentru filmul său. Astăzi, Veneția nu mai consacră pe nimeni pentru bunul motiv că a desființat premiile. Cîndva, simplul fapt de a fi acceptat în competiție la Veneția era o onoare. Astăzi, selecția riguroasă a lăsat locul uneia capricioasă, de o dubioasă generozitate. Ai sentimentul că fiecare cinematografie dă ce poate și de unde poate, își dă obolul ca pentru o operă de binefacere. Filme mari, ce-i drept, nu prea sînt, în schimb sînt multe filme mici care durează de la 120 de minute în sus.

M-a sedus expresia unui englez care, ieșind de la un film de trei ore și mai bine, la care toată lumea venise cu speranța că, în sfîrșit, se va putea anunța capodopera anului, a făcut să răsunе holul, într-o manieră foarte puțin englezească, constatînd că «anul ăsta Veneția este o stranie dezamăgire».

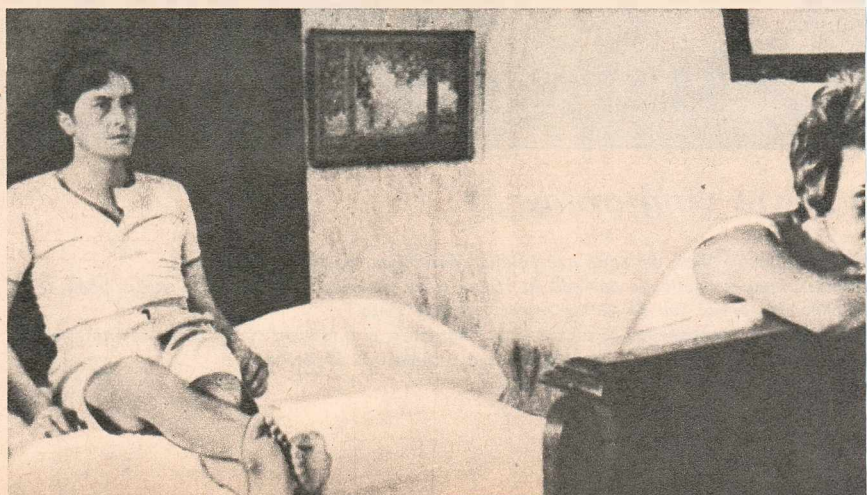
CINÉMA À-PAPA

Nu numai meridianele au fost scrupulos reprezentate, dar și genurile. Teatrul filmat, de pildă, gen care nu se prea mai practică, s-a aflat la loc de cinste. «*Trei surori*», spectacolul Teatrului Național din Londra, în viziunea teatrală și cinematografică a lordului Laurence Olivier (autorul a fost consacrat recent lord pe viață), este cu siguranță unul din argumentele «straniei dezamăgiri». Respectînd într-un totuși mizanscena teatrală și plimbîndu-se cu aparatul printre decorurile covârșitoare ale lui Joseph Svoboda (bănuiesc că din acest punct de vedere filmul îi avantajează pe actori — pentru că priviți din sală ei sînt probabil copleșiți de o scenografie care anulează intimitatea și apăsarea existente la Cehov și inexistentă aici), Laurence Olivier s-a făcut că nu știe că el și distribuția sînt filmați și și-au dat obișnuitul lor spectacol teatral. Se încheie un act, filmul face legătura cu celălalt printr-un fondu și ține 3 ore și 15 minute.

Ca regizor al filmului, Laurence Olivier n-a avut ochi decît pentru intrările în scenă, pentru aparatele și monofoage. Arareori aparatul se ridică pe ansamblu. Dacă nu-l considerăm film, pentru că nu este, «*Trei surori*» în viziunea lui Olivier ar fi un bun subiect pentru o cronică teatrală în care, făcînd abstracție de nume mari care intimidează de multe ori un cronicar, Olivier, Joan Plowright, Alan Bates, ai fi avut ceva de spus ca să nu-ți mai dea nimeni bună ziua. Nici chiar englezii. Filmul lui Olivier a fost precedat, la spectacolul de gală, de un documentar al lui Claudio Tricoli și Liviu Ciulei, «*Un teatru din București*».

Este vorba de Teatrul «Bulandra», un teatru de faimă mondială, surprins în plină activitate. Este un fel de carte de vizită care a permis celor care au zădit de această scenă să o și cunoască puțin. În sfîrșit — spuneam cu toții —

«*Strategia păianjenului*» — creația cu care s-a prezentat la Veneția fostul asistent al lui Pasolini, Bernardo Bertolucci. (În fotografie — Giulio Brogi și Ali-da Valli.)

«*Socrate*» al lui Rossellini, film de televiziune de o oră și jumătate, va salva onoarea cinematografului. N-a salvat-nici el prea mult pentru că Rossellini s-a pus de astă dată cu totul și cu totul în slujba textului, a rostirii lui ca la teatru sedus de superbul scenariu scris de un urmaș al lui L. Rochefoucauld. «*Procesul lui Socrate*» este organizat ca în teatrul antic, planurile dramatice ale acțiunii fiind și în film strict respectate, fraza dovedindu-se plină și sonoră intrările bine punctate, dicția impecabilă (în italienește) Socrate este pe alocuri de o umilință cam creștină, este un personaj puternic, aș fi tentat să spun shakespearian, care beneficiază de un text generos și strălucitor. De altfel lucrul cel mai viabil din film rămîne textul, pentru că dacă l-ai capătat procesului Socrate moare, celelalte personaje n-au apucat în schimb să se nască. Dar să nu cădem în divagații teatraliste pentru că sîntem la un festival cinematografic. Am văzut deci, în altă seară, filmul lui Kulidjano «*Crimă și pedeapsă*», în care gîndirea lui Dostoievski tensiunea dramatică sînt redată cu o mare forță.

AVANGARDA

Astăzi, în Italia, cînd se vorbește despre avangardă unul din primele nume citate este cel al lui Bertolucci, cu ani în urmă, asistentul lui Pasolini la filmul «*Accattone*». La festivalul de la Veneția el a prezentat ultimul său film «*Strategia păianjenului*» care, după filmele din anii trecuți, se arată a fi o realizare aspră, seacă, de o demonstriație rece. Filmul vrea să reconsidere istoria destu de apropiată a celui de-al doilea război mondial și să distrugă figurile eroice ale părinților borgezi. Le distrug dar fără artă. O altă personalitate prominentă a filmului italian, Carmello Bene, mai ambițios, vrea să distrugă mitul lui Don Juan, intenționînd să arate fața acestuia, spulberînd lirismul și idilismul și introducînd luciditatea și dorința unei viziuni realiste.

Carmello Bene propune o reinterpretare a mitului Don Juan, o înfățișare, spune autorul, mai realistă. Și face acest lucru cu mijloace suprarealiste, cu o expunere de o barocă imaginație a ceea ce ar fi putut să fie un Don Juan, privit nu ca un cuceritor, ci ca expresie a celei mai profunde corupții. Carmello Bene combate un simbol prin altul. Dar noul simbol, de o cu totul altă valoare filozofică (deși aș spune mai curînd sociologică), are nevoie de o călmăcare susținută. Deocamdată, filmul rămîne o încercare ermetică. Într-un cadru straniu, de legendă cu vampiri în care ferestrele și ușile nu se deschid spre nimic, ia înăuntru o orgă — simbolică și ea — «toacă» timpul cu sunete de sertare care se închid și se deschid într-ună și ale cărei tuburi sonore sînt de ceramică, într-o atmosferă în care chipurile sînt contrare unei viziuni idilice, roas de boli care și-au lăsat pecetea lor ulceroasă, în acest climat viciu este o armă, nu un scop.

Iată-l aici pe Carmello Bene făcînd din Don Juan operă de actualitate, deocamdată fără celebritate. Toate institu-

STELE DESPRE CARE SE VORBESTE

Actrița de origine franceză Christine Ferrare, vedetă a filmului «Anii imposibili», realizat în studiourile Metro Goldwyn Mayer.

liile societății capătă imaginea funcției cărora le sînt desinate: biserica devine o groță satanică, icoana sau măștiile obiecte care, încet-încet, se încarcă de o radiație erotic-perversă. Nu există dialoguri, ci doar exclamații, interjecții și parodii de expresie. Suava muzică mozartiană este inserată doar pentru a permite explicații. Nu poate fi contestată viziunea și imaginația debordantă a lui Carmello Bene, dar rămîne de văzut cît se va impune ea.

Mai realist-naturalist și nu fantastic, așa cum este Carmello Bene, argentinianul Manadaz a făcut dintr-un roman de renume mondială, «Domnul președinte» al lui Asturias, aureat al Premiului Nobel, un film care pulverizează această reputație. Mă conving încă o dată că translația de la literatură la peliculă este arareori în favoarea valorilor literare. Filmul reduce totul la o viziune de un mizerabilism înduioșător, într-un decor de mucava. Nu lipsesc erșetorii și degenerații pe care, de la Goya încoace, o nime sensibilitate a lumii hispanice i-a luat mereu ca expresie a decrepitudinii și a suferinței umane; nu lipsesc nici brutele, nici amorul de la prima vedere cu nelipsitul rou ce zace în închisoare în timp ce soața naște un băiețel în film el are părul frumos pieptănat și mătășos ca al unui copil de 1 an), și care se va numi, evident, Salvador.

Cinematografia poloneză a trecut neobservată cu filmul «Lokis», o ecranizare în stilul unor povestiri negre, fantastice, a unei nuvele de Prosper Mérimée în care, pretinde regizorul Janusz Majewski, a văzut o demistificare a unei legende demoniace. Asta a văzut regizorul, noi abia am văzut filmul.

lugoslavii au fost mult discutați cu filmul lor, nu lipsit

de interes, «Gărgăunii din cap». Era tristețea unei ultime zile, cînd la miezul nopții Fellini a adus, cu 48 de ore înainte de închiderea festivalului, ultima sa realizare «Clownii». Fellini dovedește și de astă dată covârșitoarea sa personalitate de cineast sensibil la destinele omenirii și mai ales ale artei.

Filmul este un documentar despre viața circului și a celui mai popular personaj al său — clownul. Întreaga lume este invitată să-și evoce amintirile tandre ale copilăriei. Și, într-un fel, «Clownii» este un spectacol de circ, un spectacol de adio al acestei arte, regizat de Fellini.

SPERANTELE

Desigur, aspectul manifestării cinematografice venețiene de anul acesta este doar parțial înfățișat aici. Ultimele două zile au mai adus câteva surprize. Le aștepta toată lumea. Una din ele a fost un film despre Fellini, «Ciao Federico», al lui Bachman. A fost privit cu interes și filmul maghiar «Poveste de dragoste». Între timp spectacolul cel mai viu l-au oferit conferințele de presă la care nimeni nu menajează pe nimeni.

După aceea, pînă seara tîrziu, erai obligat să ascuți de la Terasa Dancing, din fața hotelului, o melodie care se bucură de multă simpatie aici, printre junii sezonieri, «Ciao Madama Butterfly», interpretată de un cîntăreț foarte «pop» și foarte «în», dar, cînd a început să plouă, mărunt și rece, ca de toamnă, s-a stins la Veneția și vocea doamnei Fluture.

DE LA A LA Z

de Constantin POPESCU

BOLOGNINI Mauro

Regizor italian de film, născut la Pistoia, în 1923. Cineast inegal, dotat cu un fin spirit de observație, crescut la școala neorealismului, se impune, după trei filme agreabile, cu o comedie plină de prospețime și cinerețe: *Îndrăgostiții* (1955) cu Antonella Lualdi, Franco Interlenghi. E capul de serie al unor altor filme spirituale, de mare vervă satirică, cu binevenite săgeți de critică socială directă ca: *Marisa, la civetta*; *Giovani mariti*; *Arrangiatevi!*; *La notte brava*. Apoi M.B. schimbă tonul și filmele sale devin mai grave, mai amare, de un formalism din ce în ce mai evident. Cultivă pe Moravia: *La giornata balorda*, pe Mario Pratesi: *La Viaccia*, cu Belmondo și Claudia Cardinale. Nu ocoleşte subiectele dificile, pe care de altfel le prezintă cu multă eleganță și tact: *Il bell'Antonio*, cu Mastroianni și Cardinale; *Mademoiselle de Maupin*, cu Catherine Spaak; *Senilità*, cu Cardinale, Betsy Blair, Anthony Franciosa; *Agostino*, cu Ingrid Thulin; *La corruzione*, cu Rosanna Schiaffino, Alain Cuny, J. Perrin; etc. Cu timpul se complăce într-o spirituală și malițioasă galerie de portrete feminine, strălucitoare dar factice, expusă într-o suită de filme în scheciuri cu toate vedetele disponibile ale Italiei (și uneori ale Europei și Americii) ca: *La mia Signora* (Sordi, Mangano); *Le Bambole* (Lollobrigida); *I tre volti* (Soraya); *La donna e una casa meravigliosa*; *Le Fate* (Raquel Welch); *Le Streghe* (Mangano, Sordi); *L'amore attraverso i secoli*; *Arabella*. Ultimele sale filme: *L'assoluta naturale*, cu Sylva Koscina, Laurence Harvey, Maximilian Schell; *Un bellissimo Novembre* cu Gina Lollobrigida, Gabriele Ferzetti, Margarita Lozano; *Capriccio all'italiane*, cu Totò, Domenico Modugno, Ira de Fürstenberg, Walter Chiari; *Metello*, după Vasco Pratolini, cu Lucia Bosé, Massimo Ranieri (1970).

BOLOTOVA Jana

Actriță sovietică de film, născută în 1942. Își face un remarcabil debut, la vîrsta de 15 ani, într-unul dintre cele mai bune filme sovietice de după război: *Casa în care locuiesc*, al regizorilor J. Seghel și Lev Kulidjanov. Ea juca aici rolul unei tinere eleve, sensibilă și romantică, deschizînd ochii mari asupra unei vieți care nu-i oferea deocamdată decît spectacolul dezolant al războiului. La premieră, maestrul ei Serghei Gherasimov (pe atunci J.B. era studentă la Institutul de Cinematografie) o copleși cu elogi și o distribuî în filmul său *Oameni și fiare* (1962), dîndu-i rolul feminin-cheie al tinerei Tania, personaj ale cărui principii de viață se potriveau perfect celor ale tinerei artiste: să refuzi orice compromis, orice minciună, orice nedreptate. Să încredințezi punctul de vedere al autorului, unei debutante de 16 ani era desigur un lucru neobișnuit, dar alegerea interpretei se dovedi perfectă și performanța ei salută de întreaga critică. Diploma de absolvire o capătă cu filmul *Dacă tu ai dreptate* (1963) de Iurii Egorov. Nu acceptă orice rol pentru că antecedentele ei artistice îi impun o alegere severă. Va juca desigur în noul film al maestrului său Gherasimov, *Ziaristul* (1967), un rol de intelectuală afectată, interpretat cu brio și originalitate. După aceea deține rolul militantei comuniste clandestine, Concordia Zaharova, în *Primul curier*, coproducție sovieto-bulgară. Alte filme ale Janei Bolotova, sînt: *Cursa* (1965); *Căpitanul de gardă* (1966); *24/25 nu se mai întoarce* (1969). Turnează actualmente în 2 filme: *Destinul unui agent secret*, de Valentii Dorfman (stud. Gorki) și *Către Lenin*, coproducție U.R.S.S.-R.D.G., în regia lui Günther Reisch.

BOLVARY Geza von,

Regizor de film, autor dramatic și scenarist, ungaro-austro-german, născut la Budapesta, la 26 decembrie 1897; mort în 1961. Părăsește Academia Militară budapestană pentru a se dedica mai întii picturii, apoi teatrului (ca autor de comedii). Pătrunde în lumea filmului, jucînd ca actor de compoziție, scriind scenarii și făcînd apoi regie, pentru casa Star din Budapesta (1919). Trăsătura dominantă a filmelor sale este o narațiune cu contraste puternice, tipic melodramatică, care-i asigură un enorm succes de public. Se stabilește către sfîrșitul perioadei mute în Austria și Germania, unde se va desfășura cea mai importantă și mai notorie parte a carierei sale. La începutul sonorului, el va ști, ca nimeni altul, să folosească noile procedee de filmare, punînd bazele unei noi formule de film, opereta specific cinematografică inaugurată cu triumfalul *Două inimi într-un vals*. Cu o echipă strălucită în care vom găsi pe Walter Reisch (scenarist), Robert Stolz (compozitor) și pe Willi Forst (interpret), Bolvary dăruiește pe rînd opere clasice ca: *Das Lied ist aus* (Cîntecul s-a sfîrșit); *Un tangou pentru tine*; *Femeile vesele din Viena*; *Mona-Lisa*; *Domnișoara ofițer*; *Un cîntec, o fată și un sărut*; *Nu vreau să știu cine ești*; *Parada primăverii*, filme în care se remarcă actori ca: Liane Haid, Gustav Fröhlich, Paul Hörbiger, Franziska Gall, Dolly Haas, Marta Eggerth. Bolvary trece apoi discret la comedia sentimentală: *Cîntecul Bosforului*; *Scandal la Budapesta*; *Stradivarius*; *Visul unei nopți de iarnă*; *Te iubesc deși nu te cunosc*; etc. unde apăreau în plus Magda Schneider, Albach-Retty, la filmul muzical biografic: *Valsul de adio* (Chopin) cu Wolfgang Liebeneiner, la filmul poliistico-revuuistic: *Premiere*, cu Zarah Leander, alinînd discret către drama lirică: *Masco iubirii*; *Maria-Ilona*; *Oglinda vieții*, toate cu Paula Wessely; *Jurnalul unei fete de pension*, cu Angela Salköer; *România iubirii*; *Farmecul Boemei* cu Marta Eggerth; *Surris din Viena*, cu Katho von Nagy. În anii războiului, Bolvary dedică Vienei, care subombase sub cizma nazistă, un grup de filme fermecătoare, pline de nostalgie: *Balul Operei*; *Povestii vieneze*; *Schrammeln-Quartett* și *Liliacul (în culori)*. După război, încearcă să readucă pe ecran, fără a mai găsi climatul spiritual de odinioară, din perioada sa vieneză, opere ca: *Tolle Susanne*, cu interpreta lui favorită Marte Harrell; *Hochzeitsnacht im Paradies*; *Ja, die Liebe im Tyrol*; *Schwarzmelodie*.

BONDARCIUK Serghei

Actor și regizor sovietic de film născut la leisk (Ucraina) în 1922. Aci debutează el ca artist de teatru amator la 17 ani, înainte de a se înscrie în 1939 la Institutul de teatru din Rostov. Războiul îi întrerupe studiile și la întoarcere, în 1945, el se va înscrie la Institutul de Cinematografie din Moscova, unde va fi elevul lui Pudovkin. Va apărea pe ecran încă înainte de terminarea studiilor. Interpretările sale sincere, viguroase, de intensă trăire dramatică, din filme ca: *Tînăra gardă*; *Taras Sevcenco* și *Cavalerul Stelei de Aur*, îi aduc o imensă popularitate în rîndurile spectatorilor și titlul de «artist al poporului». Rol după rol, film după film, S.B. cunoaște o consacrare universală datorită succesului personal obținut peste hotare cu filme premiate la diverse festivaluri internaționale ca: *Poveste neternită*; *Zvăpăiata*; *Othello*. În 1958 debutează strălucit în regie cu: *Saarta unui om*, după Solohov (în care va da și o magnifică interpretare), film sărbătorit în lumea întreagă, salutat de critica mondială ca unul dintre cele mai bune filme de război turnate vreodată. Activitatea lui S.B. în dublă calitate de actor și regizor, excepțională în ambele registre, se va desfășura glorioasă în filme ca: *Serioja*; *Era noaptea la Roma* (regia, Rossellini, turnat în Italia); *Război și pace*, realizat între 1962 și 1964, monumentală operă în 4 serii, distinsă cu numeroase premii și distincții internaționale (printre care Premiul Oscar), precum și colosul istoric în curs de turnare *Waterloo*, coproducție sovieto-italo-americană, cu o distribuție strălucită.

N. POPESCU-BOGDĂNEȘTI

CONCLUZII CE VIN DE LA SINE

Într-un «Bilanț latino-american», prestigioasă publicație argentiniană «Clarín» făcea, de curând, o disecție foarte detaliată a deceniului trăit de statele de la sud de Rio Grande sub semnul Alianței pentru progres, organism născut din inițiativa fostului președinte al Statelor Unite ale Americii, John Kennedy, ca mijloc — zice-se — de luptă împotriva subdezvoltării. Diagnosticul pe care revista îl pune este mai mult decât sumbru: «Cei zece ani care au trecut sînt elocvenți, în sensul că situația se menține, practic, la starea în care se afla atunci cînd s-a născut Alianța».

Trecînd de la analiza unei situații particulare la alta — este citat cazul Perului și Boliviei care, cu dificultăți, își caută un drum propriu în rezolvarea problemelor economice și sociale, al Braziliei și Argentinei, țări dispunînd de un mare potențial uman și de resurse materiale, dar care ocupă primul loc în ce privește teroarea în America de Sud etc. — articolul mai precizează: «Alianța pentru progres a făcut de la început o eroare strategică fatală pentru soarta ei. Au fost abordate unele probleme sociale care constituiau efectul și nu cauza răului de pe continent. S-a încercat într-o perioadă scurtă dezrădăcinarea unor vicii care se reinnoiau în permanență pentru că exprimau realitatea structurilor economice. Obiectivul era generos, dar calea aleasă nu ducea spre portul la care se dorea să se ajungă. Dimpotrivă, în cursul anilor, lucrurile s-au agravat. Refuzul de a recunoaște Americii Latine dreptul la o industrializare accelerată a servit menținerii unor poziții de putere economică ale unor grupuri interne și externe și a adîncit disparerea și dorința de a recurge la mijloace violente».

Așadar, fără echivocuri.

După un deceniu de la semnarea, cu pompă, a documentului de la Punta del Este, Alianța pentru progres se dovedește a fi nici măcar un paliativ, un leac contraindicat mai degrabă. America Latină, acest trunchi de popoare vorbind, în parte, aceeași limbă și nutrinți aceeași năzuință fierbinte de progres, este în realitate un conglomerat de probleme foarte diferite de la un stat la altul, un amestec de realități sociale și economice foarte diferit de la o țară la alta, așa încît ideea unei formule unice de tratament al bolii numite subdezvoltare este condamnată iremediabil la eșec. Apoi, intențiile aliatului din Nord s-au dovedit prea repede a fi altele decît cele declarate. Alianța pentru progres dovedindu-se în fapt nu terenul unei cooperări de la egal la egal, ci ceva semînd cu o tovărășie între oi și lup. Imperialismul, a cărui ideologie și practică este subjugarea altor popoare, și-a arătat și în cazul ce ne preocupă fața-i hidoasă.

Aruncînd o privire spre alte experiențe, revista «Clarín» citează România între țările care, în deceniul ultim, «...au făcut salturi într-adevăr spectaculoase spre condițiile unor puteri industriale». Aprecieri similare la adresa progresului înregistrat de țara noastră am întîlnit de curînd și în alte publicații din America Latină. Sub revelatorul titlu «Miracolul românesc», două organe de presă mexicane puneau în lumină, într-o manieră convingătoare, argumentată, marele salt înfăptuit de poporul nostru în construirea unei societăți prospere și în continuă înnoire. Iar aceasta, explica autorul, se datorează faptului că România a optat pentru o cale sigură, unica de altfel aptă să conducă la progres — socialismul. Concluziile se desprind de la sine.

Radu BUDEANU

EUROPA: DIALOG EFERVESCENT

Calendarul politic al ultimelor două săptămîni a marcat o salutară coincidență: aceea a deschiderii și desfășurării unor reuniuni internaționale ce și-au înscris tematica în direcția găsirii celor mai eficiente mijloace apte să contribuie la stabilirea unui climat al păcii și bune colaborări, atît în Europa, cît și în întreaga lume. Colocviile la care ne referim au fost găzduite la Helsinki, Veneția și Varna și au reunit numeroase delegații, respectiv ale tineretului european, ale organizațiilor interguvernamentale UNESCO, în sfîrșit, ale reprezentanților asociațiilor europene pentru Națiunile Unite.

Desigur, între cele trei importante reuniuni internaționale s-au precizat, prin ordinea de zi supusă discuției, o serie de diferențe specifice. Elementele «profesionalizate» ale celor trei reuniuni internaționale, indiferent dacă au aparținut problemelor tineretului, ale culturii sau ale asociațiilor regionale de sprijinirea Națiunilor Unite, au reliefat însă, în mod evident, convergența tematicii abordate de forurile amintite în vederea atingerii obiectivului unic — o fructuoasă cooperare multilaterală europeană. Dacă spiritul conferinței de la Snagov a fost evocat la Helsinki drept un element pozitiv în aprecierea și abordarea problemelor lărgirii colaborării în mișcarea de tineret europeană, la Veneția propunerile delegației române au fost, de asemeni, remarcate prin caracterul lor constructiv, fapt subliniat de o serie de delegații în cursul discuțiilor. Conferința UNESCO de la Veneția, dincolo de datele strict profesionale ale dezbaterilor, se înscrie în aria mai largă a realizării unui climat al comprehensiunii dintre diversele state și popoare, marcînd totodată importanța colaborării și schimburilor culturale între națiuni ca un instrument eficient al mai bune cunoașteri și înțelegerii.

Desfășurată la Varna, Conferința regională a asociațiilor europene pentru Națiunile Unite, care a intrunit peste 20 de țări europene, a subliniat, în cadrul rezoluției adoptate, rolul pozitiv al colaborării dintre statele continentului nostru în vederea eliminării divizării Europei și a înfăptuirii dezarmării generale, incluzînd, ca etapă intermediară, reducerea forțelor armate străine pe teritoriul statelor europene. Totodată, conferința a apreciat, în cadrul numeroaselor luări de cuvînt, că momentul politic actual întrunește condiții favorabile pentru pregătirea temeinică a viitoare conferințe pentru securitatea europeană. Mesajul transmis de U Thant, secretarul general al O.N.U., reuniunii de la Varna, în care se subliniază că apropiata aniversare a 25 de ani de la înființarea O.N.U. ar trebui să includă și forme concrete în vederea găsirii «căilor și mijloacelor pentru încetarea războaielor și vărsărilor de sînge și crearea condițiilor esențiale pentru pace, justiție și progres» precizează, o dată mai mult, spiritul constructiv în care și-a orientat tematica înlînirea de la Varna.

Reuniunile internaționale la care au participat emisarii unei politici a păcii pe continent au fost consemnate de observatorii politici drept modalități eficiente în direcția continuării și adîncirii tendinței manifestate în ultima perioadă de către țările Europei de a orchestra, împreună, partitura politică a colaborării, înțelegerii și păcii, alt fel spus, a rațiunii și umanismului.

I. FÎNTÎNARU

FENOMENUL INDIAN

Am adeseori sentimentul că unora India le sugerează imaginea unei mări întinse, dar liniștite, înconjurată de mări și oceane în veșnică agitație. Este o imagine cu totul falsă care nu ține seamă de convulsiiile din adîncuri. Telegrama din ultimele săptămîni mi-au adus, în sensul celor de mai sus, noi argumente. Transcriu una din ele în redactarea agenției Associated Press: «Peste 20 000 elemente de stînga au fost arestate în întreaga Indie, pe cînd încercau să sărbătorească a 23-a aniversare a independenței Indiei prin ocuparea de pămînturi aparținînd latifundiarilor». În zilele următoare, agenția France Presse preciza că printre cei arestați se află deputați în parlamentul federal și membri ai parlamentelor statelor din partea Partidului Comunist din India — chiar și conducătorul acestuia, S.A. Dange — și Partidului Socialist Praja și a Partidului Socialist Samyutka.

Ce atrage atenția în aceste evenimente? În primul rînd că avem de-a face cu o amplă ridicare a maselor țărănești care formează grosul (80%) populației de aproape 500 milioane de locuitori ai Indiei. Nu este prima. Și în anii trecuți s-au înregistrat mișcări ale țărănilor înfometări. De astă dată însă mișcarea pare mai de amploare, cuprinzînd state întregi (Madhya Pradesh, Uttar Pradesh, Maharashtra) generalizîndu-se de fapt în întreaga Indie. Este mai dinamică și mai combativă: «Manifestanții protestează împotriva deficiențelor în aplicarea reformei agrare» (A.F.P.). «În pofda acțiunii represive a guvernului, au fost ocupate cîteva mii de hectare» (A.P.). Dobîndește un caracter mai organizat: la conducerea mișcării se află Partidul Comunist din India, care în vîltoarea evenimentelor își întărește alianțele, inclusiv cu cele două partide socialiste.

Este, de asemenea, interesant că mișcarea țărănească din India coincide cu mari acțiuni ale clasei muncitoare și altor pături salariale: sînt în grevă 220 000 muncitori de la uzinele de iută din Calcutta, 70 000 de funcționari au determinat închiderea Burselor de valori și a pieței de ceai. S-au putea da și alte exemple. Mi se pare însă că cele citate sînt suficiente pentru a releva acuitatea cu care se pune în India, la un sfert de veac de la proclamarea independenței întrebarea cardinală: încotro — înainte, spre consolidare și dezvoltarea cuceririlor a căror perspectivă a fost deschisă prin scuturarea jugului colonial, sau înapoi, spre menținerea și accentuarea privilegiilor claselor posedante, a nizamilor, a maharadjahilor și a burgheziei compradore?

După cum ne amintim, această înfruntare de tendințe s-a manifestat chiar și în sînul Congresului Național Indian — partidul de guvernămînt. Aripa sa de dreapta, exprimînd interesele marii finanțe și ale moșierilor, a acționat deschis împotriva naționalizărilor, a limitării activității monopolurilor, a acțiunilor pe linia aplicării reformei agrare. În aceste zile, înfruntarea a luat forme și mai virulente în jurul proiectului de lege pentru abolirea rentelor și privilegiilor acordate foștilor maharadjahi, proiect susținut de guvern și de deputații comuniști și socialiști, și respins de forțele de dreapta. La congresul de la Bombay al partidului C.N.I. doamna Gandhi declara: «Sărăcia și inechitatea socială a accentuat pînă la un punct critic încordarea în societatea noastră. Pentru realizarea scopurilor dezvoltării noastre nu sînt de ajuns lozinci; trebuie întreprinși pași hotărîți în această direcție». Actuala mișcare țărănească constituie un avertisment că programul de la Bombay, care a fost sprijinit și de comuniști, nu poate să rămînă nici el în stadiu de lozinci. Ea este un indiciu că cei jumătate de miliard de oameni năzuiesc spre: înainte.

telex

- PARIS ● Conjunctura economică în țările Pieței comune este caracterizată de tendințe inflaționiste. Cu toate că producția e în creștere, rezervele de productivitate se epuizează rapid. Apare un dezechilibru între cerere și ofertă — apreciază revista «Entreprise».
- LONDRA ● În primele șase luni ale acestui an au fost pierdute, ca urmare a grevelor, peste 6 milioane zile-muncă. E cea mai mare cifră înregistrată, în acest domeniu, din 1947.
- MOSCOVA ● A fost terminat planul general de amenajare a Moscovei pînă în anul 2000. El prevede implantarea, în jurul centrului istoric, a unei salbe formate din 7 noi cartiere, fiecare a cite 1 milion locuitori.
- TOKYO ● S-a calculat că în ultimii 25 de ani în Japonia au murit în accidente de circulație peste 223 000 oameni. Cel mai mare număr de accidente a fost înregistrat la Tokyo.
- ATENA ● Între guvernul grec și compania americano-grecă Texaco-Greece a fost semnat un acord pentru prospectări petroliere în nordul Mării Egee, considerat încercarea de cea mai mare anvergură făcută pînă în prezent în Grecia pentru găsirea unor zăcăminte de petrol.
- LIBREVILLE ● Autoritățile din Gabon — țară cu mari zăcăminte de uraniu,

- petrol, mangan — au hotărît ca, pentru a nu aduce prejudicii economiei țării, consiliile de administrație ale tuturor companiilor străine ce acționează aici să-și mute sediile în capitala Gabonului, Libreville.
- BERNA ● 4 companii aeriene europene — Swissair, B.E.A., B.O.A.C. și Lufthansa — s-au asociat cu un consorțiu bancar în vederea fondării unei corporații europene care va construi și exploata hoteluri.
- CARACAS ● Circa 50 milioane de țărani latino-americani îndură mizeria și foamea — s-a afirmat în Congresul mondial pentru drept agrar. Principalii vinovați sînt marii latifundiași care se opun reformelor agrare și supun țărani unei exploatare nemiloase.
- NEW YORK ● Reducerea alocațiilor de stat pentru învățămînt a dus la creșterea cu 10% a taxelor școlare. Pentru un an de studiu la un colegiu, acestea sînt în medie de 4 000 dolari. O serie de colegii au și anunțat pentru 1971 noi scumpiri ale taxelor.
- ROMA ● Din Italia se fură și se pot anual tablouri, sculpturi și obiecte arheologice în valoare de 6 miliarde lire. Se pare că aici acțiunea o bandă bine organizată, care n-a putut încă fi descoperită de autoritățile italiene, nici de Interpol.

CONSONANȚA PRINCIPIILOR ȘI FAPTELOR

Recent, la Geneva, s-au desfășurat lucrările Consiliului pentru Comerț și Dezvoltare, organ al UNCTAD — Comisia Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare —, organismul care și-a propus o concertare internațională în vederea să ajute la promovarea eforturilor de dezvoltare economică în țările rămase în urmă, să înlesnească acest proces prin creșterea, prin așezarea lui pe baze care să asigure o poziție competitivă, avantajoasă țărilor respective în schimburile comerciale internaționale. Întrunindu-se periodic, Consiliul pentru Comerț și Dezvoltare își propune și urmărește: să ajute la realizarea și promovarea acțiunilor prevăzute în planurile angajate în cadrul sesiunilor UNCTAD — acum ale 10-a de la Conferința din 1968 de la New Delhi privind dezvoltarea economică a unui sistem preferențial generalizat pentru țările în curs de dezvoltare; îmbunătățirea asistenței financiare acordate acestor țări; stabilizarea prețurilor la produsele agricole și sporirea accesului materiilor prime ale țărilor în curs de dezvoltare pe piețele țărilor industriale.

În numeroase alte rânduri, și cu acest prilej (al lucrărilor Consiliului) țara noastră și-a reafirmat poziția sa de lider în domeniul de sprijinire a măsurilor internaționale destinate să faciliteze eforturile țărilor în curs de dezvoltare în vederea progresului lor economic, subliniind atenția deosebită acordată dezvoltării relațiilor comerciale, cooperării economice, industriale și tehnico-științifice cu aceste țări. Politică promovată constant de România socialistă, de a cărei bază raporturilor cu toate țările lumii principiile fundamentale, unanim recunoscute, ale dreptului internațional, de a acorda un permanent și larg sprijin luptei lor în curs de dezvoltare împotriva colonialismului și imperialismului, pentru afirmarea lor liberă și independentă, pentru dezvoltare și progres economic și social, este o expresie concretă, o materializare practică, în condițiile mereu amplificate ale României cu aceste țări. Exemplu dintre cele mai edificatoare este acela al legăturilor economice. Acestea s-au extins și se extind continuu. Comerțul țărilor în curs de dezvoltare cu care România are relații economice s-a mărit de la 35 în anul 1959 la 70 în prezent. Ritmul mediu anual de creștere al comerțului României cu aceste țări (16,3% între 1960 și 1968) este mai ridicat decât cel al comerțului exterior al României în ansamblu (aproape 12%). În timp ce cadrele din țările respective își desăvirșesc pregătirea în România, specialiștii români își aduc contribuția la dezvoltarea în valoare a resurselor materiale din multe state în curs de dezvoltare. Țara noastră participă la construirea de obiective industriale, social-culturale, la fluxul de tehnicieni către acestea. Construirea uzinei de tractoare «VICTORIA», a complexului agrozootehnic de tip industrial la Rasht în Iran, a rafinăriilor de la Gauhati și Haldia în India, a fabricii de produse sodice în R.A.U., participarea la exploatarea petrolului prin livrări de utilaje de foraj și asigurarea de asistență tehnică în Algeria, edificarea complexului de industrializare a lemnului de la Takoradi, în Ghana, doar câteva exemple în acest sens. Consonanța deplină între poziția României și acțiunile ei concrete, dintre principii și fapte, nu poate găsi decât o înaltă apreciere în rândul popoarelor din țările în curs de dezvoltare.

DOUĂ DEODATĂ

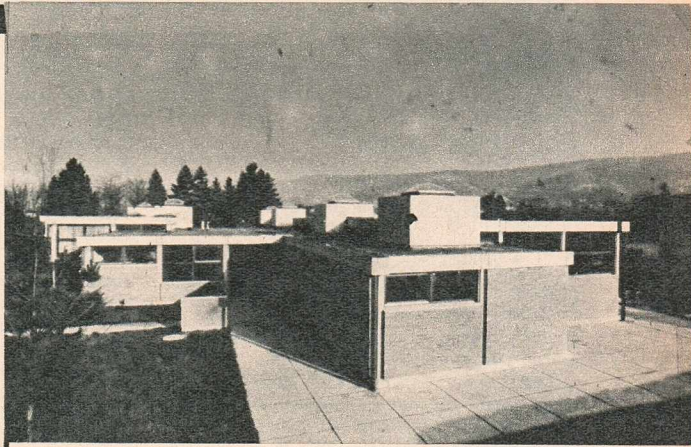
Pe la mijlocul lui septembrie o echipă specială a administrației S.U.A. începe o amplă anchetă la bazele militare americane din Anglia, Spania, Italia și Republica Federală a Germaniei. Ea a fost provocată de amploarea incidentelor rasiale în rândurile unităților americane staționate în Europa Occidentală. Conform datelor oficiale americane, la aceste baze se află 250 000 de oameni dintre care 28 000 de negri. În plus, în Europa Occidentală se mai află 300 000 de cetățeni americani, din care 10 la sută sînt negri. Problema este considerată în mod evident gravă deoarece asemenea incidente sînt pe de o parte incompatibile cu disciplina militară și pe de altă parte știrbesc prestigiul american în țările unde se află trupele.

Se pune însă întrebarea: vor putea fi anulate aceste incidente și consecințele lor atît timp cît acasă, în Statele Unite, conflictele rasiale continuă să reprezinte o problemă majoră nerezolvată a vieții americane? Doar conflictele rasiale din rândul unităților staționate în Europa Occidentală nu s-au născut peste hotare, ele fiind o prelungire, o parte integrantă a frământărilor de acest gen din inși Statele Unite. Așadar, comisia se va afla doar în situația de a constata și de a îngroșa dosarul și așa încercat al litigiilor rasiale.

De fapt, există o strînsă legătură între situația nerezolvată a acestor probleme și continuarea politicii, a cărei concretizare o reprezintă bazele militare americane pe teritorii străine. Diferiți sociologi au arătat că problemele rasiale din S.U.A. sînt în primul rînd probleme economice. Ghetourile negre au devenit principalul focar al tulburărilor rasiale la a căror origine stau discriminările economice nesoluționate. Administrația însăși consideră că numai pentru respectarea drepturilor civile în domeniul învățămîntului va fi nevoie suplimentar, în anul fiscal 1970-1971, de circa 500 000 000 dolari, iar în exercițiul următor de un miliard. La aceasta trebuie adăugate celelalte probleme ale populației de culoare care solicită sume serioase — sărăcia, șomajul, instituțiile necesare aplicării drepturilor civile, locuințele.

Un publicist american semnală recent că punerea în practică a programelor de construcții urbane a constat din demolarea a 400 000 locuințe insalubre și înlocuirea lor cu 100 000 locuințe noi, dintre care doar 1/4 accesibile familiilor cu venituri mici, iar 2/3 din aceste familii sînt alcătuite din locuitori de culoare. Îmi spunea cu căteva luni în urmă un interlocutor american că toate problemele psihologice și sociale complexe legate de conviețuirea cu populația de culoare din S.U.A. ar fi înfinit mai ușor și mai rapid de soluționat dacă aspectele economice și-ar găsi o profundă rezolvare prin alocării financiare adecvate și un program concret de perspectivă. Dar în condițiile în care resurse uriașe sînt înghițite de cheltuielile militare peste hotare, de cursa înarmărilor, este greu de obținut fondurile necesare. Bugetul militar al S.U.A. pentru exercițiul 1970-1971 se ridică la circa 68 miliarde dolari în condițiile în care se așteaptă un deficit de 10,3 miliarde dolari.

De aceea, nu este greșit să se spună că una din concluziile comisiei de anchetare a cauzelor incidentelor rasiale la bazele militare americane din străinătate ar trebui să fie necesitatea lichidării dispozitivului anacronic amplasat pe alte teritorii. Unde mai pui că se rezolvă nu una, ci două probleme majore deodată.

Școală modernă construită după proiectele arhitectului austriac Anton Schweighofer.

EDIFICII ȘCOLARE MODERNE

Chiar dacă, privite de la distanță, sute și sute de realizări independente ale arhitecturii școlare dau o impresie de unitate în toată varietatea lor și de pozitivă creștere, privit de aproape, procesul nu mai comunică aceeași senzație. Prin el se întrevăd durerile și rănile epocii noastre. Școala — primul contact al viitorului cetățean cu viața organizată — ce fel trebuie să fie ea pentru a pregăti oameni culti și dominați de simțul răspunderii? Răsculoare întrebare. Pedagogi, arhitecți, medici, sociologi etc., prezenți la dezbaterile Seminarului Uniunii Internaționale a Arhitecților privind construcțiile școlare, desfășurat la Viena, au răspuns fără să dea o soluție definitivă. Dar oare ar fi fost posibil? Școala americană are propriile sale probleme, iar soluțiile cele mai noi sînt aplicate la Detroit (un fel de institut total de învățămînt, în care sînt reproduse toate aspectele vieții curente pentru ca elevii să nu fie ruși de realitate, este pus la dispoziția copiilor de la vîrsta de 4—5 ani pînă la absolvirea liceului). Excelenta realizare este deocamdată încă în faza de experiment. Școala europeană, fragmentată pe ansamblul ei, își rezolvă acele probleme în funcție de tradiții, economie, posibilități de dezvoltare etc. Școala engleză, ca și cea olandeză, mi s-au părut a fi realizat soluții intermediare atrăgătoare prin rezultatele obținute. Dar toate tipurile de construcții și programe, cu tot aspectul lor mai mult sau mai puțin îndrăzneț, reprezintă abia faze embrionare de învățămînt modern. Cum va fi el în viitor?

— Școala trebuie să fie școală și nu altceva, amestecată cu lumea adulților sau transformată în atelier. Viitorul cetățean trebuie să posede o instrucțiune solidă, și aceasta nu se poate obține prin hibridi de învățămînt — mi-a răspuns prof. arh. Cicconcelli — Italia.

— Școala ar trebui să preia «aventura străzii». Să fie la fel de atrăgătoare, dar în același timp extrem de instructivă și dotată cu toate instrumentele și aparatură tehnică necesare — prof. Felix von Cube — R.F. a Germaniei.

— Metodica modernă, în construcții adecvate, înzestrate cu laboratoare, aparate de televiziune și radio pentru grupe de studiu independente, ar putea îmbunătăți actuala școală. Cele experimentate pînă azi la noi se dovedesc eficiente — prof. Th. Geursen — Olanda.

— Fiecare societate își construiește școala de care are nevoie, iar instrucțiunea și cultura dezvoltă în fiecare individ acele trăsături morale pe care societatea le stimulează. În funcție de tipul de școală se creează masa indivizilor culti, înzestrați cu inițiativă sau simpli executanți, capabili sau mediocri. Tipul de școală, relațiile dintre ea și elev, atmosfera imprimată de regulile stabilite — libere sau de constrîngere — au prelungite efecte în viața ulterioară a fiecărui individ — dl. Cedric Price — Anglia.

Am rezumat succint opinii diferite. Francezii, care au harul replicii prompte, mi-au dat o avalanșă de răspunsuri. Rețin în rezumat pe cel al d-lui Eugène Claudius Petit, vicepreședintele Adunării Naționale Franceze — prezent la începutul dezbaterilor, ca și alte personalități, reprezentînd UNESCO, ministere ale învățămîntului din Austria, Olanda etc. În discuție d-se releva necesitatea adaptării clădirilor la perspectiva copiilor. Și educarea elevilor prin stimularea însușirilor individuale. «Fiecare copil manifestă interes într-o anumită direcție. Și chiar dacă în cursul anilor preferințele se diversifică, educatorul (sau educatorii) să țină seama de nota dominantă a fiecărui caracter individual. Aceasta ar trebui să fie contribuția școlii la dezvoltarea armonioasă a naturii umane pe caracteristica individuală dominantă». Am ascultat în tăcere, fără replică, sperînd ca această aspirație să aibă caracterul unei profeții.

Mărfurile prezentate în cadrul expoziției cu vînzare a magazinului bucureștean VICTORIA, deschisă recent la magazinul universal din Sofia, se bucură de o foarte bună apreciere din partea locuitorilor din capitala bulgară.

VARȘOVIA

BUCĂTĂRIA ANULUI 2000

Corespondentă specială de la Krystyna WYHOWSKA

Specialiștii polonezi în probleme de agricultură și aprovizionare sînt de pe acum preocupați de ce se va minca în anul 2000. Ei au organizat recent pe această temă o conferință de perspectivă. Redăm aici cîteva dintre problemele abordate.

Astăzi nu există încă posibilități pentru satisfacerea tuturor cerințelor alimentare ale locuitorilor Poloniei. În special, meniurile familiilor numeroase par să nu fie îndestulătoare din punct de vedere al caloriilor și al varietății. Este însă vorba mai degrabă de aprecieri aproximative decît de date exacte, deoarece cele două instituții care s-au ocupat de analizarea bugetelor familiale — GUS (Biroul general de statistică) și IER (Institutul pentru economia agriculturii) — au obținut rezultate oarecum diferite.

În ce privește viitorul, specialiștii sînt optimiști. Ei afirmă că, în anul 2000 standardul alimentar necesar va fi obținut. De altfel, între felul cum vor minca nepoții polonezilor de azi și cel în care se mîncă în prezent diferența nu e mare. În anul 2000 se va consuma mai mult pește și mai puțină carne, mai multe legume și mai puțini cartofi și zahăr.

Multe țări vor fi ajuns atunci la nivelul maxim al posibilităților lor în producția agricolă. Savații polonezi nu prevăd apariția unor plante agricole noi, fiind însă toți de acord că plantele existente vor fi înnobite și imunizate împotriva secetei, a excesului de umiditate, a frigului. Substanțele cele mai deficitare astăzi sînt proteinele. În viitorii 30 ani această problemă nu va mai exista, cu toate că oamenii vor continua să consume proteine în formele lor tradiționale — carne, pește, lapte etc. Furaiele însă vor fi produse pe bază de... petrol. De pe acum în unele țări au început să se producă succedanele ale cărnii și mezelurilor (imitația se pare că este foarte reușită), extrase din petrol și soia. Se caută, de asemenea, pe tot globul noi surse de proteine. În Noua Zeelandă, de exemplu, se fac încercări de a le extrage din lîna de oi.

Cu toate acestea, specialiștii polonezi nu prevăd în planurile lor de perspectivă biftecuri preparate din petrol sau din lîna de oi. Ei afirmă că în producția de mărfuri alimentare Polonia se va orienta nu spre noi materii prime, ci spre noi metode tehnologice. Între altele, folosirea energiei nucleare, care va produce cantități uriașe de curent electric pentru a încălzi ogoare întregi și a ține la temperaturi scăzute miliarde de tone de produse.

În magazinele poloneze ale anului 2000 se vor găsi în special produse alimentare gata preparate (cel puțin 50% din întreaga cantitate). De asemenea, vor dispărea anumite produse clasice pentru zilele noastre — în primul rînd untul, care va lăsa locul margarinei, mult mai sănătoasă. Datorită unei rețele largi de cantine și restaurante, precum și a produselor alimentare gata preparate, specialiștii au apreciat în cadrul recentei întruniri că femeile poloneze ale anului 2000 nu vor pierde în bucătărie mai mult de o jumătate de oră pe zi. Ce fericire!

REPUBLICA DOMINICANĂ: „CRIZA REALEGERII”

Pentru prima dată în istoria Republicii Dominicane a fost instalat, în funcția de președinte al țării, deținătorul mandatului prezidențial precedent, Joaquin Balaguer. Ce a determinat oare realegerea «micului doctor» — cînd însăși constituția excludea în urmă cu numai cîteva luni posibilitatea ca aceeași persoană să dețină succesiv două mandate prezidențiale?

La această întrebare, răspunsul cel mai scurt pe care îl dau comentarii politici este: «armata» — armata și poliția, care au supravegheat îndeaproape votul exprimat la 16 mai de dominicani. Observatorul atent al vieții politice dominicane poate însă descoperi că la baza acestei realegeri stă de fapt ascuțita criză politico-economică prin care trece Republica Dominicană.

Cu o economie dependentă, în proporții copleșitoare, de monopoliurile și piața S.U.A., această «Banana Republic» prezintă aceleași caracteristici și pe plan politic. E suficient să amintim «ajutorul» acordat de «mariners» pentru reprimarea răscoalei populare din 1965 și manevrele pentru înăbușirea mișcării constituționaliste a lui Caamano. Venind la putere în 1966, Balaguer nu a pus capăt imixtiunii nefaste a S.U.A. în treburile interne ale Republicii Dominicane. Avocat și fost ministru pe vremea dictatorului Trujillo, Balaguer a știut să manevreze astfel ca să-și păstreze fotoliul prezidențial. Cu puțin timp înaintea alegerilor din acest an, el a trădat acel «gentleman's agreement» cu opoziția și, aducînd constituției amendamente care să-i permită reînnoirea mandatului, s-a declarat candidat oficial al partidului reformist. Apoi, pentru a contracara definitiv opoziția, el s-a folosit fie de manevre «diplomatice» — a anunțat că își va retrage candidatura dacă opoziția va desemna un candidat unic, acord însă imposibil de realizat pe fundalul unor stridente disensiuni în opoziție — fie de metode repressive («500 de prizonieri politici zac în închisori și 57 de lideri ai opoziției au cerut azil la diverse ambasade din Santo Domingo în timpul campaniei electorale») — a declarat Pablo Gomez, unul din liderii opoziției dominicane. Dar recrudescența unor forțe opoziționiste puternice, deși divizate, a accentuat «criza realegerii» despre care se vorbește tot mai mult la Santo Domingo. Frecvențele demonstrații ale maselor populare, asasinatelor politice, înmulțirea organizațiilor dominicane de extremă dreaptă, teroriste, fac să crească tensiunea politică la Santo Domingo.

În aceste condiții, una din sarcinile cele mai dificile și mai urgente care îi revin lui Balaguer în cursul noului său mandat este «concilierea internă». Președintele a inițiat în acest scop o serie de contacte cu liderii ai opoziției, încercînd să le obțină colaborarea. El a promis chiar că va satisface cererile pentru o reformă constituțională și pentru o nouă lege electorală, prin care să se asigure depline garanții partidelor de opoziție și să se excludă posibilitatea reînnoirii mandatului prezidențial. Deocamdată însă, atît contactele cu opoziția cît și promisiunile făcute de Balaguer nu au avut darul de a insenina cerul înnorat ce stăruie deasupra Republicii Dominicane după o campanie electorală dominată de violență și, în plină criză a realegerii, normalizarea vieții politice dominicane nu pare a fi atît de ușoară. Unii observatori nu exclud chiar posibilitatea unui apropiat puci, declanșat de organizații paramilitare extremiste.

Dan BULGĂR

Ca urmare a cererii guvernului Lon Nol de a i se acorda un ajutor militar de 500 milioane dolari, autoritățile americane au trimis în Cambodgia o tranșă de armament și vehicule pentru transporturi militare (în fotografie) în valoare de 50 milioane dolari.

LEIPZIG '70

Pe lîngă produse industriale de larg consum, agroalimentare și ale industriei chimice, țara noastră, a prezentat la Tîrgul internațional de la Leipzig și garnituri de mobilă. În fotografie, una din garniturile expuse de întreprinderea «Tehnoforest-export» la Leipzig.

TOKYO

COMORILE DE SUB APE

Corespondentă specială de la Florea ȚUIU

În lupta lui cu natura, omul a explorat aproape toate posibilitățile oferite de uscat. Acum este rîndul mării și oceanelor, asupra cărora și-au concentrat atenția știința și tehnica modernă. Oceanele și mările ocupă o suprafață de trei ori mai mare decît cea a uscatului, constituind un așa-numit «al șaptelea continent», despre care se spune că este inepuizabil în bogății.

În Japonia, dezvoltarea exploatarea resurselor oceanului a devenit o problemă presantă. De pe acum se discută despre apariția unei industrii petroliere în apropierea țărmurilor, de extracția de mineruri, de culturi piscicole în ocean și chiar de... parcuri submarine. Forările pentru descoperirea petrolului se fac în apele din jurul insulelor de circa nouă ani. În apropierea țărmurilor prefecturilor Akita și Niigata au și fost descoperite mici cantități de petrol. Se crede că o structură geologică asemănătoare are întreg fundul Mării Japoniei, pe fișa ce se

întinde între Nagasaki și Okinawa. Firma japoneză «Idemitsu Kosan Co», în colab. cu societăți străine, cercetează prezent zăcămintele petrolifere submarine dintre peninsulele Tsugaru și Noto. Grupurile «Mitsubishi» și «Shell» au înființat urmă cu cîteva vreme o companie mixtă: «Nishi Nihon Sekiyu Kaihatsu KK» — și va cerceta o suprafață de 61 000 kilometra pătrați din jurul insulei Kyushu. Dar explorarea bazinelor petrolifere maritime începe înconjoară țara este abia la început. În a petrolului și a gazelor naturale, se speră să fie descoperite pe fundul mării și oceanelor importante zăcămintele minerale. Asociația japoneză pentru promovarea descoperirii metalelor și mineralelor a și anunțat posibilitatea descoperirii unor importante resurse de cupru, zinc și plumb pe fundul mării, în zona prefecturii Shimane și în golful Mutsu din prefectura Aomori.

Întrucît lipsa de alimente preocupă mai mult timp populația globului în continuă creștere, numeroase țări depun eforturi pentru folosirea resurselor marine. Japonia a elaborat în acest domeniu un «plan înmulțire a peștelui». În marea interioară Seto, de pildă, au fost amenajate cinci parcuri speciale pentru creșterea și înmulțirea crustaceelor și peștilor. Agenția pentru piscicultură întreprinde acum experiențe pentru a descoperi «cîmpuri submarine de pește» prin scundarea pe fundul apei a unor uriașe coloane metalice, la adăpostul cărora să se înmulțească peștele. Cît privește plantele marine, acestea cresc din abundență, atingînd 1 tonă pe kilometrul pătrat. O parte din acestea sînt de pe acum utilizate pentru hrană medicamentă. Nu este exclusă folosirea în cantități mari pentru cosmetice, textile și alte produse industriale.

Pentru recrearea japonezului, Agenția pentru planificarea economică a subliniat necesitatea construirii unor parcuri marine și a altor baze oceanice. În prefectura Ehime, de pildă, navele de sticlă care se observă fundul mării constituie mare atracție. Firmele «Meitetsu Rail Co», «C. Itoh and Co» și «Hitachi Shipbuilding and Engineering Co», cooperează în întocmirea planului construirii unui parc subacvatic în apele din apropierea de Kuramoto, în prefectura Wakayama. Printre activitățile construcțiilor submarine figurează și un teatru.

Silviu BRUCAN

90 la sută

De curînd, Organizația de cooperare și dezvoltare economică, pe scurt O.C.D.E., care cuprinde țările capitaliste industrializate, a dat publicității un studiu despre decalajele tehnologice din care reiese că 90% din calculatoarele electronice din lumea occidentală au fost instalate de firme americane.

Această cifră strigătoare a reactualizat dezbaterile mult disputate probleme a penetrației capitalului american în Europa Occidentală și a implicațiilor sale economice și politice. Potrivit obiceiului modern de a prinde orice fenomen într-o formulă sintetică și pregnantă, care nu a ocolit nici știința politică, această penetrație economică apreciată ca fiind mai importantă și de mai lungă durată decât influența politică și militară exercitată de S.U.A. în Europa postbelică, a fost denumită «a treia putere după S.U.A. și U.R.S.S.» sau, mai plastic, «colonialism tehnologic». Este deja cunoscut și documentat faptul că investițiile americane s-au concentrat în ceea ce se numește «industrii științifice», care determină viitorul industriei și că cei ce controlează aceste ramuri vor controla progresul tehnic al întregii industrii vest-europene. Între aceste industrii științifice, calculatoarele ocupă evident locul prim, decisiv. La funcția primordială pe care o au în procesul de automatizare, se adaugă un element extrem de semnificativ, anume: calculatoarele complexe operează pe baza unui «cifru» care limitează utilizarea lor.

În ofensiva pentru stabilirea hegemoniei tehnologice a S.U.A. rolul cel mai activ revine uriașei corporații International Business Machine (I.B.M.), care controlează 70%-75% din întreaga piață capitalistă.

Procesul de emancipare politică de sub tutela americană inaugurat de Franța și dezvoltat acum de Republica Federală a Germaniei se exprimă și pe plan eco-

nomie. Raportul O.C.D.E. subliniază că dat fiind caracterul «internațional» al industriei electronice și al produselor sale, măsurile protecționiste tradiționale — taxe vamale și contingente — sînt ineficiente și că soluția folosită este prioritatea acordată firmelor naționale la achiziționări de calculatoare de către armată, universități, servicii publice. O altă formă de a reacționa în fața ofensivei americane rezidă în tendința de concentrare a firmelor respective din țările Pieței comune, tendință care împinge spre admiterea Angliei care produce calculatoarele mai complexe.

Ca și celelalte fenomene contemporane, «colonialismul tehnologic» abundă în aspecte contradictorii. Firmele americane dețin însă procedee perfecționate cu efect de reducere a costului pe care industria vest-europeană cu greu le poate «sfida», fără riscul de a rămîne în urmă în ascuțita competiție de pe piață. De asemeni, investițiile americane, așa cum o dovedește recentul caz Bordeaux, au mare șel local prin faptul că promit angajarea unui mare număr de brațe de muncă și o anumită înviore economică locală. Decizia mării companii americane Ford de a construi uzina de automobile în orașul Bordeaux, în loc de Charleville, a stîrnit vii controverse în Franța, fiind atribuită faptului că premierul Chaban Delmas candidează la 20 septembrie pentru postul de deputat al departamentului. Pare destul de ciudat că o acțiune, urmărind stabilirea hegemoniei tehnologice americane, a devenit un atu electoral.

Căile politicii sînt într-adevăr întortocheate. Stabilirea hegemoniei se ciocnește de tendința afirmării intereselor naționale, împletindu-se cu acea forță obiectivă a presiunii interdependenței și tehnologiei care, în ultimă instanță, își deschide drum și împinge lucrurile — și o dată cu ele omenirea — înainte.

ALGERIA: STRATEGIA DEZVOLTĂRII

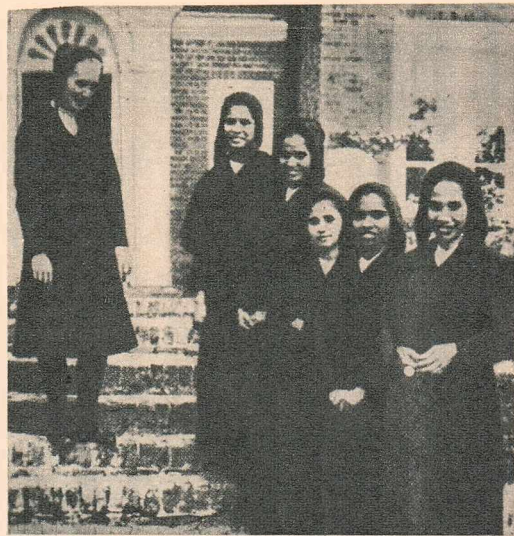
«După cucerirea independenței politice am uitat nici un moment că trebuie să sfășurăm și să câștigăm o altă bătălie, cea a construirii unei economii naționale independente». Cuvintele, rostite de președintele Houari Boumediene, constituie motoul tregii politice algeriene. În lumina actualului plan cvadrienal de dezvoltare, această politică poate fi sintetizată într-un triptic reprezentînd însuși fundamentul ei: industrializare, revoluție agrară și culturală. Algeria a ales calea industrializării — în viața recentă revista «Jeune Afrique», reținînd prioritatea acordată de Algeria secarelor de bază ale economiei, care constituie cheia progresului general (industria trolrieră, petrochimia și siderurgia). Răzăriile de la Alger și Arzew, cel dintîi combinat siderurgic de la El Hadjar, complet de motoare diesel și de tractoare de la Constantine sînt numai primii piloni ai noii rețele industriale algeriene, pentru completarea căreia planul economic prevede alocarea a 48 la sută din cei 26,4 miliarde dinari afectați investițiilor. Adevărat «an al aurului negru», 1970 va consemna o producție record de 60 milioane tone țitei, datorită descoperirii comorii de petrol ascunse sub zăcămintele fierbinți ale Saharei. Participarea la extracția și prelucrarea bogărilor petrolifere, care constituie afa și baza economiei, a crescut considerabil în acest an ca urmare a naționalizării filialelor din Algeria ale unor mari trusturi străine («Shell», «Phillips Petroleum», «Amif» etc.), revizuirii regimului fiscal aplicat companiilor franceze și extinderii cîmpului de acțiune și a atribuțiilor societății naționale algeriene de hidrocarburi «Sonatrach». Aceasta deține în prezent peste 50 la sută din totalul acțiunilor în ramura petroliferă, acum și monopolul producției, transportului și comercializării gazelor naturale. Revoluția agrară își propune reducerea parității de dezvoltare existente între zona rurală și totodată stabilirea treptată

a unui echilibru între sat și oraș. Ea se află acum în etapa cea mai complexă, urmînd să se concretizeze nu numai printr-o limitare a proprietății funciare și printr-o repartizare mai echitabilă a terenurilor agricole, ci și prin crearea condițiilor care să înlesnească valorificarea pămînturilor redistribuite și ridicarea nivelului de trai al felahilor. În perioada cvadrienală a planului economic (1970-1973), agricultura va beneficia de 20 la sută din totalul investițiilor. În vederea creșterii producției agricole se vor extinde suprafețele cultivabile prin efectuarea unor importante lucrări hidrotehnice (15 noi baraje, rețele de irigație).

Conștientă, în același timp, că încadrarea în caravana progresului corespunzător secolului XX presupune o intensă colaborare pe plan extern, țara cuprinsă între apele Mediteranei și «marea» de nisip a Saharei și-a făcut o adevărată vocație din cooperarea multilaterală și reciproc avantajoasă cu state de pe diverse continente.

Sabina BONDOC

Novice de origine indiană, fotografiate în fața unei mănăstiri din Genova, Italia. Ele fac parte din cele circa 5 000 tinere din statul Kerala, adevărate promisiuni de viață îndestulată și posibilități de studiu să devină călugărițe în mănăstirile din ce în ce mai pustii ale Europei. Afacerea — soldată pe de o parte cu sume mari de bani, primite de «recrutorii» din India de la familiile tinerelor și mai ales din partea mănăstirilor interesate, și, pe de alta, cu amara dezamăgire a novicelor puse în condiții de semisclavaj — suscită interesul presei internaționale, făcînd totodată obiectul unei anchete întreprinse de autoritățile indiene.

cronica de trei secunde

PRUNCUL

Nici o noutate în descoperirea celor doi cercetători japonezi; banalități: nenăscut, trăind în întinericul matern, copilul aude și resimte palpațiile lumii și omului; emoțiile mamei i se transmit imediat; inima sa bate mai repede cînd mama se supune vizitei medicale; descărcarea de adrenalină din omul mare îl afectează și pe cel mic, din adînc; lumea te invadează cu mult înainte de a avea o zi; stai acolo la căldurică, nimeni nu știe cum arăși la față — dar simți deja ce-i aia un urlet, o spaimă, o bucurie, un zgomot; dovadă că dacă ai început să te dezvolți — de la bun început — lângă un aeroport, cum e cazul celor născuți lângă aerodromul din Osaka, mai toți pruncii nu se trezesc și nici nu plîng cînd avioanele decolează și aterizează în jurul leagănelor lor. Ei auziseră din burta mamei cum decolează și aterizează un avion și se obișnuiseră. Sau — cum se mai zice — se adaptaseră.

Banalități — repet: e limpede că din burta mamei sîntem predispuși la adaptare. Din burta mamei venim cu morbul obisnuinței.

Din întinericul matern se naște în noi simțul aranjamentului și al acomodării la mediu. Întru în a 480-a lună a vieții, dar mi-e clar că aplecarea spre concesie — corolar al adaptării la mediu — am resimțit-o din cea de-a treia lună numărată înainte de a împlini o zi cu ochi și cu sprîncene.

Problema e alta: de ce, fir-ar să fie, n-am rămas acolo, unde era atît de bine și aflam tot ce se petrece în inima mamei? Cu puțină adrenalină în plus, cred că aș fi putut ajunge să citesc și ziarele mele, nu-mi mai trebuia nimic, și poate că scăpam cu bine.

BALAUURI

Literatura modernă rezolvînd o dată pentru totdeauna problemele legate de Făt-Frumos și Ileana Cosînzeana, au mai rămas unele chestii în suspensie privitoare la balauri și la monștri. Se știe că în lumea modernă, monștrii — spre diferență de Feții-Frumoși — nu-s o vorbă goală. Există monștri cum te văd și cum mă vezi, pe hartă ca și pe pămînt. E unul recent descoperit pe lângă Meldola — în Italia: are

42 de labe, o crustă pe spinare, 6 la 7 metri lungime, 25 de centimetri diametru și pute. Un țaran viteaz l-a văzut și l-a numărat de la labe și șenile pînă la turelă. Iată un om în două picioare. Eu sau alții am fi fugit, «talianul» a stat atent, neînfricat și «lușid» — cum zice un fermecător prieten din Moldova — și a privit bestia în ochi. Dar această minunată contribuție la demascarea monștrilor riscă să rămînă fără rezultat. Sindicatul de inițiativă creat în jurul celebrului lac de la Loch Ness ar fi gata să trimită un protest sever pentru a pune capăt la ceea ce el numește: «o concurență ilegală». E o porcărie: sindicatul acesta declară toți monștrii lumii ilegali — lăsînd unul singur demn de acest nume. Vom avea o lume cu un unic monstru — cel de la Loch Ness. O oribilă porcărie. O monstruoasă porcărie: monștrii sînt apărați cu metode monstruoase. Substantivul cheamă adjectivul, simt cum pe șira spinării îmi crește o crustă și nu m-aș mira ca eu însumi, în lupta împotriva, contra și pentru demascarea tuturor monștrilor să devin monstruos.

Radu COSAȘU

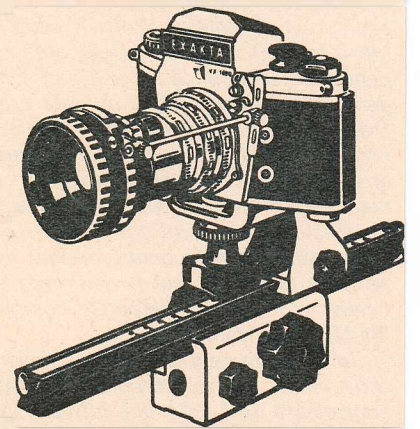
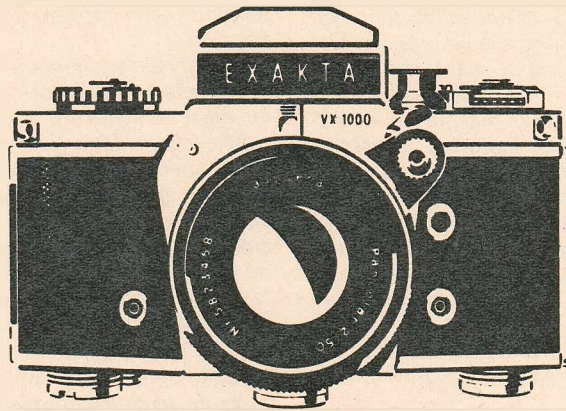
Original

**EXA
EXAKTA**

Dresden

A pleca în concediu fără un aparat EXACTA VX 1000, EXA 500 sau EXA I a, înseamnă a comite o greșeală față de tine însuși. Încredințați amintirile dumneavoastră cele mai frumoase numai unui aparat de înaltă calitate care pe baza construcției pe principiu de oglindă-reflex și a numeroaselor obiecti-

ve speciale și a accesoriilor multiple, poate lucra deosebit de corect. EXACTA VX 1000, EXA 500 sau EXA I a folosesc fiecare situație la maxim, bineînțeles nu numai în concediu, ci și în orice alt domeniu al activității dv.

Pentru toți și în orice împrejurare!

Prezentat de:

carte

● În volumul **Izvoare folclorice și creație originală** întâlnim șapte studii semnate de membrii sectorului de literatură populară al Institutului de istorie și teorie literară «G. Călinescu», prin care se urmărește depistarea rădăcinilor folclorice în opera unor scriitori reprezentativi ai literaturii noastre. Autorii studiilor sînt I. Oprisan, Emil Manu, Viorica Nisocov, Ovidiu Papadina, George Muntean. Scriitorii cercetați sînt Mihail Sadoveanu, Octavian Goga, Gala Galaction, Ion Pillat, Lucian Blaga, Ion Barbu, Vasile Voiculescu. Absolut toate studiile sînt remarcabile prin punerea și rezolvarea științifică a problematicii abordate, prin contribuțiile de așteptate ori valoroase și inedite ce le conțin. Volumul a apărut sub îngrijirea științifică a dr. Ovidiu Papadima (Editura Academiei).

● În colecția «Cele mai frumoase poezii» semnalăm apariția cărții de Poezii de Nichita Stănescu (Editura Albatros).

● **Viața lui Ștefan cel Mare** de Mihail Sadoveanu a apărut într-o nouă ediție la Editura «Meridian». «Scurtă introducere» de Dumitru Almaș.

● O temeinică documentare, numeroase date și interpretări inedite raportate la situația generală social-politică a epocii evocate ne oferă Constantin Corbu în cartea sa «**Tărâniștea din România între 1864 și 1888**» (Editura științifică).

● Cartea **Evoluția gândirii în anatomia omului** de I. Th. Riga și Gh. Călin se recomandă prin enunțarea unor probleme de strictă specialitate într-o formă clară și accesibilă (Editura științifică).

● La Editura «Junimea» Iași au apărut **Memoriile lui Sherlock Holmes** (povestiri) de Sir Arthur Conan Doyle.

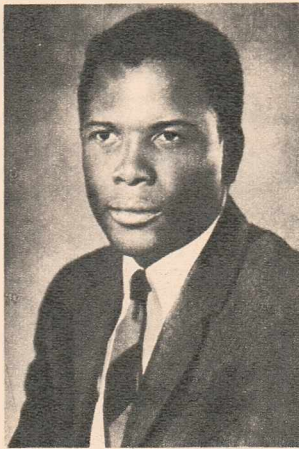
● Prin varietatea și densitatea substanței sale, sumarul numărului 5 al revistei «Secolul 20» ne reține îndelung atenția. Desprindem câteva titluri: Ezra Pound și «magismul» de Matei Călinescu; Poetica blagiană de la «osinda» la «mintuirea» cuvintului de Ștefan Aug. Doinaș; Întîlnire cu Ernst Jünger de Dan Hăulică; Note definitive ale culturii românești de Virgil Cîndea... În buna traducere a lui Ion Roman citim romanul lui Ernst Jünger: **Falezile de marmură**.

cinema

● **Păsările**. Alfred Hitchcock, «maestrul groazei», desfășoară întreaga sa știință de a declanșa fantasticele mecanisme ale spaimei și așteptării încordate, de a ne împinge pe marginea prăpăstii. Interpreți — Tippi Hedren, Rod Taylor, Jessica Tandy, Veronica Cartwright, Ethel Griffies, Charles Mc Graw, Ruth Mc Devitt, Joe Mantell, Elizabeth Wilson, Lanny Chapman.

● În arșița nopții. Deținător al mai multor Oscariuri 1967, filmul regizorului american Norman Jewison, repune în discuție permanența luptei pentru demnitate a oamenilor de culoare. În distribuție — Sidney Poitier, Rod Steiger, Warren Oates, Lee Grant, Larry Gates, James Patterson, William Schelert, Beach Richards.

● **Clipa de libertate**. Două schițe cinematografice (**Bătrînul și Vreau să trăiesc**) semnate de autori diferiți, cineaștii bulgari Peter Kaisev și, respectiv, Ivanka Grabceva, două destine omenestii relevante cu sobrietate și emoție. Interpreți — Stoico Mazgalov, Mișa Mihailov, Todor Kolev, Nadejda Randjeva, Peter Slabakov. **Clipa de libertate** a deschis manifestarea închinată «Zilelor filmului bulgar» în cadrul cărora a fost prezentat. În

Sidney Poitier

reluare, prestigiosul succes de acum trei ani «Ocolul».

● Mari cineaști pe ecranele noastre: **Buñuel** («Jurnalul unei cameriste»), **François Truffaut** («Mireasa era în negru»), **Miklos Jancso** («Așa am venit»), **Milos Forman** («Asul de pică»), **Robert Wise** («Sunetul muzicii»).

● Dintre noile producții ale studioului «Alexandru Sahia» va recomanda: **Prieteni de vatră veche**, **Oamenii și apele**, **Întii copiii**. **Un oraș își caută chipul**, **Geometrie dură**.

disc

● Printre vocile îndrăgite de iubitorii muzicii populare românești, este și cea a lui **Matei Constantin**. Din repertoriul lui bogat «Electrecord» a selectat un buchet de gingașe melodii: «Vino, mîndruțo, sub lună», «Bine mă simi vinător», «La izvor, lingă fîntînă» sau «Mîndruță de la Lișteava». Acompaniază orchestra Gheorghe Zamfir (EPD-1238).

● Printre atîtea formații orchestrale, mai mari sau mai mici, cu pretenții sau fără pretenții, mai apare din cînd în cînd și cite un taraf, «ansamblu» de cea mai autentică sorginte folclorică. Asemenea formație salvează adeseori creații supuse torturii de unele hipertrofiate orchestre, așa zis populare. Mărunta grupare a lui **Alexandru Titruș** argumentează cele afirmate mai sus. «Doine», «Purtată», «Hațegane», «De-a lungul», cam din asta se compune repertoriul său. Dar destul pentru a aprecia adevărata artă lăutărească (EPC-10095).

● Serialul, căci într-adevăr serial este, «Noi slagăre engleze» (oare nu se zice «englezesti»?), într-un nou episod la «Electrecord». Se cunoaște de toată lumea succesul de care s-au bucurat primele două apariții. Sintem convinși că tot așa se vor petrece lucrurile și cu cele de față. E și firesc, dată fiind celebritatea «hits»-urilor înregistrate, douăsprezece la număr. Nu putem spune cine interpretează și cine acompaniază... că nu scrierilor! (EDE-0447)

muzică

● În cea de-a doua săptămînă (13 IX-19 IX) a Festivalului «Enescu»:

● Soliști instrumentiști de mare prestigiu printre care: pianistii **Jörg Demus** (Concertul nr. 2 de Brahms)¹, **Paul Budura Skoda** (Concertul nr. 4 de Beethoven)², **Radu Lupu** (Concertul nr. 3 de Beethoven)³; violoncelistii **Mstislav Rostropovici** (Concertul de Haydn)⁴ și **Radu Aldulescu** (Concertul de Dvorak)⁵.

● Dintre maestrii baghetei de peste hotare notăm pe **André Previn** cu London Symphony Orchestra în două concerte (Robert

Simpson, Beethoven, Stravinski și Enescu, Britten, Schubert)⁶, Wolfgang Sawallisch cu Filarmonica «George Enescu» (Enescu, Dvorak, Brahms)⁷; **Bogo Lescovic**, **Viktor Sirokov** și **Viktor Fedotov** în fosa Operei Române.

● Dirijori români: **Nicolae Boboc** cu Filarmonica «Banatul» (Brahms, Sostakovici, Aurel Stroe)⁸, **Mircea Cristescu** cu Filarmonica bucureșteană (Beethoven, Bartok, W. Berger)⁹, **Iosif Conta** cu Orchestra simfonică a RTV (Beethoven, Haydn, Doru Popovici)¹, **Constantin Popovici** și **Cornel Trăilescu** în spectacole de operă.

● Prestigioase programe de muzică de cameră. Notăm: Cvartetul «**Juillard**» în două concerte — Mozart, Schubert, Anton Webern² și program Beethoven³; orchestrele de cameră ale Conservatorului din București «**Academica**», dirijor **Al. Sumski** (Enescu, Paul Constantinescu) și «**Camerata**», dirijor **Dumitru Pop** (Enescu, Theodor Grigoriu).

● Ne mai rețin atenția: recitalul pianistilor **Paul Budura Skoda** și **Jörg Demus** cu muzică la patru mîini și la două pianе cu piese din repertoriul Schumann, Schubert, Debussy, Mozart⁴; recitalul flautistului **Jean Pierre Rampal**, la pian **Albert Gutman**, cu lucrări de Haendel, Bach, Beethoven, Poulenc, Enescu, Debussy, Honnegger, Bartok⁵; în sfîrșit, un program bogat de lieduri cu **Elisabeta Neculce-Cartiș**, **Martha Kessler**, **Emilia Petrescu**, **Valentin Teodorian**⁶.

● Ce ne oferă Opera Română? Un buchet rar de soliști vocali de peste hotare: basul **Nicola Ghiuzel** («Faust»), soprana **Virginia Zeani** («Aida» și «Don Carlos»), basul **Nicola Rossi Lemery** («Boris Godunov»), «Don Carlos»), dintre marii interpreți autohtoni notăm pe **Elena Cernei** și **Ion Buzea** («Aida»), **Dan Iordăchescu**, **Cornel Finăteanu**, **Marina Krivolici** («Faust»), **Zenaida Pally**, **Valentin Teodorian**, («Boris Godunov»), **Nicolae Herlea**, **Cornel Staru**, **Viorica Cortez** («Don Carlos»).

● Trei remarcabile spectacole ale Teatrului academic de operă și balet «S.M. Kirov» din Leningrad: «**Lacul lebedelor**» de Ceikovski, «**Giselle**» de Adam și un spectacol-coupé cu fragmente din marile baletе clasice ruse și sovietice.

● **Gînduri închinare lui Enescu** — o antologie inedită datorată pasiunii competente a doi cercetători: **Victor Crăciun** și **Petre Codrea**. O carte excelentă, scrisă de zeci de personalități române și străine, fascinate de cel socotit o «chintesență a întregului popor» român. Un volum document, un volum sentimental, un volum omagiu.

¹ Studioul de concerte RTV

² Sala mare a Palatului

³ Ateneul Român

⁴ Sala mică a Palatului

plastică

Galeriile Apollo găzduiesc un grup de 6 artiști plastici din Sibiu:

● Pentru **Ioan Chișu** (n. 1939), eliberat de canoanele contingențelor cu figurativul de tip clasic, pinza este un spațiu al unor posibile arhitecturi și exerciții constructiviste. Formele sînt imprumutate, deci, din arsenalul geometriei plane, artistului rămîndu-i sarcina să confere acestora fascinația culorii și un aranjament spiritual, fără de care nu s-ar putea realiza beatitudinea optică a formelor pure.

● **Imre Gyenge** (n. 1939) expune 5 sculpturi al căror model este cu precădere constanța suprafeței plane, care se realizează plastic în sferele simetriilor. Lucrate cu luciditate premeditată, ele închipuie cîrnele coloane, permanente sim-

bolice ale unor aspirații umane («Avint», «Triumf» etc.).

● Pictura lui **Simion Florea** este marcată de o spontaneitate a pînslății aproape gestuale. Imaginile sînt informale și pe ecrane materia duce o existență neliniștită, rareori și precar tinzînd spre organizare și stabilitate (Zidurile Sibiului etc.) și trăiește dramatice opoziții între roșul dur și metalic și negrul bituminos, uneori mediate de luminile albului, calme fiorduri în aceste peisaje abstracte.

● **Nicolae G. Iorga** (n. 1933) practică o pictură a echivalențelor care reține doar impresia cromatică a obiectului sau mișcării. Trăvialul abstractizării e laborios, abil regizat, iar ritmurile cromatice adeseori fascinante, ca în pinza pe care pictorul a numit-o «Icar».

● Orice bloc de piatră sau bucată de lemn ascunde forme posibile, par să ne spună lucrările lui **Ion Cărămidar** (n. 1924) și sculptorul tenează asemenea revelații, explorînd materialul care se deschide uneori generos ca în «Permanențe». Încercările de sculptură monumentală însă nu ne-au convins.

● Încercător în posibilitățile de receptare ale privitorului C.V. **Ilea** (n. 1941) inventează, în acuarelele și gravurile sale, raporturi între forme și stări cromatice pentru acestea, ori descrie morfologii decorative. Cînd vrea să etapeze, Ilea practică un anumit «urît cromatic», al monodiilor în gri sau negru.

teatru

Marcela Russu

● Foarte curînd, la rampa Naționalului, cuplul **Marcela Rusu-Radu Beligan**, interpretînd — în celebra piesă a lui Albee «Cui i-e teamă de Virginia Woolf?» — rolurile căroro **Elizabeth Taylor** și **Richard Burton** le-au dat atîta încrîncenată strălucire pe ecran.

● Spectacol de autor la Teatrul «Nottara»: **Ion Omescu**, cunoscut pînă acum ca dramaturg și actor de sensibilitate autentică, s-a lăsat și el vrăjtit de chemările regiei, lucrînd în prezent la punerea în scenă a propriei sale piese, **Fratele meu cu solzi de aur**.

● După excelenta achiziție pe care Teatrul de Comedie a făcut-o cu **Stela Popescu**, o nouă vedetă a fost angajată în trupa condusă de **Lucian Giurghesu**: **Silviu Stănculescu**, care ne este de pe acum anunțat în două din apropiatele premiere ale teatrului — **Cher Antoine** și musical-ul **Alcor și Mona**.

● Aflăm că în spectacolul lui **Emil Mandric Iubire pentru iubire** de Congreve — care urmează să marcheze deschiderea stagiunii pe una din scenele Teatrului «Bulandra» — rolul mult regretatului **Ștefan Ciubotărașu** va fi încredințat lui **Petru Gheorghiu**.

● **Ștefan Berciu** revine în stagiunea aceasta pe scena Teatrului «Nottara» cu o nouă piesă polițistă, purtînd un titlu cu ecouri strindbergiene: **Cercul morții**.

televiziune

MUZICĂ. Emisiunile muzicale dintre 13 și 20 septembrie poartă, în continuare, pecetea Festivalului «Enescu». Iar dintre manifestările festivalului, accentul cade în această săptămînă pe spectacole de operă onorate de cîțiva soliști iluștri: «Faust» cu **Nicola Ghiuzel**, «Aida» cu **Virginia Zeani**, două spectacole ale Teatrului Academic de operă și balet din Leningrad. Dintre celelalte manifestări televizate ale festivalului recomandăm în mod deosebit concertul faimos al «London Symphony Orchestra», condusă de **André Previn**.

FILM. Pentru strălucirea interpretării, datorii sistem șa situăm în fruntea emisiunilor cinematografice filmul «Adam avea patru fiu», în care apar **Ingrid Bergman** și **Warner Baxter**. Despre filmul, producție americană 1969, «De unul singur», prezentat în premieră pe țară, ni se spune doar că face parte din agreețul gen «polițist». O peliculă românească «Impenetrabilii» cu **Octavian Cottescu**, **Mihai Fotino** și **Silvia Năstase**; un film maghiar, «Căsătoria pripită» cu **Tolnay Klári**; documentarul românesc «Viena-Salzburg-Linz», de **Eugen Preda**, **Dumitru Tănăsescu** și **Virgil Cojocaru**; în fine, un film spaniol de televiziune, «El sombrero», completează emisiunile de film ale săptămînii din care **Televinemateca** este absentă.

TEATRU — un capitol mai precar al programului săptămînal. Semnalăm doar **Teatrul scurt** care prezintă «Faleză», a talentatului și productivului dramaturg italian **Aldo Nicolai**, cu **Iarina Demian** și **Candid Stoica**.

ȘTIINȚĂ. Realizatorii rubricii atentează iar la tihna noastră aducînd din nou în discuție existența unor ființe raționale aflate nu departe de noi ci colea, la 10 miliarde ani-lumină.

SPORT. Poate că, așa cum ne-a promis, **Cristian Țopescu** ne va convinge că e mai bine să vedem jumătate de meci de fotbal «înregistrat» decît unul întreg «pe viu». Pînă atunci... În rest, rubrica de sport este atrăgătoare: Campionatele de atletism ale României, meciurile de atletism România-Elveția-Italia-Ungaria-Anglia și un meci de fotbal «neînregistrat» — **Dinamo-P.A.O.K. Salonic** în Cupa orașelor țîrguri.

ALTE EMISIUNI. «Parodii... parodii», o emisiune de divertisment duminical construită pe încercarea de roman (neterminat) al lui **Topirceanu** (cu un epilog de **Tudor Mușatescu**) «Minunile Sfințului Sisoe». În rolul principal excelentul actor **Marin Moraru**. Cine a văzut (și cine nu a văzut) prima parte a «Galei artiștilor francezi la circul Buglionne» vor fi nerăbdători să vadă și partea a doua programată în aceste zile.

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 37 din 13 septembrie 1970

I. Petrolul — Rapid	1
II. Progresul — Steagul roșu 1	
III. «U» Cluj — U.T.A.	X
IV. Jiul — Steaua	1
V. Dinamo Buc. — Polit.	1
VI. F.C. Arges — C.F.R. Cluj	1
VII. Farul — «U» Craiova	1
VIII. C.F.R. Tim. — Dinamo Bacău	1
IX. S.N. Oltenița — A.S.A.	2
X. Oțelul — Metalul Buc.	1
XI. Minerul B.M. — Olimpia	1
XII. C.F.R. Arad — C.S.M. Sibiu	X
XIII. Gaz metan — Corvinul Hd.	X

FLACĂRA-ALBUM

ROBERT MITCHUM, interpret ideal al filmelor western. Din păcate nu l-am văzut decât în EL DORADO.